

COMMENTARI^I
DE REBUS
IN
SCIENTIA NATURALI
ET
MEDICINA
GESTIS.

SUPPLEM. I. DEC. IV.

LIPSIAE, MDCCXCVI.
APUD IOH. FRIDERICUM GLEDITSCH,

Venduntur etiam

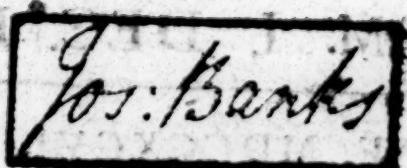
Londini apud Pr. Elmsly, Edinburgi apud Elph. Balfour, Lugd. Bat. ap.
Fratre Luchtmann, Parisiis apud Barroi Iunior. Venetiis apud Io. Bapt.
Paquali, Mediolani apud Ios. Galeazzi, Augustae Taurinor. apud Gui-
bert et Orgeas, Florentiae apud Ios. Molini, Holmiae apud M.
Swederum, Lisbonnae apud M. Borell et Socios, Laufan-
nae apud I. H. Pott.

СОММЕР
СИЯЩАЯ

ШАЯНТАМ АРХИПОВ.

АИЮДИЛЫ.

САТЫРЫ

I.

Nova Acta Physico-medica Academiae Caesareae
Leopoldino-Carolinae Naturae Curiosorum,
exhibitentia Ephemerides sive Observationes,
Historias et Experimenta a celeberrimis Ger-
maniae et exterarum regionum viris habita et
communicata, singulari studio collecta. To-
mus V. Accedunt appendix et tabb. ae[n]n.
Norimbergae, impensis Wolfgangi Schwarz-
kopfii. MDCCCLXXIII. Tom. VI. MDCC-
LXXVIII. Tom. VII. MDCCCLXXXIII. 4.

Praefationem excipit Continuatio catalogi collega. To. V.
rum Academiae Caesareae Leopoldino-Caroli-
nae Naturae Curiosorum ab anno 1770 usque ad an-
num 1773 in eandem receptorum.

Hanc sequitur Catalogus collegarum huius aca-
demiae ha[ec]tenus, quoad quidem editoribus constat,
de mortuorum. — Legitur tum Catalogus alpha-
beticus virorum, qui pro quinto hoc tomo observa-
tiones physico-medicas communicarunt.

*Observatio I. D. c. h. v. MELLE. De cavita p. 1.
te glenoidea artificiali ossis humeri difformi, et luxa-
tione claviculae. Tabula aenea illustratur.*

*Observatio II. D. ALEXANDRI PETRI NA-p. 8.
HUXS. De colica vehementi, intolerabili, a violenta
contractione et angustatione intestini coli suborta, et de
uteri incremento scirrhofo, mirabili, ossiumque totius
corporis singulari degeneratione.*

*Observatio III. D. ALEXANDRI PETRI NA-p. 12.
HUXS. De morsibus felis rabidae feliciter, absque*

insequente hydrophobia, curatis. Femina a propria fele domestica, valde mansueta antea et familiari, nunc vero summo percita furore, duobus in locis vulnerata fuit. Unum vulnus erat in anteriore parte tarsi pedis dextri, alterum ad articulationem primae phalangis digiti medii cum osse metacarpi manus sinistram. Ambo vulnera valde dilacerata erant, quamvis imprudenti consilio ab imperito chirurgo, qui prius advocatus erat, futura siccata iam exacte unita. Statim itaque totum illum apparatus n. reiecit, et vulnera muria salis marini forti lavari, ipsisque tum vesicatorium imponi curavit. Interne propinavit sudoriferum ex succi expressi Herbae Rutaunc. ij, Salis communis dr. j. et Aceti theriacalis unc. ij. Facta haec sunt die 23 Maii anni 1768. Die 24 mensis eiusdem vesicatoria insignem evacuationem humorum ex vulneribus et partibus adjacentibus moverant. Interna remedia modicum tantum sudorem, sed notabilem urinae evacuationem concitaverant. Vulnera denudo muria lavabantur, et plumaceola unguento basilico inducta et bona cantharidum pulveris copia supersparsa deligabantur. Interna remedia camphorata et mercurialia praescribebantur. Die 25 Maii quum initia suppurationis fese manifestarent, bis de die vulnera, post lotionem cum muria, nunc deligabantur unguento basilico, cui notabilis copia piperis albi pulverisati admixta erat: eiusque applicatio ususque remediorum internorum usque ad 27 Maii continuata sunt, quando ulceræ largiore suppuratione profundiora et ampliora redditæ notabilem puris copiam fundebant. Omnia eodem modo continuata sunt usque ad 30 Maii, quando pedis intumescentia, dolor et inflammatio atque his iuncta febris et constipata alvus remedia paulo mitigiora et symptomatibus adaequata postulabant. Itaque n. a lotione ulcerum cum muria abstinuit, eaque solum-

solummodo unguento basilico cum parca quantitate piperis albi deliganda curavit, propinans simul purgans refrigerans ex Tamarindis, foliis Sennae et Syrupo e succo Citri. Die 3 Junii aegra melius se habebat, febris cessaverat integre, sed pes adhuc multum erat inflammatus, et diversa minora ulcera nunc in unum confluxerant, sicque unum maius ulcerum constituebant, ad cuius partem inferiorem parva crusta gangraenosa conspiciebatur. Quoniam itaque inflammatio nondum cessaverat insignisque erat suppuratio, simplici unguento basilico ulcerum deligatum, omisso pulvere piperis albi, ususque alvum laxantium continuatus est. Die 10 Junii ulcerum digiti, quod, quum ulceratio pedis tanta esset, unguento basilico posterioribus diebus tantum n. deligaverat, consolitari incipiebat. Ulcus pedis purissimum erat, et crusta gangraenosa copiosa suppuratione integre separata, pes quoque detumuerat atque ipsius inflammatio et dolor penitus cessabant. Deligatio unguento basilico simplici continuabatur, et interna remedia camphorata et mercurialia denuo propinabantur. Die 19 Junii ulcerum digiti perfecte consolidatum erat, ulcusque pedis multum imminutum; patiens optimo quoque se habebat, nullumque incommodum sentiebat, continuabat tamen adhuc remedia interna usque ad 11 Julii atque ulcerum tarsi quoque remediis aptis usque ad finem eiusdem mensis apertum servatum fuit, tumque quam facillime consolidatum, absque quod patiens unquam quid mali perceperit; duo enim iam sunt anni praeterlapsi et ultra per quos perfecta sanitate fruitur, nullumque mali metuendi indicium, ne levissimum quidem, experta est.

*Observatio IV. D. ALEXANDRI PETRI NA-p. 15.
HUVS. De femina grida facta, non obstante insigni mola in ipsius utero hospitante.*

- p. 19. *Observatio V. D. CORNELII PEREBOOM.* *Cor-*
pus ligneum ex vesica urinaria egestum. Icon accedit.
Modum, quo generatum est hoc corpus, prorsus
ignorare se p. fatetur.
- p. 20. *Observatio VI. D. CORNELII PEREBOOM.* *Mi-*
dius cruentus, purulentus, acuto dolore stipatus et fla-
tulentus.
- p. 23. *Observatio VII. D. CORNELII PEREBOOM.* *De*
paraly si hysterica.
- p. 24. *Observatio VIII. D. CORNELII PEREBOOM.*
Scabies febre artificiali curata. Quidam scabie scor-
butica vexatus fuerat. Morbo curato, insuperabi-
lis in volis manuum pruritus mansit, neque prius ces-
savit, quam ptisana guaiaci loco potus ordinarii in
ufum vocata, et per aliquot hebdomas continuata
essent, donec febre patiens corriperetur; cui tan-
dem a scabie perfecte liberato cortex peruvianus ex-
hibitum est, eo tamen eventu, ut statim scabies febris
locum occuparet. Dispositionem hancce pertina-
cem optime febre rursus excitata fugari posse p. iu-
dicavit. Quo facto, deinde morbum, quem guaia-
cinum haud male dixeris, solis purgantibus tractavit.
Ita perfecta sanitas cute glabra comparuit.
- p. 25. *Observatio IX. D. CORNELII PEREBOOM.*
Haemorrhoides vesicae periodicae.
- p. 26. *Observatio X. D. CORNELII PEREBOOM.* *De*
glutitio laesa.
- p. 27. *Observatio XI. D. CORNELII PEREBOOM.* *No-*
va Geometrico-Catoptrica quaedam nec non Catoptrico-
Geometrica dilucidans.
- p. 28. *Observatio XII. D. CORNELII PEREBOOM.*
Speculum Geometricum explicans.
- p. 29. *Observatio XIII. D. CORNELII PEREBOOM.*
Geometria catoptrica.
- p. 30. *Observatio XIV. D. CORNELII PEREBOOM.*
Geometria optica.

Obser-

Observatio XV. D. CORNELII PEREBOOM. p. 40.
Novum organum Mūsicum.

Observatio XVI. D. PAULI JOANNIS FRIDE- p. 42.
RICI HELMERSHAUSEN. De singulari visus imbecil-
litate et tremore artuum ex atonia partium solidarum.

Observatio XVII. D. GUILIELMI HENRICI SE- p. 46.
BASTIANI BUCHOLTZ. Experimenta solutionem cor-
porum gummosorum, gummi-resinosorum, resinarum
ad materiam medicam pertinentium. Tentavit gum-
mi ammoniacum (cum mucilagine e gummi arabico,
cum melle puro, cum liquore magnesiae vitriario-
rum *), vitello ovi, mucilagine e semine cydonio-
rum, cerevisia), galbanum mucilagine e gummi arabi-
co, melle crudo, liquore magnesiae vitriariorum, ovo
forbili, mucilagine seminis cydoniorum, melle, li-
quore magnesiae vitriariorum, vitello ovi, syrupo
dialthaeae Fernelii, oxymelite simplici), gummi
Jaccae (cum cerevisia, mucilagine gummi arabici,
oleo tartari per deliquium, spiritu salis ammoniaci
vinoso, spiritu salis ammoniaci aquoso), myrrham
(cum cerevisia, liquore nitri fixi, liquore magnesiae
vitriariorum, melle puro, syrupo dialthaeae Fernelii,

A 4

muci-

* Recipias magnesiae vitriariorum unc. iv., has mix-
 tas tribus partibus sulphuris communis in vase bene
 clauso reverberio per quasdam horas committe: sic
 corpus habebis e rubro fuscum; cui refrigerato ad-
 funde libras tres vulgaris aceti, et per octiduum di-
 gere, ita ut libra una humoris adfusi recedat. Sic
 obtinetur liquor, qui indolem vitrioli refert, pluri-
 maque resinosorum corporum, tritus in mortario vi-
 treo auxilio, liquat. Nullum nostro obvenit solvens,
 quod maiorem praeter vini spiritum daret effectum,
 et multo minus, quam iste spiritus, corpori humano
 noceret.

mucilagine radicis althaeae, mucilagine gummi arabici) gummi opopanacis (cum melle, oxymelite simplici, syrupo dialthaeae Fernelii, cerevisia, liquore magnesiae vitriariorum, mucilagine gummi arabici), sagapenum (cum liquore magnesiae vitriariorum; aceto et mucilagine gummi arabici, oxymelite simplici et mucilagine radicis althaeae, cerevisia), olibanum (cum melle, felle bovino).

- p. 64. *Observatio XVIII.* D. CHRISTIANI RUDOLPHI HANNES. *De gravi affectione hypochondriaca periculum vitae minitante, et falsa imaginatione polypi cordis.*
- p. 71. *Observatio XIX.* D. CHRISTOPHORI THEOPHILI BÜTTNER. *De exostosi maxillae superioris in latere sinistro feliciter exempta. Accedunt icones.*
- p. 73. *Observatio XX.* D. CHRISTOPHORI THEOPHILI BÜTTNERI. *Officulum albissimum, loco ovi, a gallina quadam quatuor horarum spatio summo cum labore exclusum.* Habet pro ovo indurato et in osseam substantiam converso. Ortum eius explicare non audet.
- p. 74. *Observatio XXI.* Lic. IOANNIS FRIDERICI CONSBRUCH. *Ulcus canerosum cum carie ossis temporum herbae cicutae externo usu persanatum.*
- p. 76. *Observatio XXII.* Lic. IOANNIS FRIDERICI CONSBRUCH. *De febre intermittente tertiana soporosa cortice peruviano sublata.*
- p. 80. *Observatio XXIII.* Lic. IOANNIS FRIDERICI CONSBRUCH. *De difficile deglutitione per plures quam quadraginta annos durante.* Mali pervicacia cuncta medicamenta elusit.
- p. 83. *Observatio XXIV.* Lic. IOANNIS FRIDERICI CONSBRUCH. *De scirrho colli tumore, oesophagi functionem tollente.* Letalis fuit morbus. Accedit cadaveris se^{tio}.

Obser-

Observatio XXV. Lic. IOANNIS FRIDERICI p. 85.
CONSBRUCH. *De incipiente amaurosi venerea, usu interno mercurii sublimati corrosivi in spiritu frumenti soluti, depulsa.*

Observatio XXVI. Lic. IOANNIS FRIDERICI p. 86.
CONSBRUCH. *De gravi et periodico dolore in dentis evulsi alveolo, cortice peruviano discusso. Exhibitus est pulvis ex corticis peruviani uncia integra et nitri depurati drachma una, cuius tres cultri cuspides omni trihorio in aqua sumtae sunt.*

Observatio XXVII. Lic. IOANNIS FRIDERICI p. 87.
CONSBRUCH. *De graviori artuum inferiorum spasmo, olei calidi diuturna perunctione soluto.*

Observatio XXVIII. Lic. IOANNIS FRIDERICI p. 88.
CONSBRUCH. *De bona liquoris nitri fixi in hydrope ascite efficacia. Variis remediis frustra tentatis, liquor nitri fixi cum decocto radicis lapathi acuti flororumque genistae mane et vesperi est adhibitus, atque hoc dilutus semper iste debuit assumi. Prima liquoris dosis quindecim continuit guttas, et quaevis insequentium una gutta aucta fuit usque eo, dum quinquaginta guttae simul caperentur. His ita gestis, urinae abunde fluxerunt, et aquosus tumor subsedit, quin liquor, ulterius in novissima dosi sumtus, curam perfecit omnibus absolutam numeris.*

Observatio XXIX. Lic. IOANNIS FRIDERICI p. 89.
CONSBRUCH. *De muscularum in finistro faciei latere paralyse, post plurimorum vermium excretionem evanescente.*

Observatio XXX. Lic. IOANNIS FRIDERICI p. 90.
CONSBRUCH. *De gravissima pleuritide vera et vaporis cuiusdam medicati insigni in ea efficacia. Herba salviae tecto in vase cum aqua leniter ebulliit, posteaque haud parca acetii vini portio adfusa est. Calidos huius liquoris vapores aegrotans per impositum vasi infundibulum in se traxit.*

- p. 96. *Observatio XXXI.* D. IOACHIMI FRIDERICI HENCKEL. *De sectione caesarea.* Exemplum sistitur huius operationis chirurgicae, quod initio exitum faustum polliceretur, sed mox, ob causas adventitias, mortem induceret.
- p. 105. *Observatio XXXII.* D. CHRISTIANI RUDOLPHI HANNES. *De calculo sub lingua extractio.* Formam calculi icon exhibit. Credit h., glandulam maxillarem sinistram sedem huius calculi natalem fuisse.
- p. 107. *Observatio XXXIII.* D. CHRISTIANI RUDOLPHI HANNES. *De midu verminofo.* Puellam hic morbus infestavit. Cum nonnisi post midum vermes apparuerint, non ex vulva, sed ex renibus vel ex ipsa vesica urinaria prodierint necesse est. Vivebant in urina adhuc calida, moriebantur in frigida. Microscopio subiectos simillimos illis ascaridibus h. deprehendit, quos saepe ingenti caterva homines per alvum deponere solent. Medicamenta ordinavit, quae enecandis vermibus apta reperit ars medica. Horum is fuit effectus, ut aegrota paullatim a morbo suo convaluerit.
- p. 111. *Observatio XXXIV.* D. GEORGII FLORIANI HENRICI BRÜNING. *Uteri hydrops graviditati iunctus.*
- p. 114. *Observatio XXXV.* D. GEORGII FLORIANI HENRICI BRÜNING. *Gravitas cum uteri hydrope et ascite iuncta.*
- p. 120. *Observatio XXXVI.* M. BALTHASARIS SPRENGERI. *Ad medicinam electricam pertinens.* Apoplexiā serofam secutae erant pedum imbecillitas visusque hebetudo. Mala haec sustulit, certe leniit electricitas. — Adduntur variae observationes electricitatem medicam spectantes.
- p. 137. *Observatio XXXVII.* Lic. IOANNIS FRIDERICI CONSBRUCH. *De amaurosi imperfecta dextri, et perfecta*

*festa sinistri oculi, utraque purpuram rubram inse-
quente.*

*Observatio XXXVIII. D. MELCHIORIS ADAMI p. 143.
WEIKARD. Virtus ferri emmenagoga fallax.*

*Observatio XXXIX. D. MELCHIORIS ADAMI p. 146.
WEIKARD. De tumore strumoso post vomitorium im-
minuto.*

*Observatio XL. F. SANCISCI ZANETTI. De mo- p. 146.
schi usu interno contra tetanum et convulsiones.*

*Observatio XLI. D. FRANCISCI ZANETTI. De p. 149.
remedio doloris ventriculi euporisto. Decoctum vaini-
gliae est, mane iejune epotum.*

*Observatio XLII. D. FRANCISCI ZANETTI. Se- p. 150.
cundinae ad mensem et ultra retentae.*

*Observatio XLIII. D. FRANCISCI ZANETTI. p. 152.
De panis fecalini efficacia in contumaci alvi obstruzione.
Effectum hunc, quem in pluribus casibus Z. exper-
tus est, pani fermentato tribuit.*

*Observatio XLIV. D. WILHELMI LUDOVICI p. 153.
WILLII. De ascite in femina, quae sedecim in an-
nis paracentes in per XLVI. vices perpetua est.*

*Observatio XLV. D. WILHELMI LUDOVICI p. 159.
WILLII. De ascite in viro, qui sex in annis paracen-
thes in per XXVI. vices pertulit.*

*Observatio XLVI. D. WILHELMI LUDOVICI p. 166.
WILLII. De singulari affectu melancholico in femi-
na moestitia suborto, et per quatuor annos cum dimi-
dio durante, ac repentino terrore iterum sublato.*

*Observatio XLVII. D. IOACHIMI FRIDERICI p. 169.
HENKEL. Foetus monstrosus, velamentis suis inclusus
et velamentis alterius infantis recenter nati adhaerens.*

*Observatio XLVIII. D. IACOBI FRIDERICI p. 171.
ISENFLAMM. Haemorrhoides vesicam urinariam per-
forantes.*

*Observatio XLIX. D. IACOBI FRIDERICI ISEN- p. 179.
FLAMM. Parotis vehementer exulcerata salutaris.*

Obser-

- p. 182. *Observatio L. D. IODOCI EHRHART.* *De ute-*
ro in partu rupto.
- p. 190. *Observatio LI.* **JACOBI FRANCISCI DEMACHY.**
Circa præparationem tartari stibiati. Liquori incry-
 stallisabili, qui post vulgarem tartari stibiati præpa-
 rationem remanet, n. novam inspersit tremoris tar-
 tari quantitatem, qui prompta solutione sui veram
 cum liquore emetico combinationem monstravit, no-
 vasque tartari stibiati crystallos prioribus omni ex
 parte similes refrigerando exhibuit. Tali methodo
 omnem liquorem incrystallisabilem in crystallos n.
 transformavit, quarum non minor fuit, quam pri-
 marum, vis emetica.
- p. 191. *Observatio LII.* **JACOBI FRANCISCI DEMA-**
CHY. *De legitima syrporum ex aromaticis compo-*
sitorum præparatione.
- p. 193. *Observatio LIII.* **JACOBI FRANCISCI DEMA-**
CHY. *Circa syrpos ex plantis aromatico-vistosis omni*
tempore varie præparandos.
- p. 195. *Observatio LIV.* **JACOBI FRANCISCI DEMA-**
CHY. *De radicis bardanae vi non diuretica solum, sed*
et lithontriptica.
- p. 186. *Observatio LV.* **JACOBI FRANCISCI DEMA-**
CHY. *De oleorum ex animalibus rectificatorum colo-*
rationis vera cauſa. Lucida licet sint haec olea, arcte-
 que obturatis ferventur lagenulis, hoc tamen mali
 serius ocios advenit, ut vel minimo aëris concursu
 colore rubro inficiantur. Alcali volatili in animali-
 um oleis contento colorationem hanc tribuere, plu-
 ribus abhinc annis n. non dubitavit, hoc fultus ex-
 perimento. Si oleis vegetabilium, citri, iuniperi,
 terebinthinae, aut mineralium, ut succini rectifica-
 tissimo, spiritum volatilem ex sale ammoniaco et cal-
 ce viva paratum digerendo misceas, eadem illis sub-
 oritur alteratio, videlicet fusce rubro colore tingun-
 tur. Sed multo aliter cum animalium oleis rem seſe
 habere,

habere, senior ipsum docuit experientia. Oleum enim Dippelianum cum eodem spiritu alcalino non modo digestum, sed et libero aëri expositum per tres hebdomadas ab omni coloratione immune se praestit: cum acidis vero digestum brevi coloratum n. reperit. Unde haec differentia oriatur, non audet definire.

Observatio LVI. D. GUILIELMI HENRICI p. 197.
BASTIANI BUCHOLTZ. *Hydrops cum gravissimis symptomatibus sanatus.*

Observatio LVII. D. GUILIELMI HENRICI p. 201.
SEBASTIANI BUCHOLTZ. *Hydrophobiae historia.*
Letalis fuit morbus.

Observatio LVIII. D. CHRISTIANI PHILIPPI p. 206.
HERWIGII. *Foetus humani bicipitis et bicorporei anatomie. Icon accedit monstrum sistens.*

Observatio LIX. D. GEORGII FLORENTII p. 209.
HENRICI BRÜNING. *Historia hydropsis saccati lethalis.*

Observatio LX. D. IOANNIS AUGUSTINI PHI- p. 219.
LIPPI GESNERI. *De febre acuta nervosa Nordlingae per semestre hybernum ann. 1771 — 72. epidemica.*

Observatio LXI. D. CHRISTOPHORI GOTTR. p. 239.
LIEB BONZ. *Tumor pharyngis imaginarius. — Accedit Continuatio observationis undecimae praecedentis* p. 240.
Tomi quarti novorum horum actorum.

Observatio LXII. D. HENRICI FRIDERICI DE- p. 241.
LII. *Terroris bovis fordæ in foetum effectus. Historia ad imaginationis maternæ in foetum vim adstruendam comparata.*

Observatio LXIII. D. CHRISTIANI RUDOL- p. 244.
PHI HANNES. *De moschi virtute antiepileptica in proprio filio observata.*

Observatio LXIV. D. LUDOVICI FRIDERICIP. p. 247.
EUSEBIUS RUMPEL. *De glandulae thyreoidae effectu scrophuloso cum anevrysmate spurio.*

Obser-

- p. 250. *Observatio LXV.* D. GEORGII FLORENTII HENRICI BRÜNING. *Circa ileum morbum, eiusque a natura suscep tam curationem.*
- p. 276. *Observatio LXVI.* D. IOANNIS CASPARI DE RUEFF. *De calculo felleo, singularis magnitudinis ac ponderis, per alvum excluso.*
- p. 280. *Observatio LXVII.* D. IOANNIS CASPARI DE RUEFF. *De morbo canis rabidi, feliciter in aliquibus curato, lethali, ob negligentiam chirurgi, in alio.*
- p. 282. *Observatio LXVIII.* IO. CHRISTIANI ANTONII THEDEN. *De urinae suppressione cum inflammatione et sphacelo in perinaeo, pene et scroto, ex repulsa capitis tinea, singulari operatione chirurgica feliciter sublata.*
- p. 287. *Observatio LXIX.* IO. CHRISTIANI ANTONII THEDEN. *De hydrope ovarii, et methodo eum penitus tollendi. Excisionem ovarii commendat.*
- p. 291. *Observatio LXX.* D. GERVAIS. *De felici extractione calculi oboe semunciarum pondere, et paciente in integrum restituto.*
- p. 301. *Observatio LXXI.* Lic. IOANNIS FRIDERICI CONSBRUCH. *De asthmate convulsivo, variis symptomatis et in primis oesophagi spasmo slipato, ac de insigni cuiusdam vaporis medicati adversus hanc gulæ afflictionem efficacia.*
- p. 307. *Observatio LXXII.* D. CHRISTIANI RUDOLPHI HANNES. *De infitione variolarum in urbe patria Vesaliensi tentata, exposita per epistolam ad praefidem academiae D. FERD. IACOBUM BAIERUM.*
- p. 329. *Observatio LXXIII.* D. GEORGII FRIDERICI KORDENBUSCHII. *Deliquii solis partialis, d. 25. Octobris anni 1772. celebrati, Norimbergae habita.*
- p. 332. *Observatio LXXIV.* D. HENRICI FRIDERICI DELII. *Nonnulla de productione et mutatione coloris caerulei.*

Obser-

Observatio LXXV. D. HENRICI FRIDERICIP. 336.
DELI. *Trepanatio in puero quatuordecenni feliciter
peracta.*

Observatio LXXVI. ANTONII ALEXII CA-P. 339.
DET. *Analy sis chemica exuviarum hominis e sepul-
chro erutarum.*

In appendice huius tomij continentur:

I. *Morbora in duas partes divisa, seu enumeratio p. I.*
*morborum spontaneorum, quos quinquaginta annorum
intervallo sustinuit IO. IACOBUS RITTER, Helveto-
Bernas.*

II. *Descriptio mineralium praecipuorum, quae in p. 73.
regione urbis Hennebergiae, Suhlae, reperiuntur, et no-
tatu digna habentur; tradita a IOANNE FRIDERICO
GLASER, medicinae Doctore et physico ordinario Suh-
lano, academiae caesareae naturae curiosorum collega
Moschione III. societatis electoralis oeconomiae Lipsien-
sis membro honorario. In sectione prima agitur de
aquis mineralibus Bennshusianis noviter inventis.
Secundum GLASERI analysin constant hae aquae mi-
nerales ex aqua simplici, spiritu vitriolico volatili
acidulo, terra ochracea martiali seu ferrum in se con-
tinente, tantillo salis alcalini fixi, et multo salis al-
calini volatilis. In plerisque hominibus alvum leni-
ter laxant, in aliis urinam cident, et in quibusdam
fudorem eliciunt. — In sectione altera exponit
de falsulis Suhlaniis. — In sectione tertia de fonti-
bus Suhlaniis aquae purae. — In sectione quarta de
mineris aliisque mineralibus, quae in tellure regio-
nis Suhlanae reperiuntur. Class. I. Terrae. Class. II.
Lapides. Class. III. Petrificata. Class. IV. Mineræ.*

III. *Dissertatio de dracunculo sive vena Medinenſi, p. 103.*
autore DAVIDE HENRICO GALLANDAT, anatomiae,
chirurgiae et artis obstetriciae demonstratore, societatis
scientiarum Flissingenſis membra et theſaurarii.

IV. *Syn-*

p. 117. IV. *Synopseos methodicae stirpium agri Isenaciensis in Nov. Actor. Nat. Curiosor. Tom. III. et IV. appendice exhibitae emendationes et supplementa.* Auctore JOANNE FRIDERICO CAROLO GRIMM, M. D. seducis regn. Saxo-Gothani consiliario et archiatro, medico fontis soterii Ronneburgensis et socio academie naturae curiosorum.

p. 161. V. *Descriptio plantarum quarundam partim minus cognitarum Astrachanensium et Persiae provinciarum Caspio mari adiacentium, iuxta methodum sexualem excellentissimi domini archiatri CAROLI DE LINNE.* Accedit plantarum catalogus istarum regionum cum variis observationibus IO. JAC. LERCHE.

p. 207. VI. *Memoria viri excellentissimi et experientissimi MAURITII ANTONII CAPPELERI, philosophiae et medicinae doctoris, inclutae reipublicae Lucernenfis centumviri et poliatri, academie caesareae Leopoldino-Carolinae naturae curiosorum, societatum regiae anglicanae scientiarum et physicae Tigurinae collegae honorarii.* Ex memorabilibus actis Tigurinorum.

p. 217. VII. *Memoria viri excellentissimi et experientissimi domini IOANN. WOLFG. FRID. BOENNECKEN, serenissimi principis de Loewenstein-Wertheim archiatri et consiliarii aulici et regiminis actualis reverendissimi principis episcopi Bambergensis et Wirceburgensis consiliarii aulici designati, inclutae ac liberae reipublicae Sucoufurtenfis senatoris et scabini senioris eiusdemque physici ordinarii, academie imperialis naturae curiosorum collegae BASSUS II. dicti.*

To. VI. Transimus ad tomii sexti contenta.

Praefationem sequuntur 1) continuatio catalogi collegarum academie caesareae Leopoldino-Carolinae naturae curiosorum ab anno 1773 usque ad annum 1778 in eandem receptorum; 2) catalogus collegarum huius academie hactenus, quoad quidem actorum

actorum editoribus constat, demortuorum; 3) catalogus alphabeticus virorum, qui pro sexto hoc tomo observationes physico-medicas communicarunt.

Observatio I. D. JOSEPHI BENVENUTI. Dep. I.

Lucensium Thermarum atmosphaera.

Observatio II. Lic. IOANNIS FRIDERICI CONS. p. 9.

BRUCH. De succo quodam intestini ilei inconsuetu.

Observatio III. D. HENRICI FRIDERICI DELII. p. 10.

De diverticulo ilei, et ventriculo biloculari.

Observatio IV. D. MELCHIORIS ADAMI WEI. p. 12.

KARD. De damnis purgantium in nervis mobilibus, ubi natura acre foras pellere conata fuit, sive de morbi nervorum specie.

Observatio V. D. IOANNIS CASPARI DE RU. p. 20.

EFF. De taenia seu verme lato. Arcani Herrenschwani- diani natura describitur.

Observatio VI. D. IOANNIS CASPARI DE RU. p. 23.

EFF. De usu insigni corticis peruviani in omnibus affe- ctibus, qui per intervalla et periodice redire consue- verunt.

Observatio VII. D. CHRISTOPHORI THEOPHI. p. 27.

LI BÜTTNERI. De exostosi maxillae inferioris per se- cissionem feliciter abiata. Icones accedunt.

Observatio VIII. D. FRANCISCI ZANETTI. p. 33.

De Rhachitide.

Observatio IX. D. FRANCISCI ZANETTI. Dep. 35.

scrophularum medela. Scrophularum non ulceratarum usu horum remediorum cum moderata vietus ratione raro ZANETTO defuit curatio. R. Sapon. Venet. Extr. cicutae aa 3ij. Milleped. ppt. Mercur. dulc. aa 3fl. G. ammon. 3fl. M. c. f. q. ol. amygd. dulc. f. pilulae num. CC. Dentur puero decenni duae, adolescentulo tres alternis diebus mane iejune, vel etiam qua- tuor. Die vacuo a pilulis sumendum est decoctum ex rad. sarsap., chin., bard., ligno lentisci etc. — In scrophulis apertis, post corporis purgationem cum Suppl. I. Dec. IV. B electuar.

ele^tuar. lenitiv. et diacatholico, quae etiam repetatur omnibus decem diebus, efficacissimum est hoc linimentum quotidie renovandum, donec detergatur ulcus et perfecte cicatrisetur. R. fell. bovin. num. IV. vel VI., ol. fl. ligustri per infusionem q. s. arsen. alb. pulver. 3j. Exponantur in vitro clauso calori solis vel camini ad tempus, hac tamen cautela, ut materia aliquoties cum aliquo ligno ad modum spatulae dimoveatur. Praeparatum sic linimentum ad opus extendatur supra linteum carptum, ut ulceri applicetur, post viginti quatuor horarum spatium renovetur medicatio, abluta prius parte aceto vini fortissimo. Hoc linimentum applicari etiam potest strumis non apertis pro earum maturatione, sed hoc exigit longum tempus.

- p. 36. *Observatio X. D. HANNIBALIS MARIOTTI.*
Inopinata mors ab arteriae phrenicae ruptura diuturnum vomitum consecuta.
- p. 48. *Observatio XI. D. OTTONIS FRIDERICI MULLE-RI.* *Molluscorum marinorum Norvegiae Decas I.* Describuntur Doris clavigera, D. fasciculata, D. quadrilineata D. tuberculata, Ascidia intestinalis, A. gelatina, A. mammilla, Aetinia virginea, A. trunca, A. squamata.
- p. 55. *Observatio XII. Lic. IOANNIS FRIDERICI CONSBRUCHI.* *De foemina quadam ex febre putrida petechiali laborante, atque in ea singulari sensu frigoris in ventriculo et intestinalis afflita.*
- p. 62. *Observatio XIII. CHRISTOPHORI FRIDERICI SIGEL.* *De amaurosi perfecta utriusque oculi electricitate discussa.*
- p. 66. *Observatio XIV. CHRISTOPHORI FRIDERIDI SIGEL.* *Historiam fistens lapidis cuiusdam singularis calcarii, haud procul a pago Enzweyhingen in Ducatu Wurtembergiae reperti.*
- p. 74. *Observatio XV. PASCHALIS ADINOLFI.* *De hepatis abscessu per urinam excreto.*

Obser-

ta-
oc-
tur-
m.
en.
ori-
ut-
pa-
ad-
ceri-
re-
for-
tru-
exi-
ti.
tur-
le-
scri-
eata
am-
rici
rida
rigo-
rici
tri-
ridi
laris
icatu
De
bser-

Observatio XVI. IOANNIS LEBRECHT SCHMID-P. 75.
CKERI. *De hepatis abstessu sanato. Facta est incisio.*

Observatio XVII. D. ALOYSII BERTINI. Dep. 83.
mirabili liquoris van Swieten in lue aphrodisiaca curanda virtute.

Observatio XVIII. D. ANTONII MATANII. Dep. 85.
tumoribus scrophularibus internis.

Observatio XIX. D. IOANNIS GOTTLIEB GLE-P. 90.
DITSCHII. *Meditationes de quibusdam differentiis sexus, cum in animalibus, tum in vegetabilibus, et de variis admodum notabilibus, quae in posterioribus vario tempore contingunt, mutationibus sexum spectantibus.*

Observatio XX. IOANNIS CHRISTIANI AN P. 105.
TONII THEDEN. *De hymene coalito et plenario defitu uteri.*

Observatio XXI. IOANNIS CHRISTIANI AN P. 109.
TONII THEDEN. *De superfoetatione. Exemplum superfoetationis*

Observatio XXII. IOANNIS CHRISTIANI AN P. 110.
TONII THEDEN. *De hydrophobia cum morte terminata, absque morbu rabidi animalis orta.*

Observatio XXIII. a SELLIEN COHENIO exhibi p. 113.
LITA. *De vehementi laesione calvariae a praecipitazione ex equo quinque vicibus trepano subiecta. Delineatio crani laesi tabula aenea sistitur.*

Observatio XXIV. D. FRANCISCI ZANETTI P. 118.
De morbo vulgo pelagra.

Observatio XXV. D. CHRISTIANI RUDOLPHI P. 125.
HANNES. *De spasmo vesicae lethali ex scabie retro-pulsa.*

Observatio XXVI. CHRISTOPHORI FRIDERICI P. 129.
SIGEL. *Sistens recensionem binorum casuum tragorum, qui ex usu radicis cuiusdam venenatae, falso pro radice Hellebori nigri venditatae, orti sunt. Accedunt notae radicum Hellebori nigri veri et suppositiarum. —*

In scholio adiecto DELIUS monet, hoc venenum
fuisse nihil aliud, quam radicem aconiti napelli LINN.

p. 151. *Observatio XXVII. D. PAULI IOANNIS FRIDERICI HELMERSHAUSEN. De hepate novem librarum cum pancreate dislocato.*

p. 155. *Observatio XXVIII. Lic. IOANNIS FRIDERICI CONSBRUCH. Sistens cataplasmatis e radicibus ducei sativi effectus insignes in ulcere faciei cancroso, at exiguo in cancro mammae exulcerato.*

p. 160. *Observatio XXX. Lic. IOANNIS FRIDERICI CONSBRUCH. De gravissima passione iliaca, abscessu in inguine dextro soluta.*

p. 165. *Observatio XXXI. Lic. IOANNIS FRIDERICI CONSBRUCH. De membranosis concrementis, cum purulentis sputis effidis.*

p. 170. *Observatio XXXII. D. IOANNIS IACOBI REICHARD. Sistens animadversiones quasdam botanicas. Agitur de corno sanguinea, sagina procumbente, lysimachia nemorum, heracleo sphondilico, caro carvi, tulipa sylvestri, chrysosplenio alternifolio, chrysosplenio oppositifolio, stellaria nemorum, cerastio aquatico, agrimonia eupatoria, pruno spinosa, sorbo aucuparia, nigella arvensi, crataego oxiacantha, zinnia pauciflora et multiflora, hura crepitante, lantanae specie nova, tucerio chamaepityde, hyperico kalmiano.*

p. 175. *Observatio XXXIII. D. MELCHIORIS ADAMI WEIKARD. De morbo nervoso-putrido.*

p. 184. *Observatio XXXIV. D. GUILIELMI BERNHARDI TROMMSDORF. De vomica rupta et sanata.*

p. 186. *Observatio XXXV. JOANNIS BAPTISTAE LUDOVICI DE ROME DE LISLE. De antiquorum alabastrite et variis quibusdam lapidibus, quos recentiores alabastri nomine appellaverunt, disquisitiones historico-physico-criticae.*

Observatio XXXVI. BALTHASARIS GEORGII p. 199.

SAGE. *De variis res metallicas ad calcis flatum redigendi modis, de ipsorum met vitrorum coloribus, ac de illis, qui a metallicis calcibus in diaphanum vitrum album introducendi sunt.* Colores hac tabula continentur.

Colores calcium metallicarum.	Colores vitro rum metallico- rum.	Colores metalli- licis calcibus in vitrum album inserti.
Calx arsenici alba	citreus	
stibii cinerea	hyacintheus	
bismuthi ci- nerea	rubescens	ruffescens
- zinci cinerea	- - -	viridescens
cobalti rube- scens	{ cyaneus in ni- grum colorem	cyaneus
mercurii ru- bra	{ vergens	
stanni alba	- - -	smaltum album
cupri nigre- scens	rubescens	viridis
ferri rube- scens	niger	ruber
plumbi cine- rea	albidus foliaceus	flavus ut topaz.
argenti cine- nea	flavescens	e flavo cinere- scens
suri purpu- rea	- - -	purpureus
platinae cine- rea	- - -	viridescens.

Observatio XXXVII. D. CHRISTOPHORI GOTTF. p. 205.
LIEB BONZ. *De ictero recens natorum.*

- p. 207. *Observatio XXXVII. GUILIELMI GODOFREDI PLOUCQUET.* *Suppositorium et clysmata ore redditum.* Variis frustra tentatis, malum tandem cessit, cum nix recens linteo involuta universo abdomini imponeretur, ea lege, ut, simulac nix a calore corporis liqueficeret, recens iterum nix imponeretur, idque per quatuor horas strenue continuaretur.
- p. 212. *Observatio XXXIX. D. GUILIELMI GODOFREDI PLOUCQUET.* *Ventriculus cordis sinistri ruptus absque causa manifesta.*
- p. 214. *Observatio XL. D. HENRICI FRIDERICI DE LII.* *Cereus, gelu, igne, ferro, martyr, superstes.* Agitur de cereo s. cacto eretto maximo Surinamensi octangulari. Gelu, ignem ferrumque sic tulit, ut non laederetur ipsius vita.
- p. 219. *Observatio XLI. D. HENRICI FRIDERICI DE LII.* *Forficula, noctambulo, devastator.* Petroselini noctu devastator.
- p. 221. *Observatio XLII. D. HENRICI FRIDERICI DE LII.* *Emphraxis intestini recti, praecipue a cortice peruviana.*
- p. 223. *Observatio XLIII. D. CAROLI CASPARI SIEBOLDI.* *De singulari et curatu perdifficili labio leporino.* Monstrosam oris conformatiōnē tabula aenea fīsit.
- p. 229. *Observatio XLIV. D. CAROLI CASPARI SIEBOLDI.* *De felici penis carcinomatosi amputatione.* Obiter de pene cornuto; quam excentiam a glandulis sebaceis coronae glandis S. repetit. Cum iconn.
- p. 235. *Observatio XLV. D. FERDINANDI IACOBI BAIERI.* *Modus arcendi foetorem iu cancero mammarum exulcerato.* Quando in ulcus corrosivum ac saniosum cancer degeneravit, ad sorditatem mundificandam optime profuit ab initio per aliquot dies unguentum digestivum: R. Terebinth. Venet. c. aqua plan

plantag. lot. ʒj. G. elemi, ol. ovor. hyoscyami expr. aa ʒij. Croci austr. gr. iij. vitell. ovor. q. f. ad subi-gendam terebinthinam. M. Ad hypersarcosin coér-cendam margini inspergebatur pulvis e rad. aristolo-ch. rotund. verae hb. sabin. Lap. calam. ppt. aa ʒiv. Sacch. saturni ʒj. In peripheria defensionem adimplevit emplastrum de sperm. ceti et de hyoscyamo partibus æqualibus concinnatum, vel etiam spa-radrapum eiusdem virtutis cum aethiope minerali so-ciatum. Omnem vero graveolentiam abstulit cum insigni suppurationis moderamine mixtura balsamica. R. Spir. matrical ʒij. Ess. myrrhae f. alcali par. ʒis. bals. peruv. nigr. ʒj ol. terebinth. ʒis. M. cum linteo carpto applicanda. Porro eandem praestitit energiam epithema: R. Spir. vini rectif. ʒv. extr. tabaci, tor-mentillae, plantag. pulv. myrrh. rub elect. aa ʒij. Stent in digestione ad iustam solutionem. Optime quoque profuit succus tabaci rec. expressus cum oleo myrrhae p. d. et Essentia succini ad cohibendam pu-tredinem. Tandem sacculi e speciebus paregoricis et resolventibus parati in subsidium vocati sunt, et sic continuato usu res aegrarum non solum tranquil-lae, sed etiam omnibus exhalationibus foedilis va-cuae permanerunt.

Observatio XLVI. D. FERDINANDI IACOBI p. 236.

BATERI. *Oris tortura (spasmus cynicus) curata.* Pri-mum venae sectio instituta est, adhibitis simul reme-diis nervinis et antispasmodicis. Post aliquot dies purgatio facta est cum pilulis de succino et mercurio dulci, deinde maxime proficuas expertus est a. spe-cies pro vino medicato e rad. imperator. angelicae, irid. flor. L. sassafras, fol. et flor. paralys. roris mari-ni, salv. baccis iuniperi, sem. foenic dulc. cubebar. cardamomi. Longe optime fuerunt evacuantia par-ticularia, masticatoria, errhina et ptarmica ipsa. Pro-

ptarmico usu praescribebatur pulvis rad. irid. flor mechoacannae albae, fl. benzoes, sacch. alb. ol. majoranae, nigellae destill. acuatus. Pro apophlegmatismo cubebae, piper longum, cortex Winteranus, sem. angelicae, sinapi, nasturcii c. sacch. alb. et mucilag. G. tragac. in forma trochiscorum exhibebatur.

- p. 238. *Observatio XLVII. D. GUILIELMI HENRICI SEBASTIANI BUCHOLZ. De naphtha aceti.* Ad acidum acetosum fortissimum naphthaeque acetosae lignendae idoneum parandum sodam acetatam oleo vitrioli decomposuit. Sic aetherem aceti bonitatis laudabilis natus est.
- p. 244. *Observatio XLVIII. FUCHSII. Sontici cuiusdam vulneris transversalis in larynge, feliciter ad sanitatem perducti.*
- p. 249. *Observatio XLIX. D. IOANNIS CASPARI DE RUEFF. De calculis vesicae praegrandibus per urethram extretis.*
- p. 251. *Observatio L. D. CHRISTIANI LUDOVICI WILlich. De lacrymandi pronitate nimia.*
- p. 253. *Observatio LI. D. CHRISTIANI LUDOVICI WILlich. De graviditate cum continuo catameniorum defectu, eorumque praeternaturali post partum excretione. Ex alveolo dentis cariosi evulsi profluixerunt.*
- p. 254. *Observatio LII. D. CHRISTIANI LUDOVICI WILlich. De usu acidularum noxio in vitiis renum et vesicae.*
- p. 258. *Observatio LIII. D. FERDINANDI IACOBI BAYERI. Ulcus linguae phagedaenicum sanatum.* Ab aphthis linguae scorbuticis malum ortum erat. Variis frustra tentatis, b. auctor fuit, ut ulcus quovis modo mundicaretur, fibrae et glandulae per adstringentia salutaria roborarentur, et acor salivae septicus emendaretur. Apprime profuit mixtura ope penicilli vel subtili linteo applicata: R. spirit. theriacal. camphor.

phor. ʒj. spermat. ceti ʒij. M. et solv. in vitro obtuturato leni calore, dein admisce Ess. myrrhae s. alcali parat. ʒij. Alternis vicibus diaelysma saepius in ore tenendum: R. rad. symphyti maior. ʒj. fol. plantag. quercus, scordii, fl. ligustri, rosar. rub. balaustior. cort. granat. aa ʒij. incis. coq. in aqua chalybeat. ʒij. ad remanent. ʒij. colat. adde syr. e rosis siccis ʒj. melis rosat. tint. laccae Myrs. aa ʒij. Pro usu interno ordinavit elix. balsam. Hoffm. Halens. ʒij. liq. sal. volat. oleof. ʒij. mane cum iuscule medicato sumendum, XLV. gutt pro dosi, a meridie faccharum latetis in decocto coff. largiter sorbillandum. Continuatis per octo dies medicamentis aeger sanatus est.

*Observatio LIV. D. FERDINANDI JACOBI p. 259.
BAIERI. Urethrae exulceratio ab acrimonia feri urinarii curata.*

*Observatio LV. D. CHRISTIANI RUDOLPHI p. 261.
HANNES. De aphonia aliisque incommodis vermium ejectione sanatis.*

*Observatio LVI. D. FRANCISCI ZANETTI. p. 263.
De hepatitide funesta ab ulcere exsiccato.*

*Observatio LVII. FUCHSII. Autochir e suspen- p. 264.
dio ad vitam revocatus.*

*Observatio LVIII. FUCHSII. Anatome laqueo p. 267.
voluntarie suffocati.*

*Observatio LIX. D. DAVIDIS HENRICI GAL- p. 273.
LANDAT. Exhibens casum foeminae gravidae, cuius
uterus et placenta tempore partus acutis petrefactis pun-
ctis obsessa inventa sunt.*

*Observatio LX. D. EBERHARDI GMELIN. Si- p. 277.
stens historiam mortis subitaneae mulieris gravidae cum
subiunctis animadversionibus. In cadavere repertum
est iecur praemagnum; subdurum insolitique pon-
deris. Ab huius in pectoris cavitatem pressione mors
repetenda est.*

- p. 290. *Observatio LXI.* D. JOANNIS ERNESTI NEU-
BAUER. *De vasorum felleorum varia conformatio-*
- p. 293. *Observatio LXII.* D. IOANNI ERNESTI NEU-
BAUER. *De processuum cerebri mammillarium cum na-*
ribus connexione.
- p. 294. *Observatio LXIII.* D. BALTHASARIS HAC-
QUET. *De avulso ex articulatione scapulae brachio in*
praeternaturali partu.
- p. 302. *Observatio LXIV.* D. BALTHASARIS HAC-
QUET. *De laeti contagioso et lethifero nutricis morbo*
venereo affectae per anatomen instituta.
- p. 322. *Observatio LXV.* D. CHRISTOPHORI GOT-
LIEB BONZ. *De causis quibusdam morborum, mor-*
tisque non ita praevisis sectione in tribus cadaveribus
detectis.
- p. 324. *Observatio LXVI.* D. LAURENTII MONTIN.
De lepidio bidentato. Novae huius speciei differen-
tia specifica est haec. *Lepidium bidentatum* foliis
subtetrandiis, foliis caulinis lanceolatis, ad apicem
utrinque dentatis, siliculis dispermis. Habitat in ma-
ritimis insularum maris pacifici. Usus: ut antiscor-
buticum loco acetariorum a SPARMANNO et FOR-
STERIS et nautis Anglis comedebatur. — Acce-
dunt icones.
- p. 327 *Observatio LXVII.* PETRI OSBECK. *De larva*
et phalaena boleti. Larva alba laevis, capite et pun-
ctis plurimis nigris. Quatuor puncta dorsi nigra
uniuersiusque articuli, fere in quadratum posita, et
tria puncta nigra laterum ad pedes, in unoquoque
articulo, in triangulum posita; primo et secundo ar-
ticulo ad caput, ut et proximo caudae exceptis, quo-
rum puncta lineas transversales formant. Caput et
pars articuli proximi nigra. Pedum primorum tria
paria fusca; posteriorum quatuor paria alba breviora.
Habitat in boleto fagi, edit corticem lignumque fa-
gi, arbore adhuc viva; hieme, vere et fere per to-
tum

tum annum has larvas O. observavit. Exit autumno per boletum, in quo pupam formavit tempore verno, mense Maii. — Phalaena *Boleti* (*Tinea*) fusca, linea communi dorsali lata subbidentata fasciaque postica albida, pedibus posticis lanatis. Magnitudo phryganeae grandis. Corpus albidum longitudo fere dimidii alae. Caput albidum fusco contaminatum. Antennae filiformes fuscae, albo variegatae, longitudine dimidii corporis. Oculi nigri. Palparum interior articulus barbatus, exterior laevis tenuis acutus. Thorax colore capitinis. Pedes albidi, anteriores laeves, posteriores lanati, spinosi. Alae glabrae deflexae, corpore multo longiores. Pririae supra fuscae albo contaminatae linea lata communi alarum dorsali fasciaque ad apicem alae albida fusco irrorata. Maculae fuscae apicis alae septem. Subtus subfuscæ. Inferiores fusco albidae.

Observatio LXVIII. D. CAROLI PETRI THUN. p. 328.

BERG, *Siftens Crassulae generis XXVIII. novas species in capite bona spei detectas et descriptas.* Sunt C. cordata, spatulata, tecta, hemisphaerica, montana, barbata, cotyledonis, tomentosa, cephalophora, spicata, deltoidea, corallina, vestita, columnaris, pyramidalis, alpestris, turrita, rupestris, argentea, retroflexa, perforata, thyrsiflora, capitella, crenulata, pubescens, mollis, ramosa, ascendens.

Observatio LXIX. D. GEORGII FLORENTII p. 342.

BRÜNING. *Circa usum camphorae externum in variolis.*

Observatio LXX. D. CHRISTIANI RUDOLPHI p. 364.

HANNES. *De vicio moschi virtute spasmo abdominali.*

Observatio LXXI. CAROLI GOTTLIER STE. p. 367.

DING. *De ebore fossili spirensi. Cum icon.*

Appendix complectitur haec:

I. Mor-

p. I.

I. Morbona seu enumeratio morborum spontaneorum, quos quinquaginta annorum intervallo percessus est D. IO. JACOBUS RITTER, Helvetio Bernas. Pars p. 126. altera. Ad finem panaceae mercurialis formulam in aliquot morbonae locis promissam R. tradit. Ea vero huc redit. Recipe mercurii sublimati et vivi una unciam unam. Tere invicem in mortario vitreo, aut lapideo, ad consumtionem mercurii vivi usque. Massae adfunde aceti vini stillatitii uncias quatuor agitatae. Singulis binis horis move spatula lignea per quadrantem horae. Repetatur per tres aut quatuor aut ultra dies, donec pulvis superne albescat. Acetum decanta, serva. Pulveri adde spiritus vini rectificati uncias quatuor, agita priori modo, donec pulvis sedatus ad dimidium albicans adpareat, quod tri duo circiter obtinetur. Spiritum decanta, serva seorsim. Aquam fontanam frigidam ad eminentiam duorum digitorum superfunde; ter de die, scil. mane, meridie et vesperi, move cum ligno quavis vice horae quadrantem, pulverem supernatantem degusta, dulcem, seu potius insipidum, albidum, (quo albidiior, eo edulcoratior) tolle, charta sicca bibula tecta. Aqua fontana quotidie et tam diu renovanda, priori servata, donec pulvis omni acredine orbatus; collige aquas repetito decantatas. Residuum pulveris grisei repetita operatione, videlicet adfusione successiva aceti vini, spiritus vini rectificati, aquae fontanae datis dosibus agitando ad albedinem, edulcorationem praedicto modo perducitur. Serva pulvrem phiala epistomio vitreo instruxta. Sic parata est Panacea mercurialis. — Usus: in gonorrhoeis virulentis, ubi sola iniectione res perficitur; contra scabiem quamcunque, ubi membra scabiosa illinuntur; contra pustulas faciei, frontis quascunque, pustulas illinendo.

II. Demonstratio anatomica foetus bicipitis et bi- p. 129.
corporei, quam adornavit D. CHRISTOPHORUS ANDREAS DE MELLE, nosocomii Petropolitani pedestris et maritimi medicus, chirurgiae et anatomiae demonstrator, acad. i. n. c. collega, DIOCLES CARISTIUS III. dictus, et acad. Suec. Holm. scientiarum sodalis. Cum figg.

III. Observatio anatomico-physiologica de foetu bi- p. 159.
cipite ad anteriora connato. Auctore D. GEORGIO CHRISTIANO ARNOLD, medicinae et artis obstetriciae pratico Lesnae in Polonia maiore, academiae imperialis naturae curiosorum collega NILEO III.

IV. Historia venenorum vegetabilium Sueviae in- p. 201.
digenorum, studio D. IOANNIS FRIDERICI GMELIN, in universitate Georgia Augusta Goettingensi professoris philosophiae ordinarii et medicinae extraordinarii, academiae imperialis naturae curiosorum collegae et societatis Tigurinae sodalis. I. Gramina. Lolium temulentum. II. Plantae luridae. Datura stramonium. Datura tatuta. Hyoscyamus niger. Atropa Belladonna. Solanum dulcamara. Solanum nigrum vulgatum. Bryonia alba. III. Plantae umbelliferae. Conium maculatum. Sium latifolium. Cicuta virosa. Aethusa Cynapium. Chaerophyllum sylvestre. Chaerophyllum temulum. IV. Lilia. Colchicum autumnale. Veratrum album. V. Polyandras. Actaea spicata. Aconitum lycoctonum. Aconitum Napellus. Anemone pulsatilla. Anemone nemorosa. Anemone ranunculoides. Clematis vitalba. Clematis flammula. V. Ranunculus. Ranunculus flammula. Ranunculus lingua. Ranunculus ficaria. Ranunculus sceleratus. Ranunculus bulbosus. Ranunculus acris. Ranunculus arvensis. Ranunculus aconitifolius. Ranunculus aquatilis. Helleborus foetidus. Caltha palustris. VI. Rengentes. Pedicularis palustris. Digitalis purpurea. VII. Tithymali. Euphorbia chamaesyce. Euphorbia peplus.

peplus. Euphorbia exigua acuta. Tithymalus paralias. Euphorbia helioscopia. Euphorbia verrucosa. Euphorbia platyphyllus. Euphorbia esula. Euphorbia cyparissias. Euphorbia amygdaloides. Euphorbia sylphatica. VIII. *Incompletae.* Chenopodium hybridum. Daphne mezereum. Polygonum hydropiper. Asarum Europaeum. Arum maculatum. Mercurialis perennis. IX. *Fungi.* Agaricus muscarius.

p. 329. V. *Diatrige chemica vitriariorum magnesiam eiusque partem terream alcalinam considerans.* A CAROLO GODOFREDO HAGEN, medicinae doctore et pharmacopoeo regio aulico, in universitate Regiomontana professore chemiae designato, academiae imperialis naturae curiosorum collega. E suis tentaminibus hic expositis h. concludit, magnesiam vitriariorum praeципue ex terra alcalina calcareae proxime accidente, ex terra muriatica et marte constare. Lenis forsan magnesiae inest etiam wismuti quantitas. Diversa phaenomena HAGENIO etiam coniecturam insinuarunt, hanc mineram et cobaltum in mixtione sua fortassis tenere, licet omni adhibita opera nullum atramentum sympatheticum nancisci potuerit. Zinci nulla vestigia reperit. Respetto quantitatis partium constitutivarum calculum suum sententiae WALLERII adiicit, cui centum libris magnesiae decem ferri (ipse quidem metalli potius diceret) adiudicat, reliquum vero meram terram esse alcalinam credit.

p. 397. VI. *Experimenta et observationes septicorum et antisepticorum indolem illustrantia, auctore EBERHARDO GMELIN, M. D. praefecturae Wirtembergicae Freudenstadianae medico ordinario, academiae imperialis naturae curiosorum collega et instituti mor. et litt. elegant., quod Erlangae floret, socio honorario.*

VII. *Disquisitio chemica de silice, academiae caesareae naturae curiosorum actis destinata a IOANNE CHRI-*

CHRISTIANO WIEGLES, *pharmacopoeo Longosalis-sensi*, *acad. elect. Moguntinae scientiar. utilium sodali.* Confutatur **BAUMEL** et **POERNERI** hypothesis, terram aluminarem terram esse veram siliceam. Per sua sibi experimenta **WIEGLEBIUS** persuasit, silicem mixtum esse corpus, cuius partem maiorem constitutivam efficit terra silicea specifica, a natura cum portione terrae aluminis et calcareae, tanquam partibus constitutivis, coniuncta; quam proportionem experientia duce sequenti modo determinat. Unciae duae silicis constant e 12 drachmis et 50 granis genuinae terrae siliceae, atque a drachmis 56 granis terrae solubilis, compositae duabus partibus aluminaris, et parte una calcareae. Aut numero rotundo e 13 drachmis terrae insolubilis proprie siliceae, a drachmis terrae aluminaris et 1 drachma terrae calcareae.

VIII. *Memoria viri perillustris, magnifici et ex p. 409. cellentissimi, IOANNIS BAPTISTAE MORGAGNI, philosophiae et medicinae doctoris, in universitate Patavina primarii anatomiae professoris et praefidis, académiae imperialis naturae curiosorum adiuncti, societatum scientiarum Petropolitanae, Parisiensis et Berolinensis collegae. Ex ANGELI FABRONII Biographia Italorum excellentium, qui seculo XVIII. floruerunt, decade II. decerpta.*

IX. *Memoria viri prænobilissimi, excellentissimi p. 435. que IOANNIS SEBASTIANI ALBRECHT, medicinae doctoris, in illustri gymnaſio Casimiriano academico philosophiae naturalis professoris publici, ruris Coburgensis physici atque académiae imperialis naturae curiosorum adiuncti. Ex programmate funebri deprempta.*

Tomo septimo continentur haec:

To.VII.

Praefationem more consueto excipiunt: 1) continuatio catalogi collegarum academiae caesareae Leopol-

Leopoldino - Carolinae naturae curiosorum ab anno 1778 usque ad 1781 in eandem receptorum; 2) catalogus collegarum huius academie haetenus, quod ad quidem aetorum editoribus constat, demortuorum; 3) catalogus alphabeticus virorum, qui pro septimo hoc tomo observationes physico - medicas communicarunt.

- p. 1. *Observatio I. D. CHRISTIANI FRIDERICI REUSS.* *De viribus caricis arenariae radicis sarsaparillae vires fere superantibus, et de usu plurium indigenarum plantarum virtutibus haetenus absconditarum ulterioris investigando.*
- p. 12. *Observatio II. D. PETRI BODDAERT.* *Specimen novae methodi distinguendi serpentia.* Desumta est haec nova methodus a variis lineis, fasciis etc., quibus natura haec animalia pinxit, item rostri forma. I. Crotalus. II. Boa. III. Coluber. IV. Anguis. V. Amphisbaena. — Praemittuntur nonnulla similis argumenti ad alias regni animalis classes pertinentia.
- p. 27. *Observatio III. D. PETRI LUCHTMANS.* *Mazillae inferioris a dyscrafia scorbutica mutatae exemplum.*
- p. 33. *Observatio IV. D. CORNELII PERESBOOM.* *De mirabili virtute sedi sive sempervivi maioris in morbis convulsivis.*
- p. 34. *Observatio V. CHRISTOPHORI FRIDERICI SJ. GEL.* *De phalaena noctua elingui eiusque larva in dianthi hortensis flore reperta.* *Descriptio larvae.* Corpus articulatum, articulis decem, 12 lin. longum. Caput pilis tenuissimis albis testum. Frons cum ore nigra, nitida. Cornicula frontis duo, multiseta, nigra, setis inaequaliter longis, tenuissimis, ad extremitates globosis. Fasciculi pilosi aurantii coloris, quatuor in medio tergo. Ad tertium articulum cornicula utrinque bina, quorum alterum corniculis frontis simile, alterum vero fasciculum tenuissimum.

rum alborum pilorum constituebat. Pedes thoraci-
ci sex acuminati: abdominales decem truncati. Cau-
da erecta multiseta nigra, setis in extremitate globo-
sis. Cornicula frontis et thoracis, nec non cauda
pilis tenuissimis fuscis circumvallata. Tergum po-
ne fasciculos aurantiacos, ocellis tribus duplicatis,
punctum scilicet album circulo nigro et kermesino
includentibus, ornatum. Linea lateralis maculis
VIII. kermesinis oblongis, quadratis distincta. Sub
linea laterali sex lineae brevissimae albescentes, pi-
lis tenuissimis raris conspicuae. — *Descriptio Pha-
laenae.* Corpus segmentis VIII. constans, ovato-ob-
longum, longitudine IV. lin. scrupulosque 6 Paris.
aequans. Segmenta in tergo et ad latera cinereo ho-
losericeo nitente colore gaudentia, ad limbum pilis
tenuissimis pallide fuscis, cincta sunt. Abdomen ad
latera hirsutum pallideque fulvum, regione media
glabra cinerascente. Caput superne pilis tenuissimis
pallide fulvis tectum. Os absque lingua manifeste
spirali. Oculi nigri. Antennae setaceae, tenuissimae,
non ultra lineam longae. Alae, respectu corporis,
minutissimae, reflexae, vix lineam latae neque mul-
to longiores. Pedes sex nigrescentes, femoribus hir-
sutis pallide fulvis. Anus hirsutus, pallide fulvus. —
Cum figg. larvae et phalaenae.

Observatio VI. D. IOANNIS ADAMI POLLICH. p. 38.

*De Belladonnae radicis decocto aquoso, sensorium com-
mune affiente, hinc sensus externos ac internos suspen-
dente, deglutitionem impediente, furores producente etc.*

Observatio VII. FRANCISEI JACOBI DEMACHY. p. 48.

Aethiops mineralis per se. Mucaginem cum trag-
cantha aut arabico gummi praepara mediocriter spif-
sam; cum hac mucagine hydrargyrum cito contere
non in gyrum, uti moris est, sed in circulos ellipti-
cos inter se factos, quae agitandi methodus prom-
tiorem hydrargyri extinctionem, ut dicunt, produ-

Suppl. I. Dec. IV.

C

cit.

cit. Post alterutram horam aqua calente infunde, ut solvatur, filtra, et chartulae adhuc adhaerebit aesthiops per se, pulvis nigerrimus, leni calore exsiccandus et ad usum servandus. — Pulvis hic ipso mercurio levior est, in calcem albidam, si igni continuo exponatur, abit, multo difficilis in hydrargyrum convertitur, acidum vero vegetable facillime subit.

p. 49. *Observatio VIII. D. CHRISTOPHORI GOTTLIEB BONZ. De pessō ex vagina uteri in intestinum rectū transeunte.*

p. 51. *Observatio IX. D. CHRISTOPHORI GOTTLIEB BONZ. De reno dextro absymto.*

p. 52. *Observatio X. D. CHRISTOPHORI GOTTLIEB BONZ. Acarus Tphilophorus.* Inter labia mytuli cygnei a b. repertus est. Insectum fusco-nigrum est, continuum, ovatum, dorso convexo, notato parte anteriore lineis duabus, pallide flavis, ad latus utrumque exortis, quae descendunt tractu obliquo, paulumque tortuoso, ac coēunt in medio eius regionis, qua thorax insecti terminari videtur. Inde per reliquum tergum decurrit linea una, longitudinalis, parum tortuosa, pallide flava, cum lineis iam descriptis literam graecam γ efformans, terminata ad anum in maculam eiusdam coloris, quae ad abdomen producit, ibique formam ovatam induit. Ceterum abdomen planius dorso est. Pedes octo, filiformes sunt, ac posticis longissimi. Animalculum in aqua detentum promte infra illam discurrit. Natare haud valet, nec in arido insistere pedibus debilissimis. — Accedunt figure.

p. 53. *Observatio XI. D. CHRISTOPHORI GOTTLIEB BONZ. Gemellus alter frustra expeditatus.*

p. 55. *Observatio XII. D. CHRISTIANI JACOBI MELLIN. De capitī laēsione, symptomatibus et medendi ratione.*

Obser-

Observatio XIII. D. CHRISTOPHORI JACOBI p. 59.

MELLIN. *Sistens sectionem viri apoplexia extincti eiusdemque pedis monstroſi.*

Observatio XIV. D. BALTHASARIS HAC p. 61.

QUET. *Nova methodus trepanationem super osse crani deppresso instituendi, duobus casibus comprobata. Cum tab. aen.*

Observatio XV. PAULI IOANNIS BONZ. De p. 100.

mercurio praecipitato rubro. Accipe argentum vivum, quod in vola manus, vel super charta, in horizontalem situm posita, nullos angulos format; sine cauda decurrit; post evaporationem in crucibulo neque cinerem griseum relinquit, neque in fine sub motu et crepitu quodam de illo exilit. Huius mercurii tres libras immitte retortae vitreae unius vel duarum mensurarum capaci: superfunde quinque libras aquae fortis concentratae, ex bonae notae nitro destillatae. Digere per duos dies; menstruum primo turbidum redditur, ulteriore digestione rursus clarum evadit, et mercurius fere omnis solvitur. Infunde hanc solutionem, antequam penitus refixerit, in retortam spatiostam, pone illam in arenam, luttatis probe iuncturis, et aquam fortē ad siccitatem destilla. Durante hoc tempore alias tres libras mercurii vivi et quinque libras aquae fortis digestioni committe, funde hanc solutionem super modo memoratum praecipitatum siccum, et abstrahē de illo aquam fortē, ut antea. Haec aqua fortis abstracta semper ad novas solutiones adhiberi potest, singulis modo eiusdem libris uncias tres aquae fortis nondum usurpatae addendo. Utitur b. ad has solutiones per agendas catino ferreo, sex retortas capiente, in quibus sex dierum spatio argenti vivi libras triginta solvit, quod in tribus retortis, positis in totidem furnis, sibi invicem iunctis, calcinat. Mercurio in tanta quantitate soluto, quanta placuerit, iterumque exsiccatō,

C 2 furnus

furnus, qui retortas continet, carbonibus impletur, binae portae foci et cinerarii occluduntur, rimas eaurundem argilla oblinendo, ut omnis aër ab igne arceatur. Ignis in hoc statu per tres horas relinquatur, intra hoc tempus flores in superiore partem retortae ascendent, sensim sensimque augeſcentes. Tribus hisce horis elapsis porta foci iterum aperitur, furnus carbonibus denuo repletur, et argilla oblinetur, ut prius. Conservatur in hoc statu ignis iterum per tres horas, in quo intervallo flores mercuriales ulterius in anteriore partem colli retortae migrabunt, posteriore eiusdem parte nuda relicta. Fac impleas furnum tertia vice carbonibus, porta foci rursus occluditur, verum non amplius oblinetur. Locus nudatus retortae paulatim reddetur opacus, et pedetentim in colorem flavescentem verget. Post bihorium furnus carbonibus, quantum capere potest, obruitur. Hic ignis gradus sufficeret ad mercurium revivificandum, si quatuor horas maturius applicitus fuisset; iam vero ad tantam fixitatem redactus est, ut hoc calore elevari nequeat. Transibit flatus color retortae sensim sensimque in aurantium, postea in lateritium tandemque in cinnabarinum. Quando haec pars retortae ex arena prominens, ad palmae latitudinem in hunc colorem cinnabarinum conversa est, portam foci denuo luto s. oblinit, patiturque ignem intermori. Aqua fortis in excipulum destillans durante calcinatione colorem caeruleum induit, quem aëri exposita rursus amittit. Persuadet sibi s., colorem hunc partibus arsenicalibus mercurio immixtis tribuendum esse, quaeritque, novumne inde argumentum ad demonstrationem principii arsenicalis peti possit. In retorta post refrigerationem diffracta invenies mercurium praecipitatum rubrum summe coruscantis ignei coloris, qui omnes requisitas qualitates prae se fert.

Obſer-

Observatio XVI. D. GUILIELMI HENRICI SE. P. 109.
BASTIANI BUCHOLTZ. *Sistens historiam morbi nigrum cum eventu lethali.*

Observatio XVII. OTTONIS FRIDERICI MUL. P. 110.
LERI. *Molluscorum marinorum Norvagiae Decas II.*
Actinia plumosa. Actinia crassicornis. Hydra brevicornis. Hydra minuticornis. Hydra crateriformis. Hydra capitata. Hydra carne. Doris lacinulata. Lobaria quadriloba. Myxine glutinosa.

Observatio XVIII. D. HENRICI FRIDERICI P. 120.
DELII. *De alalia et aphonia.*

Observatio XIX. D. HENRICI FRIDERICI DE. P. 124.
LII. *De natro, salis ammoniaci fixi specie.*

Observatio XX. D. GUILIELMI GODOFREDI P. 127.
PLOUCQUET. *De ophthalmia e singulari causa nata.*
Aegrota (puella quinquennis) pisum sternutando excervit, quod petulans ante ophthalmiam per modum lusus in nares intruserat. Pisum hocce, loco humido et calido fotum, germen dimidium pollicem longum emiserat, quod sine dubio perpetua sua irritatione in vicinia oculi congestionem sanguinis efficit. — Tum agitur de mortis a rabido cane, feliciter sanatis.

Observatio XXI. Eiusdem. Variolae sero sup. p. 130. purantes. Post undecim demum dies a morbi principio singulae pustulae pus laudabile formabant, aegrotusque (infans) brevi restitutus fuit.

Observatio XXII. Eiusdem. Haemorrhagia na- p. 130. rium enormis. Sanguis uno prope continuo rivo per quadraginta horas effluere perrexit, ita ut demum serum cruore leviter tintatum prodiret, aegra (foemina triginta annorum) interim exsangui et fere exanimi. Tandem ope vitrioli martis eo perventum est, ut haemorrhagia cessaret. Ad minimum centum uncias sanguinis foemina perdiderat.

- p. 131. *Observatio XXIII.* D. IOANNIS ADAMI POLLICH. *De insectis, quae in Cel. LINNAEI Syst. Nat. non prostant.* Describuntur Papilio Pompadur. Cimex punctum album. Cimex superbus. Cimex Vilburgensis. Tenthredo arbustorum. Lucanus aeneus. Ichneumon mixtus. Phalaena bipunctata.
- p. 142. *Observatio XXIV.* D. MAXIMILIANI IACOBI DE MAN. *Sphacelus scroti curatus.* Cortex peruvianus interne externeque usurpatus malum sanavit. Novum scrotum natum est, a priori in eo duntaxat diversum, quod glabrum absque rugis, arcte cohereat ipsis cum testibus, nullo iisdem motu relicto. Interea nihil inde incommodi aegro personato deinceps remansit.
- p. 143. *Observatio XXV.* Eiusdem. *Vesicantis effectus in paralyti partium inferiorum post lapsum ex alto. Emplastrum e cantharidibus paralysin sustulit.*
- p. 144. *Observatio XXVI.* Eiusdem. *Cura obstrunctionis alvinae pertinacissimae.* Clysmati e muria salis gemmæ, plurimis frustra tentatis, obstructio cessit.
- p. 145. *Observatio XXVII.* Eiusdem. *Successus antihelminthici Noufferi in lumbricis exturbandis.* Adscendit ad LXVI exturbatorum lumbricorum numerus, perfectaque sanitas secuta est.
- p. 146. *Observatio XXVIII.* Eiusdem. *Usus spiritus cornu cervi cum oleo olivarum in doloribus catarrhofis.*
- p. 147. *Observatio XXIX.* Eiusdem. *Iliaca passio cum vomitu stercoreo sanata simplicis immersionis balneo.* Ex emollientium herbarum infuso calidum immersionis balneum paratur. Ingreditur aeger. Copiosior constim prorumpit sudor, exoneratur venter, pelluntur dolores, vita servatur, sanitas reddit.
- p. 147. *Observatio XXX.* Eiusdem. *Epilepsia paucos intra dies sola primarum viarum evacuatione curata.*
- p. 150. *Observatio XXXI.* Eiusdem. *Variolae eodem in homine bis observatae.* Veras variolas eundem hominem

minem bis invasisse, omnino quinques sua in praxi
observavit. Hie duos huiusmodi casus memorat.

Observatio XXXII. D. MAXIMILIANI IACO- p. 151.

BI DE MAN. *Foetus ac mater variolis diverso tempo-
re afflitti.* Concludit ex hoc casu, 1) variolosa cum
matre non eodem semper tempore variolis laborare
foetum, 2) venenum variolosum, quemadmodum
et alia venena, citra effectum aliquamdiu in corpore
delitescere posse, suam deinceps tragoediam lusurum,
3) foetum cum matre non communem, sed privatam
quemque vitam agere, et singulis singularem suum
sanguinis esse circuitum.

Observatio XXXIII. Eiusdem. Purgantium p. 152.
usus in variolarum statu desperatissimo. Salivatio in
*hot mōrbo diutissime protracta, nec non febris variolo-
sa intermittens.*

Observatio XXXIV. Eiusdem. Cogitationes p. 153.
extemporales de tempestivo variolas inferendi tempore.
Non alio, quam hiemali, tempore insitionis opera-
tio concedenda ipsi videtur. Virus enim variolosum,
postquam aliquamdiu saevit, adveniente bruma, ple-
rumque mitigatur tandemque emoritur.

Observatio XXXV. D. IOANNIS CHRISTIANI p. 154.
EHRMANNI. *De rhagadibus venereis a gonorrhœa
maligna suppressa.*

Observatio XXXVI. Eiusdem. Ulceris vene- p. 155.
rei solutio a variolis.

Observatio XXXVII. D. IOANNIS FRIDERICI p. 156.
CONSBRUCH. *Siflens aneurismata et polypos cordis
ac maximarum arteriarum.*

Observatio XXXVIII. D. IOANNIS FRIDERICI p. 162.
GMELINI. *De meliori acidum salis dulcificandi ratione.*

Observatio XXXIX. D. FRANCISCI ZANETTI p. 184.
De epilepsia a mercurialibus inducta.

Observatio XL. Eiusdem. De tremoris tartari p. 187.
efficacia in hydrope. Cremorem tartari ad drachnam

unam ter de die sumendam multa graminis decoctione solutam Z. commendavit. Hoc remedii genere continuato, tanta urinae copia gradatim profluxit, ut tumor hydropicus manifeste decrescens intra decem dies sublatus sit. Sic expulsis aquis superfluis, et inflammato dein per remedia tonica ac roborantia fibrarum vasorumque elatere, patiens ex integro convalevit.

p. 190. *Observatio XL.I. D. (i. e. chemiae doctoris)*

PAULI IOANNIS BONZ. *De oleo refinoso, secundente ex naphtha vitrioli, una cum illustratione indolis aetheris atque alcohol.* E variis BONZII super naphtha vitrioli et aethere experimentis elucet, duplicitis generis olea alcoholi inesse: unum subtilissimum, ad aetheris existentiam summe necessarium, specificum; alterum minus subtile, maxime in naphtha praesens, ad indolem oleorum destillatorum atque balsamorum accedens. Aether ipse numerosis cohobationibus oleis hisce gravioribus liberatus nihil amplius oleosi in lucem profert, tam sub ulteriore cohobatione, quam admitione acidi vitriolici, sed diutius ita tractatus destruitur. — Liquor aetherique sulphure inquinati ad usus medicos super aqua, non alcali, restituendi sunt, quia hoc illis indolem gratam atque fragrantem eripit.

p. 197. *Observatio XLII. Eiusdem. Vegetatio pulcre figurata spontanea arcani duplicati impuri.* Vegetatio haec singularis propriis ad historiam aquae fortis pertinet. Vitriolum anglicum in superpondio adhuc tum nunquam sub destillatione prorsus disiungitur; hinc arcum duplicatum semper eo inquinatum est. Quando igitur caput mortuum elixatur ad purandum arcum duplicatum, ad vitriolum non destructum semper respiciendum est. Huiusmodi lixivii crystallos prima vice formatas in hypocausti calefacti loco altiori planis in patinis ad exsiccationem noster reposuit

suit. Postero die, cum quasdam patinas forte auferret, non satis potuit admirari elegantem vegetacionem, qua fragmenta crystallina duarum patinarum fornaci proximarum modo pulcherrimo obiecta erant. Vegetationibus arboris lunae, solutionis saturatae mercurii, solutionis cupri, cum stanno limato, regularis haec arborescens vegetatio palmam praeripuit. Quum reliquæ per ramos cuspidatos se extendant, haec in extremitatibus plures habebat nodos, truncum, expansos ramos regulares, et tota superficies hortulo peramoeno similis erat. In margine vasorum, ubi sal prius humidum defluxit, stabant similes rami paulum humiliores. Arbusculæ hæc constant ex sale granoſo digitis aegre friabili. Maxima earum cum trunculo ramisque suis in altitudinem pollicis excrevit. — Icon accedit. — Ratio phænomeni secundum nostrum quaerenda est in redundantे ferri vitriolo. Alia ſalia media, in quibus acida dominantur, monet nunquam non, temporis quodam intervallo, ad excendendum inclinare.

Observatio XLIII. D. IOANNIS TACOBI REI- p. 108.

CHARD. *Additamenta ad Floram Halensem.* Augent Floram Halensem a LEYSERO 1761 evulgatam, debenturque A. G. ROTHIO, botanicoclaro variisque scriptis, ut flora Germaniae, in qua edenda etiam nunc occupatur, nominis celebritatem adepto.

Observatio XLIV. D. IOANNIS CHRISTIANI p. 203.

GOTTLIEB ACKERMANN. *De Crinonum infantili morbo.*

Observatio XLV. D. PAULI IOANNIS FRIDE- p. 261.

RICI HELMERSHAUSEN. *Continuata de pertinacissima obſtrutione alvi perfecte sanata.*

Observatio XLVI. D. IOANNIS GODOFREDI p. 221.

BÜSCHER. *De lue pecudum ex contagio aëris putrido per ignem arcenda.*

- p. 224. *Observatio XLVII.* D. IOANNIS FRIDERICI CHRISTIANI SCHERF. *De morbo nigro.*
- p. 227. *Observatio XLVIII.* Eiusdem. *De diarrhoeae habitualis cum febre heotica stipatae quadam medela.*
- p. 230. *Observatio XLIX.* D. IOANNIS FRIDERICI GLASERI. *De praeternaturali cranii depressione absque suggillationibus et fissuris per sectionem legalem detecta.*
- p. 233. *Observatio L.* D. FRANCISCI ZANETTI. *De cephalaea biliosa.*
- p. 235. *Observatio LI.* D. SEBASTIANI PAOLI. *Ex fibro sulphur inauratum in affectione hysterica proficuum.*
- p. 247. *Observatio LII.* D. IOANNIS NUSCH. *De sarcotele cum epiplocele fine operatione chirurgica, tantum per medicamenta tum interna, tum externa, feliciter curata.*
- p. 253. *Observatio LIII.* Eiusdem. *De hydrosarcocele sectione longitudinali cum extirpatione testis curata.*
- p. 255. *Observatio LIV.* D. CHRISTIANI GOTTLIEB BONZ. *De punctione vesicae urinariae per intestinum rectum.*
- p. 259. *Observatio LV.* D. CHRISTOPHORI FRIDERICI SIGEL. *Historia morbi spasmodici singularis, observationem XXXVIII. Tom. VI. Act. N. C. forsan illustrans.*
- p. 285. *Observatio LVI.* D. IOANNIS CHRISTIANI FRIDERICI SCHERF. *Disectionis melancholici. Inventit S. hoc in cadavere multa, quae ab aliis anatomis in sectionibus hominum melancholicorum reperta sunt: omentum vitiatum, siccum, parvum et exsanguine cor, flaccidum et parvum lienem, hepatis nigredinem, atro sanguine iniectas quasi venas et arterias durae matris, duritiem et congeriem glandularum Pacchioniarum, plexum choroideum tumidum hydatibus obsessum, ipsiusque glandularum scirrhositatem.*

Sup-

*Supplementum historiae morbi spasmودی singulari p. 289.
ris (observ. LV.) D. CHRISTOPHORI FRIDERICI*

SIGEL.

Appendice continentur:

I. *IOANNIS IACOBI RITTER, M. D. academi p. 1.
ci curiosi infusa plantarum et observationes oeconomi-
cae. Pars prima.*

II. *IOANNIS IACOBI RITTER M. D. academic p. 57.
curiosi infusa plantarum. Pars secunda.*

III. *Meletemata ad historiam naturalem Suidni p. 103.
censem. Collegit IOANNES IAAOBUS RITTER M.
D. academicus curiosus emeritus.*

IV. *PAULI IOANNIS BONZ, pharmacopoei Es. p. 143.
lingenfis, academicci curiosi, sylloge observationum qua-
rundam, quomodo varia producta medico-chemica, maiore
copia, maiore sumtu, praeparanda sint. Observatio I. agit
de phosphoro ac urinae sale essentiali. Observatio
II. de aqua fortii, methodo maximam eiusdem copi-
am obtinendi, atque caput mortuum ad varios usus
adhibendi. Observatio III. de spiritu salis, quatenus
iuxta methodum aquae fortis destillari nequeat. Ex-
perimentum huius rei. Volatilisatio terrarum per aci-
dum salis.*

V. *Decas observationum anatomicarum indaga- p. 159.
tione D. FRIDERICI WILHELMI CAPPEL, serenissimi
ducis Brunovicensis et Luneburgensis consiliarii aulici,
in universitate Julia Carolina Helmstadiensi anatomes et
chirurgiae professoris, academiae imperialis naturae cu-
riosorum collegae MARINUS II. dicti. Observatio I.
Frigoris phaenomena in cadavere, eiusque intesti-
num ileum a lumbrico perforatum. — Observatio
II. Verminosa pullities; hepar praegrande. — Ob-
servatio III. Omenti et intestinorum mala conforma-
tio; cholelithus crystallioformis. — Observatio
IV. Anatome puerperae, cuius cordi pericardium
arcte accretum erat. — Observatio V. Uteri orifi-
cium*

cium praeter naturale; polypose concretiones in pe-
tore et cerebro. — Observatio VI. Mesenterii et
pancreatis obstructio cum inflammatione coli. Pul-
monum vomicae. — Observatio VII. Hydrocephali
investigatio. — Observatio VIII. Vasorum sanguine-
ferorum mira conditio per injectionem cerae dete-
cta. — Observatio IX. Intestina praeter ventricu-
lum ab omento denudata. — Observatio X. Phimo-
sis et viscera abdominis auctae magnitudinis.

p. 157. VI. LAURENTII CRELLII, med. doct. medici-
nae theoret. et mater. med. prof. publ. ordinar. in acad.
Julia Carolina, acad. caesar. Leop. Carol. natur. curio-
sor. adiuncti, acad. elect. Mogunt. scient. util. societat.
philos. Edinb. amicor. natur. scrut. Berolin. socii, acad.
reg. scient. Goetting. correspondentis, periculorum che-
micorum de acidi pinguedinis concentratione eiusque in
corpora metallica efficacia. *Sectio prima.*

p. 188. VII. *Sectio altera.*

p. 205. VIII. *Memoria viri excellentissimi et experientissi-
mi GEORGII CHRISTIANI MATERNI DE CILANO,*
medicinae doctoris, augustissimi regis Daniae a consiliis
iustitiae, philosophiae naturalis, medicinae et antiqui-
tatum graecarum et romanarum professoris in gymna-
sio academico Altenaviensi, S. R. I. academiae naturae cu-
riosorum collegae MENANDER II. dicti, et regiae so-
cietati scientiarum Hafnieni adscripti.

p. 211. IX. *Memoria viri illustris et doctissimi, CHRISTO-
PHORI TRAUGOTTI DELII, sacrae caesareae et regiae
apostolicae maiestatis consiliarii aulici actualis atque in
montanisticis et res metallicas spectantibus referendarii,
academiae imp. natur. curiosor. APOLLODORI III.*

p. 219. X. *Memoria viri celeberrimi et excellentissimi, AN-
TONII MARIA MATANI, philosophiae et medicinae do-
ctoris, in Pisano athenaeo publici medicinae professoris,
academiae imperialis Leopoldino-Carolinae naturae cu-
riosorum, regiae scientiarum Londinensis, Goettingen-
sis*

sis, Monspeliensis, oeconomiae Bernensis et botanicae Florentinae sodalis.

II.

Der Naturforscher. Eilftes Stück. Halle, bey Johann Jacob Gebauer, 1777. 8. pagg. 204. tabb. aenn. IV. — Zwölftes Stück. 1778. pagg. 244. tabb. aenn. V. — Dreyzehntes Stück. 1779. pagg. 236. tabb. aenn. V. — Vierzehntes Stück. 1780. pagg. 220. tabb. aenn. VI. — Funfzehntes Stück. 1781. pagg. 256. tabb. aenn. V. — Sechzehntes Stück. 1781. pagg. 212. tabb. aenn. IV. — Siebzehntes Stück. 1782. pagg. 250. tabb. aenn. V. — Achtzehntes Stück 1782. pagg. 268. tabb. aenn. V. — Neunzehntes Stück. 1783. pagg. 220. tabb. aenn. VIII. — Zwanzigstes Stück. 1784. pagg. 322. tabb. aenn. III. — Ein und zwanzigstes Stück. 1785. pagg. 200 tabb. aenn. V. — Zwey und zwanzigstes Stück. 1787. pagg. 206. tabb. aenn. VI.

i. e.

Naturae scrutator. Pars XI — XXII.

Repetimus laborem contenta huius diarii breviter recensendi diu intermissum *).

I. I. E. I. WALCHII *collectanea ad ornithologiam* P. XI.
exoticam. Pars I. Describuntur iconibusque pictis
exhi-

*) Vid. Comm. nostr. Vol. XXII. p. 700. Vol. XXIII.
p. 45. 640.

exhibentur Pipra Rupicola LINN. et Tringa carunculata Capensis, quarum avium posterior nusquam alibi descripta est.

p. 11. II. SANDERI, *profess. Carlsruh.*, *collectanea ad historiam avium. Pars I.* Agitur de historia naturali Otidis tardae L. (corrigitur ac suppletur descrip-
tio Linnaeana); de falcone pygargo L. (describitur haec avis, additis simul observationibus zootomicis); de alauda pratensi L.

p. 26. III. HEMME, *verb. div. min., de praeparatione piscium sicca in usum museorum.* Non omnes pisces eadem auctor ratione sicce praeparandos censet. Quibus squamae sunt amplae, eorum praeparatio post mortem tamdiu differenda est, donec squamae in eo latere, quod servare placet, penitus siccatae sint; alioquin, dum cutis aufertur, decidunt. Sed quibus corpus vix est squamosum, diu post mortem, antequam parentur, adservandi sunt; alioquin cutis ipsorum elastica adeo contrahitur, ut forma nativa restitui nequeat. Piscis primum secundum longitudinem dissecatur, sic ut cauda pinnaeque dorsales, ventrales atque anales, eo in latere, quod servare constitueris, remaneant. Tum officula pinnarum sub cute foroice acuta resecantur; ac caro protinus a cute aufertur atque abraditur, ita tamen, ut ne cutis laedatur. Quo consilio auctor cultrum laudat, quo vulgo arbores inoculantur. Hoc labore peracto, etiam dimidia capitinis pars intrinsecus, quoad eius fieri potest, a cerebro ac carne repurgatur, oculus perfoditur, humor diligenter exprimitur, vacuumque cera aut gossypio repletur. Iam cutis aliquantis per aquae submergitur, ut pinnae tractari expandique possint. Post caput caudaque in tabula graphicā charta obducta figuntur; pinnae expanduntur, dorsumque acubus multis pariter in tabulafigitur. Quo facto gossypii, quantum satis est, a ven-
tre

tre sub cutem ingeritur, ut forma nativa piscis crassitiesque redeant. Deinde etiam ventre acubus multis affixo, piscis fornaci calenti aut solaribus radiis exponitur, ut quantocius siccescat. Ubi siccatus est, facies exterior vernice illinitur, quae squamis splendorem pristinum restituit, pariterque protinus siccanda est. Denique gossypium removetur, faciesque etiam interior vernice oblinitur, piscis postremo penitus siccatus, qua libet ratione, chartae conglutinatae adfigitur. — Vernicem auctor laudat vulgarem e resina oleoque lini paratam. Affirmat, pisces sic praeparatos ab insectis vix ac ne vix quidem laedi.

IV. VON SCHEVEN, *verb. div. min., collectaneap. 30.*
ad historiam naturalem insectorum. Pars II. Describitur inque tabula aenea picta fistitur larva in plantis arundinaceis degens equisque noxia, una cum pupa insectoque perfecto, ad noctuas spirilingues referendo.

V. D. KÜHN *anecdota ad insectorum historiam p. 37.*
speculantia. Pars VII. Agitur de pupis monstrosis; de causa, cur phalaenae lumini advolent (REALMURI aliorumque entomologorum opinio, tantummodo mares lumini advolitare, idque oestro veneris actos, refutatur, causaque huius phaenomeni potius a structura oculorum repetitur); de larvis dipisci, earumque pupa atque insecto perfecto, tinea admodum speciosa, cuius descriptionem nullibi se reperisse auctor fatetur.

VI. MEINECKE, *concret., observationes entomologicae. Pars V.* Disputat auctor de volatu insectorum, variaque structura et indole alarum horum animalium, sic ut teleologiae doctrinam promoveat.

VII. S. A.

- p. 63. VII. S. A. DE ROTTEMBURG *adnotaciones ad tabulas Hufnagelianas leptopterorum.* Pertractantur geometrae.
- p. 92. VIII. KAPP, *verb. div. min., observatio historiam itinerum insectorum spectans.* Agitur de papilio brassicae. — In nota adiecta editor huius dairii similis itineris carabi vulgaris mentionem facit.
- p. 96. IX. GOEZII, *verb. div. min., examen vermium cadaverum, qui vulgo dicuntur (Leichenwürmer).* Opinatur vulgus, cadavera humana in loculis a vermisbus peculiaris naturae consumi. Id falsum esse, auctor clarissime demonstrat. Si enim cadavera, quod vulgo fit, sub terra alte defodiuntur, loculique humo obruuntur, cadavera ab omnibus vermisbus insectisque tutissima sunt; sin mortui ita sepeliuntur, ut aëri atmosphaericо liber ad loculos aditus manet (id quod de sepulturis in aedibus sacris etc. valet), fieri sane potest, fitque revera, ut muscae cadaverinae cadavera petant.
- p. 105. X. HACQUETI, *profess., dissertatio de echinita recens detecto.* Est e numero regularium ano verticali LINN., ore tamen subtus decevalvi. Totus cortex in spatum calcareum cinereum transiit speciosae politurae capax; intus lithomarga repletus est. Colore est albide griseo. Reperitur in Histria in promontorio margaceo prope oppidum Petinam. Ad quamnam echini speciem in systemate Linnaeano pertineat, H. decernere non audet. — Absoluta huius echinitae (cuius etiam icon in tabula aenea picta accedit) descriptione adduntur variae observationes orologicae (de altitudinis montium immunitione etc.), in primis petrefacta spectantes. In summis montium cacuminibus nudis multa auctor petrefacta reperit. Ideo aliquis de causis errare credit, qui omnia corticis telluris loca inundata fuisse afferunt.

XI. DE SCHEFFLER, doct. Gedan., epistola ad p. 122.

WALCHIUM, consiliar. aulic., de origine arenae. Arbitratur SCH., initio rerum a deo certam quandam iustumque arenae copiam una cum planeta, quem incolimus, creatam fuisse, huncque numerum, cum arena nunquam non, quemadmodum omnia omnino corpora, sua in elementa resolvatur, continuo novae arenae generatione refarciri. Hanc novae arenae generationem a coagulatione aquae elementa arenae continentis repetit *). Obiter de coagulatione in universum, quam cum crystallisatione ac vegetatione arctissimo vinculo coniunctam esse auctor suspicatur.

XII. MEINECKE, verb. div. min., dissertatio su- p. 128. per coralliis petrificatis. Est additamentum ad auctoris lithographicam et mineralogicam descriptionem regionis Oberwiederstedtensis in comitatu Mansfeldensi **), enumeratque corallia, quorum vestigia in silice ignario eiusdem regionis cernuntur. Sunt haec Corallina, cuius plures illic occurunt varietates, Eschara fistulosa, Corallina officinalis, Eschara foliacea, variae Alcyonii, ut videtur, species, Milleporae madreporae etc.

XIII. I. E. I. WALCHII, dissertatio de petrefactis Sternbergibus in ducatu Megalopolitano. Accurata horum fossilium enumeratio, qualis a WALCHIO exspectari poterat.

XIV.

*) Multum convenit haec hypothesis cum theoria WALCHII, cuius dissertatione motus SCH. hanc epistolam ad WALCHIUM prescripsit. De WALCHII theoria vid. Comm. nostr. Vol. XXII. p. 709.

**) Vid. ibid. l. c.

Suppl. I. Dec. IV.

D

- p. 161. XIV. MEINECKE, *verb. div. min., epistola ad WALCHIUM. confil. aulic.. de helmintholithis encrinis Brunsvincensibus.* Ipsa animalia a stellis marinis auctori diversa, similia tamen illis videntur.
- p. 170. XV. SCHRÖTERI, *diatoni Vinar. dissertatio de conchis regionis Vinariensis (petrificatis).* *Sectio II. De conchis valvis inaequalibus.*
- p. 183. XVI. SOLANDRI, *M D. dissertatio de furia infernali morboque ab illa repetendo.* *Germanice versa a I. A. E. GOEZE.* Legitur haec dissertatio latine scripta in novis actis Upsaliensibus, vol. I. *) Notas addidit versioni clariss. GOEZE, in quibus contextus hic illic illustratur, aliquique auctores laudantur.

P. XII.

- p. 1. I. I. E. I. WALCHI *symbola ad historiam generationis conchyliorum.* Describitur iconibusque pictis sistitur ovum cochleae cuiusdam Surinamensis una cum embryone. Hac occasione in universum de varia conceptione et generatione conchyliorum agitur. Additur brevis recensio observationum hucusque factarum super ovis foetibusque conchyliorum aliorum, indicaturque, quid hac in re adhuc ignoratur. Sunt haec ostrea edulia, argonauta argo, turbo petholatus, butta achatina, voluta vespertilio, voluta cymbium, buccinum harpa, buccinum undatum, buccinum glaucum, murex canaliculatus, murex tulipa, helix pomatia (in cuius ovulo auctor aliquando larvam dermestae, ut videtur, reperit hic icone colorata expressam), helix vivipara, helix stagnalis, helix ampulacea, serpulae.
- p. 53. II. I. E. I. WALCH *de concha quadam rara.* Cum icon. pict.

III.

*) Vid. Comm. nostr. Vol. XXI. p. 192.

III. I. E. I. WALCH *symbolae ad historiam inse*-p. 56.

storum. Pars III. Cum iconn. piëtis. Agitur pri-
mum de lepidopteris nonnullis Germaniae rarioribus,
vel nondum aut parum accurate observatis. Sequun-
tur descriptio iconque cocci novi in fructibus corni
masculae ab auctore reperti una cum GOEZII episto-
la ad auctorem super eodem. Ad finem de gordio
monoculi, simulque breviter de gordiis in univer-
sum differitur.

IV. IO. STEPH. CAPIEUX *symbolae ad historiam p. 68.*

naturalem insestorum. Pars I. Agitur de nonnullis
lepidopteris: cinxia quadam, papilione panisco, her-
maphridito phal. pavon. minor, phalaena noctua ae-
sculi, phalaenaque quadam rarissima, phalaenae no-
ctuae leporinae multum simili. Accedunt iconn.
colorr.

V. CHEMNITZII, *verb. div. min., additamen*-p. 76.
tum ad ipsius dissertationem in cochleis sinistrorum con-
volutis *). Cum tabb. aen. color. Describuntur non-
nullae huius generis cochleae. Adduntur zootomi-
cae observationes super cochlea vinearum operculari
(hel. pom. L.) sinistra a FELDMANNO institutae, un-
de clare apparet, sinistras modo cum sinistris coire
posse.

VI. OTTONIS, *doct. et adi., symbola ad obser*-p. 85.
vationes de animalibus anomalice albis. Primum do-
cetur, quibus argumentis GÜNTHERI theoria **)
contra ZORNII obiectiones defendi possit. Tum agi-
tur de muris gregarii varietate alba ab auctore obser-
vata. Docetur, mures albos non semper foetus al-
bos, sed etiam alias coloris, progignere

*) Dissertatio haec legitur in parte octava huius diarii.

Vid. Comment. nostr. Vol. XXIII p. 645. sq.

**) Vid. Comment. nostr. Vol. XXII. p. 701.

- p. 92. VII. OTTONIS, doct. et adi., *dissertatio de varietatibus loxiae curvirostrae, adiectionis nonnullis annotationibus super ordinandis animalibus.*
- p. 100. VIII. FRISCHII, verb. div. min., *dissertatio de causis discriminis inter mares feminasque ac ratione differentiae inter eorum colores. Pars III. De discrimine inter felem catum, marem feminamque, ratione habita coloris.*
- p. 111. IX. KÜHNII *anecdota historiam insectorum spectantia. Pars VIII.* Primum proponuntur artificia nonnulla, quorum usus est in colligendis insectis. Ad larvas lepidopterorum siccas servandas auctor capite eorum duobus digitis prehenso succos tenaces altera manu per anum caute exprimit. Quo facto in aperturam protinus, priusquam cutis collabatur, tubulum immittit siphonis exigui injectorii, corpusque replet massa tepida, cuius color colori primario larvae congruat. De larvis educandis. De larvis vivis alios in locos transportandis. De lepidopteris siccatis in locos dissitos transportandis. De speculo dupli pro lepidopteris siccis. — Sequitur auctoris observatio de motu aranearum per aërem. Docetur simul, capillarium veneris, quod dicunt, veram esse telam aranearum.
- p. 131. X. BOCK, *confiliar. confistor. Regiomont., ornithologia Borussica.* Ordo III. *Anseres, et quidem Anser anas, Anser mergus, Anser pelicanus, Anser colyrubus, Anser larus, Anser sterna.*
- p. 145. XI. LESKII, prof. Lipsi, *dissertatio de nonnullis lapidibus Labradorensibus colorem suum mutantibus et ad feldspatum pertinentibus.* Cum iconn. colorr. Characteres horum lapidum (feldspati variabilis *) externi

*) Vid. LINN. Syst. Nat. Tom. III. pag. 180. edit. Gmelin.

terni regulis Wernerianis convenienter indicatur. Obiter etiam de nonnullis experimentis chemicis cum iis, sed levi manu, institutis. Quae sit causa mutationis colorum, non audet t. certo definire. Hoc tamen arbitratur, rem a principio metallico subtili (forsan martiali) phlogisticoque lamellis lapidis interiecto repetendam esse. Ad finem recensentur auctores, qui ante LESKUM huius lapidis mentionem fecerunt.

XII. DANZII, *factor. aulic., symbolae ad histo-* p. 164.
riam oculi mundi sive lapidis mutabilis. Cum iconne color.

XII. BOCK, *confiliar. confistor. Regiomont., de-* p. 168
scriptio balani polythalamii, adhuc incogniti. Cum iconn. color. De ipso animali nihil certi s. addere potuit.

XIV. MÜLLER, *confiliar. stat., de animalibus in-* p. 178.
animalium visceribus degentibus, in primis de echinoryn-
cho lucii. Cum iconn.

XV. GOEZE, *verb. div. min., symbolae ad oeco-* p. 197.
niam nonnullorum insectorum. Cum iconn. De lar-
vis exiguis ichneumonum in aphidibus.

XVI. *Idem de vi reproductionis insectorum.* Cum p. 221
icone. Observatio hoc loco cum naturae studiosis
communicata spectat larvam perlae, in qua auctor
pedem anteriorem dextrum dimidio breviorem fini-
stro, ceterum integrum, reperit. Credit, istum pe-
dem animali olim ablatum, perque vim reproduc-
tionis regeneratum fuisse. Obiter in universum de vi
reproductionis insectorum.

XVII. MEINECKE, *verb. div. min., additamen-* p. 225.
tum ad descriptionem mineralogicam regionis Oberwie-
derstedtensis in comitatu Mansfeldensi. Talcum ter-
reum Gerano admodum simile. Varia saxa. Acha-
tes. Crystalli squamosae. Succinum. Cobaltum. Ineru-
stata. Aëtitae. Corallitae. Conchyliolithi. Dendritae.

P. XIII.

- p. I. I. SANDERI, *profess., relatio de rhinocerote Ver-saliensi.* Non reperit S. in hac bestia dentes, qui numerari modoque consueto nuncupari possent. Incisores nulli aderant, nec ulla eorum vestigia apparebant. Ad latera ibi, ubi vulgo canini sunt, prae-longum os cernebatur, non divisum plures in dentes, tantaque amplitudine, ut pro dente vix posset haber. Pone illud in ambabus maxillis simile os angulosum reperiebatur, nec hoc plures in dentes divisum. Adeoque credit auctor, rhinocerotem bellus non posse adnumerari. Lingua glaberrima est. Agitur praeterea de labiis, naribus, cornu, (non constat e pilis sibi invicem intertextis), oculis, auribus, pilis, pedibus, cauda, pene, plicis, mensura, somno, voce.
- p. II. II. WALCHII *collectanea ad ornithologiam exotica-m.* Pars II. De historia naturali piprae rupicola. Descriptio iconque color. pici Ceylanensis, feminae, ut BODDAERTUS suspicatur, pici Bengalensis LINN.
- p. 16. III. MASCH, *confiliar. confistor. Neofstreliz.*, *re-latio de alauda arvensi penitus alba et cornice maxima ex parte alba.*
- p. 19. IV. Doct. LINDENBERG *descriptio duarum ful-gorarum rararum.* Cum iconn. colorr. Phosphorescentiam horum insectorum i. a circuitu materiae subtilis fluidae phosphoricae repetit, quae post animalis mortem aut penitus exsiccatur, aut avolat, aut, quod probabilius est, tunc evanescit, quoniam omnis desinit succorum circulatio. Fulgorarum hic descrip-tarum nullibi auctor mentionem fieri vidit. Sunt ambae Surinamenses. Laternae dentibus horrent.
- p. 24. V. J. E. J. WALCHII *symbolae ad historiam in-sectorum.* Pars III. Cum iconn. pict. De aliquot phalaenis Austriacis. Phalaena *modesta.* Phalaena *geome-*

geometra feticornis, antrorum alis superioribus dilute cinereis, macula fusca nigre punctata, inferioribus cinereis unicoloribus. — *Phalaena viridana*. *Phalaena noctua*, antrorum alis superioribus e fusco subvirescens, annulis, maculis et lineis flexis albis, margine albo punctis nigris maculato, alis inferioribus ex albo subcaeruleis retrorum alis omnibus caerulecentibus. — *Phalaena nebulosa*. *Phalaena noctua*, antrorum alis superioribus fuscos nebulosa maculatis, inferioribus dilute cinereo-fuscis, retrorum alis unicoloribus dilute fuscos levissime viridecentibus, nigro puncto in medio fere notatis. — *Phalaena vestalis*. *Phalaena geometra*, antrorum alis superioribus albis margine lato cinereo, lineis ferratis nigris et fuscos ornato, inferioribus itidem albis et ad marginem maculis nebulosis, retrorum alis omnibus unicoloribus dilute cinereis, fascia obscuriore et in medio nigro puncto notatis. — *Phalaena tigris*. *Phalaena geometra* antrorum alae superiores albae maculis et punctis nigris, inferiores albae punctis tantum nigris subtilissimis adspersae, retrorum alae omnes dilute flavae punctis nigris rarioribus.

VI. I. H. CHEMNITZ, *non dari in rerum natura p. 33. monstrum illud marinum, quod vulgo Kraken audit, ac maria septentrionalia incolere dicitur* *).

VII. SPENGLERI *relatio de incola clavae Herculis atque corpore, in quo haec serpula nidulatur. Cum iconn. colorr.*

VIII. MEUSCHENII, *confiliar. legat. Hagae Comit., epistolae conchyliologicae ad WALCHIUM, confiliar. aulic. Epistola prima. Cum iconn. colorr. Patella exigua, reticulata, pinnata (neritoidea LINN?) Nerita violacea reticulata.*

*) Cf. Comm. nostr. Vol. XXXIV. p. 335.

p. 86.

IX. I. E. I. WALCHII *descriptio conchyliorum aliquot rarorum partimque recens detectorum. Pars V.* Cum icone color. Agitur de patella nova nondumque descripta ex India orientali. Audit nostro P. scutum dacicum. Hac occasione nonnulla adduntur de patellis, de quibus *W.* iam in decima parte huius diarii egit *).

p. 91.

X. HACQUETI, *profess. relatio de petrefacto singulari.* Cum icone color. Repertum est hoc petrefactum in regione Vicentina. Isis hippuris L. **HACQUETO** videtur.

p. 94.

XI. I. E. I. WALCHII *adnotationes super eodem petrefacto HACQUETI.* Non audet *W.* decernere, quorum in systemate hoc petrefactum referendum sit.

p. 100.

XII. I. E. I. WALCHII *observationes lithologicae. Pars VIII.* De iaspide Potsdamensi trochitis entrochitisque scatente, ubi simul de entrochitis Gothlandicis. Credit *W.*, hunc lapidem e Suecia in regionem Potsdamensem inundationibus vehementibus olim delatum fuisse. De achate entrochitas tenente ad Potsdamum. — Nonnulla de belemnitis (cum icon. colorr.). Spectant belemnitas monosulcos.

p. 113.

XIII. IO. SAM. SCHRÖTERI, *diac. Vinar., dis-*
fertatio de mineris ferri praecipuis, quae in Stahlberg
et Moimmel prope Schmalkalden reperiuntur. Praeter alias ferri mineras commemoratur describiturque haematites dendritis ornatus. Nolit tamen hinc *S.* cum multis concludere, dendritas a ferro esse repetendos. Qua orientur ratione, occultum prorsus ei videtur. Suspicatur, haematitas producta esse vulcanica.

p. 132.

XIV. IO. FR. GMELINI, *profess. symbola ad historiam naturalem ducatus Würtenbergensis, e classe terra-*

*) Vid. Comme nt. nostr. Vol. XXIII. p. 651.

terrarium et lapidum. *Terrae calcareae species.* *Gypsi*
species. *Species margae.* *Species argillae.* *Species terrae*
siliceae. *Flores minerales.* *Species micae.* *Magnesia ni-*
gra. *Lapis serpentinus.* *Spatum ponderosum.* *Lapis*
arenaceus. *Arena.* *Granites.* *Petrosilex mollis cum*
mica. *Breccia silicea.* *Turfa.* *Lutum.* *Humus atra.*
Arena e cochleis constans.

XV. MEINECKE, verb. div. min., continuatio p. 160.
*symbolarum ad historiam naturalem lapidum memoria-
bilium regionis Oberwiederstedtenis.* Lapis hepaticus.
Fœtorem huius lapidis a phlogisto oriundum esse,
inde m. repetit, quod lapis percandefactus, ubi fri-
catur, non amplius olet. — Lapis calcareus cum
crystallis spatosis. — Iaspis. De transitu argillæ
in iaspidem. — Quarzum structura sua ad zeoli-
thos accedens, adeoque auctori zeolithicum dictum.
— Granati. — Petrefacta. — Ferrum regulinum in
ochram mutatum.

XVI. MEINECKE, *correct.* Quedlinb., *observatio-* P. 174.
nes entomologicae. Pars VI. Nonnulla de Phalaena
Tau, quibus corriguntur ac supplentur, quae auctor
de hoc insecto in parte sexta huius diarii retulit *).
— De larva sphingis atropi. — Qua ratione impe-
diri possit, ne lepidoptera siccata oleo in ipsorum
corpore contento corrumpantur, quoque modo acus,
quibus infecta perfixa sunt, cum novis possint sine
ullo animalculi damno permutari. Corpus lepi-
dopteri oleosi subtus creta pulverata huimida oblinitur,
totumque post insectum cretae siccae adaptatur, in
qua fovea iustae amplitudinis excavata est. Sic omne
oleum, quod in lepidopteri corpore latet, a creta
absorbetur. Ad infecta acubus melioribus instruen-
da in magnis phalaenis sphingibusque in primis in

D 5 coleopt-

^{*)} Vid. Comment. nostr. Vol. XXIII. p. 52.

coleopteris, caput acus forcipe prehendatur, parsque pectoris inferior duobus teneatur digitis inque gyrum vertatur. Si in lepidopteris minoribus aut aliis insectis acus mutanda sit, gutta spiritus vini supra infraque ei loco, ubi acus corpus penetrat, adfundatur, idque toties, donec spiritus in corpus sese insinuando partes acui adhaerentes penetraverit, quo facto acus facile poterit removeri.

p. 179. XVII. SANDERI, professor. *Carlsruh., symbolae ad historiam avium. Symbola altera* De alcae specie quadam ad Rhenum reperta, ad alciam picam L. proxime accedente. — De alcedine cristata L. in Germania reperta. — De nonnullis fringillis. — De aliquot avibus ad Rhenum in ditione Badensi captis: in ergo quodam, fulica chloropode, colymbo quodam, tringa quadam. — De anate cygnoide L. — De ardea quadam; tum ad maiorem, tum ad cinereum L. accedente, ad Rhenum capta. — De emberiza quadam, cum olivacea L. congruente, sed in marggraviatu Badensi capta. De alia emberiza, frustra in systemate Linnaeano ab auctore quaesita, inque eadem terra reperta.

p. 201. XVIII. BOCK, consiliar. confessor. *Regiomont., ornithologia Borussica. Ordo IV. Grallae. Gralla platalea. Gr. ardea. Gr. tantalus. Gr. scolopax. Gr. tringa. Gr. charadrius. Gr. fulica. Gr. haematopus. Gr. rallus. Gr. otis.*

p. 224. XIX. D. KÜHN *anecdota ad historiam insectorum spiegelantia. Pars IX. De nonnullis lepidopteris; carabis crepitantibus strepituque, quem edunt; ovis ac foecunditate lepidopterorum etc.; lumbrico terrestri et ascaride. Ad finem de ovis gallinaceis duplicibus exclusis.*

P. XIV.

Praemissa est huic parti praefatio SCHREBERI, professoris Erlangensis, qui post WALCHII mortem edi-

editionem huius diarii suscepit. Monetur, huius operis periodici in universum eandem, quae antea fuerit, oeconomiam in posterum futuram esse, sic tamen, ut lectores varietate argumenti magis delectentur, iisque etiam historiae naturalis partibus, quae hoc in diario hucusque parum aut omnino non tractatae sint, opera navetur. Praeterea spondet SCHR., nullas amplius versiones hoc in opere prodituras esse, nisi forte additamenta auctoris dissertationi adiungi possint, aut ipsa dissertatio nondum prodierit.

I. I. C. F. MEYERI, *pharmacop. aul. Stettin.*, p. 1.
experimenta cum basalta Stolpensi capta. In centum basaltæ partibus M. reperit terræ siliceæ 50 partes, magnesiae $2\frac{1}{2}$, terræ aluminosæ $14\frac{1}{2}$, terra calcaræ $8\frac{4}{5}$, terræ martialis 25 .

II. I. E. I. WALCHII, *confiliar. aul.*, *observatio p. 9. nes lithologicae. Pars IX.* Cum iconn. De nonnullis fossilibus Langenheimensibus in episcopatu Bambergensi prope Coburgum (petrefacta). De orthoceratita raro (ubi etiam de historia literaria horum petrefactorum). Symbola ad historiam gryphitarum. De petrefacto rarissimo e lapicidina marmoris Namurensi (terebatulita, ut W. suspicatur). De nautilitis cordatis (monet SCHREBERUS in praefatione, hoc petrefactum iam ab ill. SCHMIDELIO descriptum fuisse).

III. SANDER, *profess. Carlsruh.*, *de aurilegio p. 37. ad flumen Rhenum.* Credit S., aurum, quod in Rheeno reperitur, montibus Helvetiae per undas ablatum esse. Vulgaris incolarum regionum opinio fert, hoc aurum in ipso solo, quod Rhenus peragrat, reperiri. — In praefatione SCHREBERUS hac super re lectores ad FRANC. LUDOV. TREITLINGERI *dissert. inaug. de aurilegio, praecipue in Reno, Argentor. 1776.* ablegat.

IV. SAN-

- p. 41. IV. SANDERI, profess. Carolsruh., *symbolae ad historiam naturalem mammalium.* Descriptio dasypodis novemcincti, quem SANDERUS Lutetiae vidit. — Symbola ad historiam naturalem equi. (Addit nonnulla in praefatione SCHREBERUS.)
- p. 48. V. SANDERI, profess. Carolsruh., *observationes de pondere ovorum nonnullarum avium.*
- p. 50. VI. D KÜHNII *anecdota ad insectorum historiam.*
Pars IX. Cum iconn. colorr. Papilio quercus L. Larva phalaenae fraxini. Larva papilionis Galatheae. Larva phalaenae processionae. Larva phalaenae furculae.
- p. 66. VII. VON SHHEVEN, verb. div. min. *Neuwarp., symbolae ad historiam naturalem insectorum.* *Pars III.* Cum iconn. colorr. Descriptio larvae phalaenae versicoloris.
- p. 77. VIII. CAPIEUX *symbolae ad historiam naturalem insectorum.* *Pars II.* Cum iconn. colorr. Papilio ad Lathoniam accedens cum suis metamorphosibus. Larva ac pupa papilionis Galatheae. Pupa papilionis Iridis. Larva atque pupa phalaena paronymphae. Phalaena leucomelas. Phalaena alni. Phalaena ilicifolia.
- p. 93. XI. GÖZE, verb. div. min., *de partibus nonnullorum insectorum recens detectis.* Cum iconn. De acaris coleopterorum et gymnopterorum, eorum antennis, organis manducationi inservientibus etc. De acaris acarorum. De pediculo urogalli etc. De acaro ricino, qui etiam in avibus habitat.
- p. 103. X. *Idem de oeconomia larvae subcutaneae singularris in foliis glabris populi eiusque pupa ac phalaena (tinea).* Cum iconn.
- p. 113. XI. *Eiusdem historia naturalis vermis articulatis MÜLLERI *).* Cum iconn. partim colorr. Dedit
- xit
- *) MÜLLER von Würmern des süßen und salzigen Wassers, p. 21. 22.

xit s., hunc vermem esse larvam tipulae cuiusdam. Hoc insectum per omnes metamorphoseos gradus accurate describitur. Obiter etiam de naidibus serpentinis ac proboscideis; de polyporum cibo.

XII. CHEMNITZI, verb. div. min. *Hafniens.*, p. 126. *additamentum ad dissertationem de cochleis sinistrorum convolutis.* Argonautas, nautilos etc. nec cochleis dextrorum nec sinistrorum convolutis posse adnumerari, sed quasi medium inter illas locum tenere.

XIII. o. F. MÜLLER *de taeniosis* *). Cum adno. p. 129. tatt. GOEZI. De capite vermium in universum, teniaeque speciationem, adversus LINNAEUM. De evolutione novorum articulorum in vermbus, in primisque taenia. (GOEZIO taenia vulgaris cum grisea, canina cum solo eadem videtur. Repudiat BLUMENBACHII hypothesin de taenia canina.) De *taenia lucii*. (Videt M., lucium, qui iam exenteratus esset, percum fluvialem pariter exenteratam devorare.) Obiter de fasciola lucii. (In notis adiunctis GOEZ. de hirudine adhuc incognita in ranis, ac fasciola subrubicunda simplici poro in anatibus. — Taeniam lucii GOEZ. etiam in percis reperit; quapropter malit eam cum BLOCHIO taeniam tricuspidatam nuncupare. Omnino suadet, ut taeniarum nomina specifica non ab animalibus, in quibus repertae sunt, sed ab organis capitum repetantur.) De ascaride lucii: audit MÜLLERO ascaris seta stricta nigrescens. (Secundum GOEZIUM eadem est cum ascaride acu BLOCHII. Saepe eam G. in ranis nonnullisque accipitribus reperit.) De echinoryncho lucii **). Eudem echino-

*) Haec dissertatio anno 1777 danice conscripta annoque 1778 exeante coram societate regia scientiarum Hafniensi praelecta fuit.

**) Vide supra contenta partis huius diarii XII.

echinorynchum g. in pluribus piscibus ranisque adeo detexit.) De taenia in hepate lucii, quae num cum taenia in intestinis conveniat, M. non audet decernere. (In nota GOEZ. de aliis huiusmodi taeniis in animalibus extra intestina reperiundis. In hepate lucii eadem, quam in intestinis, g. taeniam reputat.) — De *taenia scorpii*. (An vermes intestinales vere solitarii dentur, vehementer dubitat M.; dari, negat G.) — De *taenia pleuronectae maximi*. Obiter de echinoryncho in eodem pisce. — De *taenia cyprini bramae*. — De *taenia anguillae*. — De *taenia in anatibus*. — De *taenia corvi caryocatastae*. — De *taenia equi*. An cum taenia lata in corpore humano eadem sit, quae fuit PALLASII sententia, multum M. dubitat. — His praemissis in universum de taeniae historia naturali diligenter agitur, multique errores auctorum deteguntur, v. g. de capite, serie articulorum tanquam totidem animalculorum etc.

p. 204. XIV. GÖTZ, *tandid.*, *historia naturalis phasiani picti LINN.*

p. 211. XV. D. LINDENBERGII *descriptio uberior curculionis Brasiliensis* *). Cum iconi colorr.

P. XV.

p. 1. I. O. F. MÜLLER *historia planorbis bullae*. Cum iconi colorr. Simil in universum de planorbis.

p. 21. II. MASCH, *confil. confitor. Neostreliz.*, *dissertatio de hybridis ab animalibus sylvaticis domesticisque natis*. Foetus hybridus canis lupaeque, iisque foecundi. Foetus hybridus apri suisque domesticae. Contendit M. lupum canemque ad eandem speciem referendos esse.

(De

*) In decima parte huius diarii hoc insectum indicatum fuit, addita simul eius icona. Vid. Comment. nostr. Vid. XXIII. p. 652.

(De hac re foetuque hybrido canis ac lupi SCHREBERUS in nota adiecta sententiam suam exposuit.)

III. GOEZE, *verb. div. min.*, *nova inventa entomologica*. Cum iconn. Phalaena mire parva larvae Degeerianaæ subcutaneæ pedibus duodeviginti membranosis. Obiter de foliis rosæ in facie superiore candidis, quasi argenteis, ob larvas cicadae rosæ succum foliorum consumentes. — Sphex in ovis phalaenæ castrensis.

IV. CAPIEUX *symbolae ad historiam naturalem p. 52. insectorum. Pars III.* Cum iconn. colorr. Larva spinosa in scabiosa succisa eiusque in insectum perfectum metamorphosis. Descriptio larvae ac pupæ metamorphosique phalaenæ ilicifoliae. Descriptio maris phalaenæ sordidatae.

V. VON SCHEVEN, *verb. div. min., symbolae ad p. 67. historiam naturalem insectorum. Pars IV.* Descriptione larvae specierum vesparum cribrariarum. Pro variis speciebus, non varietatibus ab auctore habentur. Audiunt nostro Sphex cribraria, Sphex clypeata, Sphex scutellata, aliaeque, quas auctor definire ac denominare nondum potuit. Editoris nonnullae additae sunt adnotaciones.

VI. SCHREBERTI *descriptiones insectorum membrabilium. Pars I.* Cum iconn. colorr. Symbola ad historiam generis blattæ. Describuntur iconibusque pictis sistuntur blatta marginata, ac blatta maculata. — Descriptio nova iconesque sphecis clypeatae.

VII. D. KÜHN *anecdota ad historiam insectorum p. 96. Pars X.* Continuatio historiae congeriei larvarum, quæ germanice *Heerwurm* dicitur *). Non potuit κ. has larvas ad insectum perfectum perducere. Suspicatur tamen, hymenoptera ex iis oriri.

VIII. D.

*) Vid. Comm. nostr. Vol. XXII. p. 702.

- p. 131. VIII. D. IO. MAYER, consiliar. aulic. reg. Polon. Prag., *descriptiones insectorum*. Cum icon. colorr. Descriptio phalaenae frumentatae et acari plantarum.
- p. 115. IX. HERMANN, profess. Argentor. *epistola ad editorem super nonnullis petrefactis*. Cum icon. colorr. Cardium tortuosum. Venus (aut Donaxo) nodosa; tuberculata; sulcata; dubia.
- p. 135. X. HERMANN, profess., de ifide dichotoma LINN. sp. 2. PALL. *elench. zooph.* sp. 143. Cum icon. E mari Sardo.
- p. 139. XI. *Dissertatio lemuris cattae*. Auctore HERMANNO, profess. Argentor. Accuratissime describitur animal, variaque in aliorum auctorum descripti-
nibus iconibusque corriguntur.
- p. 152. XII. *Observationes zoologicae ex epistolis c. I. F. DIESKAU editorum huius diarii*. Apri cicuratio. Vulpis cicuratio. Credit d., per vulpem transitum a cane ad felem fieri.
- p. 257. XIII. GÖTZ, candid., *adnotationes ad SANDERI*, profess., *symbolam alteram ad historiam avium in par- te decima tertia huius diarii pag. 179. sq.* Aliud exemplum eiusdem alcedinis in Germania repertae. De fringilla serino. Mergus castor. Fulica chloropus. Anas cygnoides. Ardea nycticorax.
- p. 163. XIV. SANDERI, profess. Carlsruh., *symbolae ad historiam naturalem piscium Rheni*. Pars I. Primum de magnis difficultatibus in piscibus definien-
dis et ordinandis. — Acipenser sturio. Salmo salar. Esox lucius. Ciprinus carpio. Muraena anguilla. Gadus lota *). Perca fluviatilis. Perca cernua. Cyprinus tinea. Cyprinus barbus. Cyprinus rutilus. Cyprinus brama.

*) Peculiarem de hoc pisce dissertationem auctor scrip-
sit, recusam in Berlin. *Neuesten Mannigfaltigk. Th.*
II. p. 223. ff.

brama. Cyprinus nasus. Cyprinus gobio. Alii pisces nostro incogniti, ac nondum definiti, nomi nibus germanicis insigniti. — Accurate de foetu salmonis falar (*Sälmlinge*). — De historia naturali cyprini tincae; cyprini nasi; aliarum huius generis specierum, de quarum definitione S. dubitat.

XV. IO. GOTTLIEB GEORGI, adianthi academ. p. 184.
imperial. scientiar. Petropol. etc. dissertatio de inquinamentis salis culinaris, in primis in regno Russico, mediisque eius repurgandi. Praemio ornata est haec dissertatione a societate oeconomica Petropolitana, hicque nonnihil contracta primum prodiit.

XVI. SCHREBERI *experimenta cum lacte lunae* p. 209.
Hallenſi. Cum iconn. Primum characteres externi huius terrae (terrae aluminaris nativae secundum WERNERUM in versione germanica mineralogiae Cronstedtianae) describuntur. Sequuntur experimenta chemica a FRISCHMANNO, pharmacopoeo, Erlangensi, via tum humida tum secca instituta. Docent haec, in lacte lunae Hallensi magnam copiam terraे aluminaris purae, quae maximam partem ponderis ipsius efficit, aquam, aërem fixum, pauxillum terraे calcareae, terraе siliceae forsitan adhuc minus, paullulumque terraе martialis principique inflammabilis contineri, sic tamen ut sola terra aluminaris pura cum aëre fixo et aqua verae eius partes constitutivae, cetera omnia inquinamenta potius quam principia videantur. Ortum huius fossilis a pyritarum martialium fatiscentia S. repetit.

XVII. *Eiusdem observationes super organis frumentationis Targoniae.* Cum iconn.

Additamentum ad has observationes. p. 253.

P. XVI.

I. D. CASIM. CHRISTOPH. SCHMIDEL, *princip.* p. 1.
*Brandenb. Onolt. et Culmbac. confiliar. aulic. intim. ac
 Suppl. I. Dec. IV.* E prim.

prim. archiat. etc., descriptio asteriae ornamenti rosis similibus. Cum icon.

p. 8. II. D. IO. HERMANN, prof. medic. ac philos. Argentor., epistola ad editorem de novo genere piscium americano, quod sternoptyx audit. Cum iconn.

Ordo piscium apodus.

STERNOPTYX. *Caput obtusum. Os simum.*

Dentes minutissimi.

Membr. branchiost. nulla.

Corpus compressum, alepidotum; sternum carinato, bifarium plicato; abdomine pellucido.

diaphana. I. STERNOPTYX.

*Habitat in America, sine dubio
Iamaica.*

Descript. Corpus biunciale, compressum, antice truncatum, postice angustatum, alepidotum, argenteum, dorso virescente-fusco, pone pinnam dorsalem gibbo. Apertura branchiarum obliqua, subrecta, operculis mollibus aut potius nullis, membrana branchiostega nulla. Carina dorsalis duplex divergens versus nares parvas. Oculi magni. Os simum, perpendiculariter fissum. Dentes minutissimi. Lingua crassa, adnata, aspera. Labium superius breve, inferius perpendicularare; medio sinubus quatuor semicircularibus depresso, carina distinctis. Tres sinus similes sub apertura branchiarum. Sterni plana duo decemplicata in carinam pellucidam conniventia. Abdominis sinus angulatus postice trifarium excisus, membrana pellucida connexus spinae abdominali, articulatae, pellucidae, cui insidet pinna analis. Linea lateralis nulla. Pinnae ventrales succineae, cum cornea oculorum caudaque bifida. Pinna dorsi adnata radio obliquo, spinoso, valido, immobili; cui praetenue membrana margine tenuissime denticulato.

B. o.

B. o. D. §. P. 8. V. o. A. 13. C. 40.

III. GE. FR. GÖTZ de avibus anomalice albis. Du. p. 37.

bitationes contra GÜNTHERI theoriam de avibus anomalice albis *). Variorum auctorum hac de re sententiae. Nostri observationes hue spectantes. Catalogus avium albarum nostro visarum: *sturnus vulgaris*, *corvus corax*, *hirundo*, *columba risoria*, *alauda arvensis*, *parus caeruleus*, *fringilla domestica*, *motacilia flava*, *corvus pica*.

IV. D. IO. HERMANN, profess. Argentor., epi. p. 50.

ftola prima ad editorem super aliquot conchyliis. Cum iconn. colorr. De discrimine inter spondylum insulae Maliae atque americanum. Sic ab auctore distinguuntur. *Spondylus mediterraneus* valva inferiore pone cardinem abrasa integra; *Spondylus americanus* valva inferiore pone cardinem abrasa sulco cartilaginifero exarata. — *Turbo novus*, ex auctoris sententia in systemate Linnaeano post turbinem pethoffatum collocandus: *Turbo canaliculatus* testa impenetrata, ovata, sulcata; anfractibus, canaliculo distinctis. — *Buccinum pariter*, ut nostro videtur, novum, ante buccinum undosum collocandum: *Buccinum solutum* testa ovata, varicibus ventris longitudinalibus inaequaliter distantibus, labro canaliculo subsoluto. — Aliud buccinum a LINNAEO EX ADOLPHI MURRAYI sententia non descriptum, post buccinum glabratum locandum: *Buccinum stromboides* testa glabra, anfractibus distinctis, ventre retro labrum superne solutum porcato, ad basin oblique striato. — *Murex despectus* sinistrorsum convolutus. — *Nova nerita*, ante aut post neritam canrenam ponenda: *Nerita cancellata* testa umbilicata, decussatim striata,

E 2 impresso

*) Vid. Part. I. huius diarii. Cf. Comment. nostr. Vol. XXII. pag. 701.

impresso - punctata, spira subelevata, umbilico gibbo — In tabula aenea sistuntur turbo eanaliculatus, buccinum solutum, buccinum stromboides, murex despectus L. sinistrorum convolutus, nerita denique cancellata.

- p. 57. V. D. FRID. SAM. BOCK, *reg. Boruss. consiliar. consistor. et profess. theol. Regiomont.*, *descriptio durorum lignorum succino permixtorum, una cum nonnullis animadversionibus super ortu succini in Borussia*. Cum icon. colorr. Contendit auctor, succinum, certe Borussicum, esse resinam vegetabilem, hodie non amplius oriundum, sed olim in sylvis resinosis natum. Variis hanc sententiam argumentis corroborare, contrariamque hypothesin evertere studet.
- p. 71. VI. M. IO. GODOFR. KÖHLERI, *inspector. munifici elector. Dresd. mathem., continuatio observationum microscopicarum de nonnullis in aqua degentibus*. Cum icon. colorr. Trichoda Lepus MÜLL.
- p. 73. VII. D. AUG. CHRISTIAN. KÜHNII, *medic. pract. Isenac.*, *anecdota ad historiam insectorum spectantia. Pars XI*. Cum icon. colorr. Sphinx Atropos LINN. Phalaena Linariae. Larva e numero tortricum, instrueta tantummodo pedibus anterioribus quatuor acutis.
- p. 82. VIII. HENR. SANDERT, *profess. Carlsruh.*, *continuatio symbolarum ad historiam naturalem mammalium*. Sues nondum annum natos iam esse generationi idoneos. De asino rabido facto, cum a cane rabido admorsus fuisset.
- p. 89. IX. D. A. C. KÜHNII *observationes super verme, qui a rabie canum vulgo dicitur (Tollwurm)*. Doceatur, huius vermis, qui dicitur, refectione rabiem neutiquam posse evitari. Varia admiscentur historiam rabiei caninae huiusque vermis medicam spectantia. Ad finem accedunt variae propositiones e politia medica canes spectantes.

X. G. F. GÖTZ *historia naturalis phasiani mych.* p. 122.
themeris LINN. atque phasiani albi (varietatis phasiani
 colchici).

XI. C. G. RIMROD, *verb. div. min. Quenstedt.*, in p. 130.
comitatu Mansfeld., *adnotationes de larva phalaenae*
disparis LINN. (plantis admodum noxia). Agitur
 diligenter de historia naturalis huius larvae insectique
 perfecti, de damno eius insigni, deque modis ab eo
 cavendi.

XII. H. SANDERI, *profess. Carolsruh.*, *relatio* p. 151.
de helicibus pomat. l. capite truncatis. Caput praeci-
 sum auctori renasci vidit. Obiter de cautelis in hu-
 iusmodi experimentis necessariis.

XIII. IO. SAM. SCHRÖTER, *diac. Vinar.*, *rela-* p. 160.
tio de marmore testaceo recens in ducatu Carinthiae de-
testo maculis versicoloribus. Maculae hae sunt frag-
 menta testaceorum. Tinctum versicolorem a parti-
 culis metallicis, quemadmodum in feldspato variabili,
 SCHR. censet repetendum.

XIV. I. W. C. *symbola ad historiam hominum ma-* p. 169.
culosorum. Agitur de homine auctori in terra Bam-
 bergensi viso, cuius cutis alba maculis in facie flavide
 fuscis, in corpore obscure fuscis variegata est; dein-
 de de puella, in qua similes maculae ortae sunt, sed
 mox evanuerunt, ut petechiis chronicis adnumeran-
 dae videantur.

XV. D. FRANC. DE PAULA SCHRANK, *confi* p. 174.
liar. ecclesiast. elector. palat. bavar., *observationes bo-*
tanicae. Daethylis glometra. Bromus arvensis. Avena
 pratensis. Gentiana verna, cum qua G. bavarica ea-
 dem auctori species videtur. Plantis alpinis nolit no-
 ster eam adnumerare *). E floribus eius pigmentum

E 3 caeru-

*) Omnino credit auctor, numerum plantarum alpina-
 rum, quae dicuntur, minorem esse, quam vulgo
 per-

caeruleum elegans elici potest. Hieracium umbellatum. Artemisia dracunculus. Doronicum bellidiostrum.

p. 203. XVI. o. f. MÜLLERI *descriptio phalaenae noctuæ heteroclitæ capite erucae*. Cum icon. Exstat in *Mém. de Mathemat. et de Phys. etc. Tom. VI. Paris, 1774.* pag. 508. gallice scripta. Germanice vertit notasque adiecit I. A. E. GOEZE, verb. div. min. Quedlinburg.

P.XVII. I. 10. HIERON. CHEMNITZ, verb. div. min.

p. 1. *Hafn. membr. acad. imper. nat. curios. etc., relatio de propagatione cochlearæ vinearum sinistrorum convolutæ.* De coitu huiusmodi cochlearum iam olim c. h. experimenta instituerat *), sed coitus tum infecundus fuit. Repetit haec experimenta, idque meliori cum successu. Mirabundus vidit, prolem constare e cochleis dextrorum convolutis cum sinistrorum convolutas exspectasset; ut cochleæ sinistralæ dextras perinde, ac dextræ sinistras, generare possint. Idemque credit auctor de aliis cochleis sinistris posse dici, itaque multæ cochleæ sinistralæ non pro speciebus peculiaribus, sed tantummodo pro varietatibus habendæ sunt.

p. 12. II. *Symbolæ ad ornithologiam exoticam. Pars III.*

E manuscriptis a WALCHIO relictis edidit SCHREBERUS. Praemittuntur aliquot editoris annotationes ad partes duas priores harum symbolarum. — Describuntur Trogon fasciatus (*Trogon ceylonensis BRISS.*), ubi obiter SCHREBERUS de editione germanica Zoologiae Indicae a FORSTERO curata, MURRII de hoc opere relationem parti primæ huius diarii insertam supplens, differit; Todus cristatus (cum iconæ colorata).

III. L.

perhibetur. V. g. soldanellam alpinam in regionibus minime alpinis reperit.

*) Retulit de iis in octava huius diarii parte.

III. L. SPENGLERI *descriptio duarum specierum p. 24.*
novarum conchyliorum australium. Cum iconn. colorr.
E mari pacifico. Murici auctor ea adnumerat.

IV. G. F. GÖTZ, *historia naturalis columbae co-p. 32.*
ronatae LINN. Vivam eam auctori observare licuit.

V. *Eiusd. symbola ad historiam naturalem certhiae p. 40.*
murariae LINN.

VI. IO. CHRISTOPH. MEINEKE, *verb. div. min. p. 45.*
Oberwiederstedt., descriptio nonnullorum lapidum ac mi-
neralium notatu dignorum, tanquam additamentum ad
descriptionem lithologicam regionis Oberwiederstedten-
sis in comitatu Mansfeldensi partibus III. et XI —
XIII. huius diarii insertam. Primum in universum de
magno discrimine saxorum istius regionis. Tum agi-
tur de lapide hepatico, schistis bituminosis, lithan-
thrace, molybdaena, pyritis, cupro vitreo crystalli-
sato, cobalto crystallisato, minera cupri botryoide
etc., duobus exemplis novae lapidum generationis
(acu quam partes calcareae progressu temporis cir-
cumdegerant, lignoque in lapidem ferrarium trans-
mutato), petrefactis variis, aëtatis.

VII. D. FRID. SAM. BOCK, *reg. Boruss. consi-p. 66.*
liar. confistor. ac profess. Regiomont., ornithologia Bo-
russica. Ordo V. Pavo. Meleagris. Phasianus. Nu-
mida. Tetrao. — Ordo VI. Passeres. Columba.
Alauda. Sturnus. Turdus. Ampelis. Loxia. Emberi-
za. Fringilla. Muscicapa. Motacilla. Parus. Hirun-
do. Caprimulgus..

VIII. IO. SAM. SCHRÖTERI, *diacon. Vinar., no-p. 117.*
vae observationes de ammonitis parvis.

IX. D. IO. HERMANNI, *profess. Argentor., epi-p.*
ftola altera ad editorem de nonnullis conchyliis. Cum
iconn. colorr. Ostrea vulsellula (mya vulsellula LINN.).
Mytilus impactus.

X. OTTO FRID. MÜLLER *de pisis aquaticis. Cum p. 153.*
iconn. colorr. Est planta aquatica. Audit clarissimo

MÜLLERO Conserva pisum filamentis simplicibus æqualibus brevissimis globum constituentibus.

- p. 165. XI. D. IO. MAYER, reg. Polon. consiliar. aulic. etc., observationes super partibus fructificationis ulvae cuiusdam. Ulva petiolata globulosa, petiolis reptantibus virescentibus. Ad ulvam granulatam LINN. proxime accedens; forsitan eius varietas. Simil agitur de irritabilitate huiusmodi plantarum lucisque in eas influxu.
- p. 171. XII. D. IO. HERMANN, profess. Argentor., observationes helminthologicae. Pars I. Cum iconn. Duae species echinorynchi. Novum genus vermium: Mazocraes, cuius speciem H. in clupea alofa reperit.
- p. 183. XIII. I. A. E. GOEZE, verb. div. min. Quedlinb., symbola ad historiam metamorphosis blattarum. Cum iconn. colorr.
- p. 190. XIV. EUGEN. IO. CHRISTOPH. ESPER. profess. Erlang., observationes de phalaena linariae.
- p. 195. XV. G. F. GÖTZ symbolae ad historiam naturalem insectorum. Cum iconn. colorr. Sphinx atropos. Sphinx tiliae. Erucae testaceis affines (Sackträger). Methodi facilis lepidoptera ac coleoptera (vaporibus aquae ebullientis ori infecti admotis) protinus necandi, una cum delineatione instrumenti huic consilio apti. Gryllus campestris. Ephemera.
- p. 206. XVI. I. R. FORSTER de novo insecto. Cum ic. color. Cancer cassideus. C. capite clypeato emarginato; thorace laevi, integerrimo; brachiis 2. appendiculis filiformibus; pedibus octonis. Capitis clypeus corpore reliquo maior, subquadratus angulis obtusatis; antice porrecta rotunditate, postice ad thoracem profunde emarginatus; medio umbonatus sulcis parum conspicuis. Antice, supra sunt oculi bini, oblongi convexi. In apice adsunt 6 apices filiformes breves, et praeterea tria paria palporum; quorum primi exteriores sunt semicylindrici, emarginati

ginati, secundi filiformes apice globulo sphaeroideo, tertii interiores sunt setacei. Sub clypeo capitis produunt antennae filiformes, clypeo longiores. Thorax reniformis, medio umbonatus. Ad latera membris globosis connectuntur brachia duo, pedes octo. Brachia quinque articulata, quorum articuli 1, 3 et 4 sunt breves; 2 et 5 longiores; quintus articulus in apice subdivisus, altero segmento breviore; inter 2 et 3 articulum externa e parte prodit appendicula filiformis. Tria prima pedum paria 3 articulata, postici pedes articulis quatuor. Pedes circiter longitudo clypei capitis, brachia totius corporis. Cauda brevis, imbricata octies, membris medio bis elevatis, in ipso apice bina corpora oblonga. Color totius corporis subdiaphani sulphureus, e viridi et aurantio helvolus. Habitat in mari Indico.

XVII. D. KÜHNII, medic. pract. Isenat., obser. p. 214.
vationes miscellae ad historiam naturalem pertinentes.
De spelunca notatu digna prope Isenacum. De variolis (gallis), foliorum quercus: insectum, a quo originem trahunt, nostro audit cynips quercus inoculatorius flavus. Cynips quercus pedunculi. Cynips quercus gemmae. De nidis formicarum rariss (phallo esculento). De mira voracitate leporum. De nidis formicarum rariss (phallo esculento). De mira voracitate leporum. De mira incubatione strigis ululæ.

XVIII. A. HAASE experimenta chemica cum tri. p. 226.
pela (Schillingsfürsteni) instituta. Uncia eius contineat 16½ gran. terræ martialis puræ, 20 gran. terræ aluminaris et 7 drachm. 13 gr. terræ insolubilis, quem h. siliceam esse vidit.

XIX. H. SANDERI, profess. Carlsruh., relatio p. 246.
de serpente incognito, quem in museo monasterii St. Blasii reperit. Pedibus binis brevibus carnosus instructus est, arbores incolens, inque sylva nigra sat frequens.

p. 249. XX. HERMANNI *Emendationes et additamentum ad descriptionem Sternopygri in parte huius diarii decima sexta.*

Eiusdem Emendationes ad descriptionem Lemuris Cattae in parte decima quinta pertinentes.

Pars

XVIII. I. *Symbolae ad ornithologiam exoticam. Pars IV.*

p. 1. Xanthornus virens (cum iconে colorata). Additamentum ad partem harum symbolarum tertiam, de todo cristato.

p. 8. II. MEUSCHEN, *confiliar. legat. Hag. Com., epistolae conchyliologicae ad WALCHIUM, confil. aulic. Epistola II.* Cum iconn. colorr.

p. 21. III. OTT. FRID. MÜLLER *de taenia gasterostei aculeati ac planaria lactea.* Cum iconn. Simul de fasciola hepatica.

p. 38. IV. GOEZE *observationes super oeconomia anguillarum acetii.* Cum iconn. De horum vermium habitatione, innoxia in hominis ventriculo indole, caloris impatientia, variis in fluidis conservatione vivendique ratione, exuvii, hibernatione, propagatione, artificiali exclusione foetus, generationis modo.

p. 66. V. D. FRAC. DE PAULA SCHRANK, *confiliar. ecclæsiast. elec. palat. bavar., observationes zoologicae.* Cum iconn. Corvus caryocatactes LINN. Scolopax Gallinago L. Fulica fusca L. Phalaena geometra chaerophyllata L. Mya margaritifera L. (Quae hic auctor monuit, CHEMNITZII theoriam de ortu margaritarum mire confirmant; scilicet piscatores in Bavaria margaritas quaerentes eas modo conchas colligunt, quarum superficies scabra, verucosa varieque laesa sit, conchaque superficie laevi negligunt.) Helix arbustorum MÜLLER. Helix succinea MÜLL. Buccinum truncatum MÜLL. Enchelis epistomium MÜLL. (ut auctori videtur). Enchelis pyrum MÜLL. Vorticella rotatoria MÜLL. Echinorynchus barbi.

barbi. — Horum animalium historia naturalis varie illustratur, simulque aliorum auctorum de iis observationes corriguntur, supplementur.

VI. GE. FRID. GÖTZ *symbolae ad historiam mineralogicam comitatus Hanovienfis.* Initio recensentur auctores, qui ante nostrum idem argumentum tractarunt.

VII. HERMANN, *Argentor., de matrepore ca-* p. 115. *lendula nondum descripta.* Cum icon. colorr. Matrepore Calendula simplex, turbinata, stella concava, radii lamellis alternis brevioribus; centro papilloso, lamellis alternis brevioribus; centro papilloso, lamellis ovatis erectis liberis circumdato.

VIII. IO. SAM. SCHRÖTER, *diacon. Vinar., de nonnullis petrefactis Heydenheimensibus & ducatu Würtembergico.* Primum de matricibus horum petrefactorum, lapide calcareo ac silice igniario. Vermiculitae. Cochlitae. Conchitae. Encrinitae ac Pentacriniae. Echiniae. Corallitae.

IX. H. SANDERI, *profess. Carlsruh., descrip- tio speluncae stalactitas tenentis in Landgraviatu Sausen- burgensi.* Initio recensentur variae aliae huiusmodi speluncae, notatis simul auctoribus, qui de iis egerunt.

X. SCHREBERI *symbola ad historiam naturalem ranarum.* Primum de exigua nostra amphibiorum notitia LINNAEIQUE de amphibiologia insignibus meritis. Tum accurate describitur novaranae species, ex America boreali, rana pipiens, et icone colorata sistitur. LINNAEUS eam cum rana ocellata confudit; at enim species est peculiaris.

XI. IO. SAM. SCHRÖTERI, *diaconi Vinar., ad ditamenta ad relationem suam de marmore testaceo in ducatu Carinthiae recens detecto maculis versicoloribus, symbolaque ad historiam lapidis mutabilis.* Praemissis nonnullis observationibus de marmore illo in univer-

sum spectato, septem eius exemplaria describuntur. Variae hinc deducuntur conclusiones naturam huius fossilis illustrantes. — De lapide mutabili (oculo mundi) in ligno petrefacto viridi coburgensi ab auctore reperito.

p. 215. XII. IO. STEPH. CAPIEUX *symbolae ad historiam naturalem insectorum. Pars IV.* Cum icon. colorr. Descriptio erucae pupaeque phalaenae bombycis ve- litaris. Descriptio erucae pupaeque phalaenae no- Etuae derasae. Descriptio erucae pupaeque sphingis phegeae. Descriptio erucae pupaeque apiformis, ubi obiter de pupa phalaenae cossi.

p. 226. XIII. D. AUG. CHR. KÜHNIS *anecdota ad inse-
ctorum historiarum pertinentia. Pars XII.* Finis hi-
storiae congerie larvarum, *Heerwurm* dictae. Iam tandem insectum perfectum vidit auctor prodire. Referendum est inter tipulas alis incumbentibus. Ico-
nes piætae adiectae ipsam larvarum congeriem, lar-
vam, pupam insectumque perfectum exhibent.

p. 232. XIV. H. SANDERI, profess. Carlsruh., *symbolae ad historiam naturalem avium. Symbola III.* Lanius excubitor mas. In nota adiecta SCHREBERUS docet, hanc avem potius passeribus adnumerari oportere. Fulica chloropus: observationes zootomicae. Tetrao bonasia. Phasianus gallus morio.

p. 243. XV. C. G. RIMROD, verb. div. min. Quenstedt., *epistola ad SCHREBERUM de rheo hybrido.* Semina huius plantae foecunda obtinuit R., ut pro vera genuinaque specie peculiari habenda sit.

p. 252. XVI. I. CH. MEINEKE, verb. div. min. Oberwie-
derstädt., *de hypothesi, multa petrefacta reliquias esse
mundi praeadamitici.* Probabile reddere auctor con-
atur, cosmogoniam a Mose descriptam tantummodo
revolutionem telluris universalem, non veram ex ni-
hilo creationem fuisse. Primario argumento utitur
hoc, quod multorum petrefactorum archetypa nunc
nusquam reperiuntur. Egit hoc de argumento iam
in

in parte prima huius diarii. Varias hic obiectiones studet diluere.

P. XIX.

I. D. IO. MAYER, reg. Polon. consil. aulic. Prag., p. 1.
de opalis et oculis mundi Polonitis. Cum icon. color.
 Opali oculique mundi in Polonia frequentissimi sunt. Magna in primis copia reperiuntur ad Radomischel, pagum metropolitae ecclesiae graeco-romanae kiovensis ditioni subiectum. Opali ibi in exigua profunditate humo remisti magno numero notabilique magnitudine occurunt. Utrum ibi generari, an cum aliis lapidibus aliunde illuc delati sint, non licet decernere. Opali, qui in superficie camporum reperiuntur, fere fatiscentia soluti, inque oculos mundi transmutati sunt. Quod si aquae, ut pellucidi fiant, aliquoties submerguntur, in fragmenta diffiliunt exigua granulosa, quae, si saepius humectantur solique aliquamdiu exponuntur, in terram argillosam terrae siliceae ferroque remistam fatiscant. Opali speciosi nobilesque rari sunt. Inter opalos, quos maximo numero auctor possidet, nullus reperitur, cuius forma sit regularis ac crystallina. Matrix est fere argillacea. Describuntur nonnullae horum opalorum oculorumque mundi varietates, deque eorum habitu chemico agitur. — Opali tum demum proprietatem in fluidis aliam faciem induendi nanciscuntur, ubi fatiscentia portionem terrae siliceae iis abstulit. — Denominatio *oculus mundi*, quatenus de lapide dicitur, qui in fluidis aliam formam sibi induit fitque pellucidus, admodum generalis est, adque varios lapides variorum generum pertinet. Chalcedonii Hüttenbergenenses e Stiria, qui in ferri spatosi mineris reperiuntur, fatiscentia soluti, pariterque nonnulli e Bohemia et Islandia, quos noster adservat, hac gaudent proprietate. Habet noster fragmentum lapidis picei albi e Mongatsch in Hungaria cum schoerlis albis adiaphanis

phanis, qui in fluidis pariter colore suum pelluciditatem immutant. Nonnullae feldspati varietas e montibus Carpathicis, quae vulgo lapides picei audiunt, eandem vim exserunt, interque fluores minerales huiusmodi lapides haud raro deprehenduntur. Cum igitur appareat, his lapidibus istam proprietatem tantummodo casu venire, si fatigentiam ac dissolutionem experiantur, patet, eos ad suas quemque species alegandos, non vero in speciem peculiarem cogendos esse. — Ad finem obiter de aliis lapidibus una cum illis opal's occurrentibus.

- p. 12. II. SCHREBER *de oculo mundi tanquam hygroscope.* Variae recensentur observationes a SCHREBERO collectae, unde apparet, oculum mundi opalinum humiditatem atmosphaerae absorbere, adeoque loco hygrometri adhiberi posse. Obiter de aliis lapidibus, quibus eadem proprietas competit. Cumque oculi mundi opalini frequenti humectatione fragiles fiant, suadet ut ne in locis humidis adserventur.
- p. 18. III. HERMANNI, *profess. Argent., observatio de vitro, evaporatione vique attractiva.* Apparet hinc, corpora fixa interventu vaporum etiam per calorem satis modicum volatilisari posse, magnumque inter vitra ratione attractionis discrimen intercedere.
- p. 22. IV. MEUSCHENJI, *confiliar. legat. epistolae conchyliologicae ad WALCHIUM, confiliar. aulic.* Epistola tertia. Cum icon. colorr.
- p. 31. V. HERMANNI, *professor. Argentorat., observationes helminthologicae. Pars II.* Cum iconn. Taenia omphalodes, articulis brevibus, acetabulis, oris quatuor. E mure silvatico. Cucullanus percae. Vermis cucullano similis ex anguilla. Ascaris, uti videatur, ex intestinis canis. Vermis ex intestinis carpinis. Lernaea gadi lotae. Alia lernaea, squamicola auctori dicta. Fasciola alofæ. Brachionus quadridenatus. Brachionus patina. Alius brachionus. Trichoda

choda mytilus. Vorticella quaedam. Alia vorticella (polymorpha? aut cornuta?). Vorticellae duae aliae. Trichoda quaedam? Vorticella auriculata? Vorticella alia. Cercaria quaedam. Enchelis fritillus. Vorticella macroura. Duae planariae. Planaria punctata?

VI. D. FRID. HENR. LOSCHGE, profess. medic. p. 60.

Onolt., observationes super monoculo apode LINN.
Cum iconn. colorr. Accurata descriptio huius insecti. Etiam de exuviis, quas auctor hoc insectum interdiu vidit deponere, cum monoculi a SCHAEFFERO examinati omnes noctu eas deposuerint.

VII. G. F. GÖETZ *symbola ad historiam naturalem insectorum.* Cum iconn. colorr. Coleoptera aliquot nondum descripta: Cerambyx Budensis, thorace spinoso, elytris obtusis rubris, maculis in apice nigris, antennis corpore longioribus; Cerambyx quercus (mas), thorace spinoso, elytris obtusis, macula antice rubra, antennis mediocribus, corpore rubro; Cerambyx quercus (foemina), thorace spinoso, corpore atro, nitente, elytris obtusis flavis, antennis mediocribus. — *Symbola ad historiam naturalem erucarum ad testacea habitu suo externo accedentium (Sackträger).*

VIII. G. F. GÖTZ *continuatio symbolarum ad ornithologiam.* De pipra rubicola. De psittaco macao (ubi SCHREBERUS in nota de rostro huius avis psittacique araraunae). Si quid carnis huic psittaco datur, semper sibi pennas evellit. Petroselinum ei quemadmodum omnibus psittacis, venenum est; etiam amygdalae amarae ei nocent, sic tamen, ut oleo amygdalarum dulcium sanari possit. — *Continuatio catalogi avium anomalice albarum *): alauda arvensis, fringilla domestica femina, fringilla cannabina;*

*) Vid. huius diarii part. XVI.

bina, turdus merula, corvus pica, corvus corax. — De columba coronata (de exclusione ovorum eius foetue).

p. 91.

IX. HERMANNI, profess. Argentor., *symbola ad historiam bovis moschati (Bisamochs) e finu Hudsonico in America boreali.* De capite animalis huius, cuius etiam icon addita est. Bos ille videtur nostro idem esse cum bove cafrō SPARMANNI. HERM. bovem taurum europaeum, bovem bisonem americanum bovemque hunc moschatum pro tribus speciebus peculiaribus habet, characteribusque eos essentialibus differre docet, contra BUFFONUM. Unde nomen bovis moschati derivatum sit, noster certo definire nequit. In bove bisone suspicatur odorem excrementorum, quem Moschum referre dicunt, accidentalem esse, et a partibus vicinis corporis repetendum. In BARTHOLINI quidem oratione de peregrinatione medica legit, Neapoli vulvam bubalinam siccataam vendi, ut per eam aliis corporibus odor moschatus concilietur.

p. 96.

X. D KÜHN, medic. pract. Isenac., *descriptio encyclopediarum ad Isenacum repertorum.* Cum icon. Obiter de aliis petrefactis istius regionis. Varia monentur physiologiam huius zoophyti illustrantia.

p. 116.

XI. FRANC. DE PAULA SCHRANK, confiliar-ecclesiast. elector. palat. bavar., *rhapsodiae argumenti botanici.* Cum icon. Avena sativa. Datura fastuosa. Nicotiana rustica. Capsicum annum. Gentiana ciliata et bavarica (contra RETZIUM docetur, vere esse duas species peculiares). Amaryllis formosissima. Galeopsis. Colutea aethiopica MEDICI. Hypericum hircinum. Chaetophora (novum muscorum genus a nostro factum; definit id his verbis: muscus frondibus setas longissimas ferentibus; duas eius species novit: ch. globosam, quae est o. f. MÜLLERI conferva stellaris filamentis e basi orbiculari parallelis

lis *), atque ch. lobatam). Elvela epiphylla (elvela petiolata subturbinata fusca, margine crenato).

XII. SCHREBER de veneno, quo Americani Guianae incolae sagittas inficiunt, deque plantis, e quibus illud elicetur. De hoc toxicō in primis secundum BANCROFTUM, auctorem hac in re classicum, agitur. Huius motus relatione SCHREBERUS operam dedit, ut certius quid de hocce veneno plantisque, unde extricatur, disceret. Id quod etiam nonneminis regionem Surinamensem incolentis beneficio ei contigit, a quo tum varia ad Bancroftianam relationem additamenta, quibus illa relatio confirmatur, hic illic etiam corrigitur, tum vero etiam plantarum toxicofرارum specimina accepit. Sic praeter alia didicit, pro certo illius veneni antidoto in istis regionibus lumbricos terrestres cannamque sacchariferam, si intus sumantur, haberi. Plantae, quarum succi ad venenum conficiendum adhibentur, sunt hae, descriptione secundum specimina ad SCHREBERUM transmissa concinnata:

I. Wurali.

TOXICARIA americana.

Rami 2, sescuncia circiter pedem (paris.) superantes, oppositi, patentes, teretes, fuscii, villo brevi lutescente pubentes, in articulos circiter 13, foliis proximis breviores, divisi; geniculis vix notabiliter tumidis.

Folia longit. 2—3 unc. latit. 10—14 lin., opposita, patentia petiolata, ovata, et ex ovatis lanceolata, integrerrima, acuta, utrinque glabra: supra nervo medio pubescente, subitus pallida, triplinervia: nervis lateralibus 2 oblique oppositis, versus apicem folii evanescientibus; et insuper duobus, ab ipsa basi marginem

*) Vid. huius diarii part. VII.

ginem distantiae lineae ad tertiam longitudinis partem comitantibus.

Petioli brevissimi, & linearum longitudinem vix excedentes, supra planiusculi, ut rami pubescentes, linea transversa connexi.

Cirri solitarii, axillares, e paucis axillis absque ordine egredientes, plerique articulis longiores, unc. 2 et lin. 3 — 6 circiter longitudine, erecti, simpllices, inferne pedunculis tenuiores, sursum crassescentes, apicem versus denuo attenuati, in anfractum simplicem convoluti, pubescentes.

Credit SCHR., hanc plantam ad Rouhamon AUBLETI pertinere, et si, num ambae eandem an diversas species efficiant, definire non audet.

2. *Warakabbakurru.*

PIPER geniculatum foliis oblongo-ovatis enervibus acutis.

Caulis fruticosus, teres, striatus, e rufo fusco, glaucus ut videtur, articulatus, geniculis crassis, sulcatis (per siccitatem forsitan), internodiis brevioribus, quam folia adposita; dichotomus. Longitudo articulorum 3 — 5 poll. crassitudo $\frac{3}{4}$ — $1\frac{1}{2}$ lin. geniculorum 2 — 3 lin.

Folia alterna, petiolata, ovata et oblongo-ovata, (Coffeae panicul. AUBL.) integerrima, in cuspidem elongatam desinentia, utrinque glabra, venosa: venis non valde ramosis, ramorum concursu areolas maiusculas includentibus, plana, longitud. 5 — 6 poll. par. lat. 1 poll. 10 lin. — 2 poll.

Petioli brevissimi, long. 2 lin. teretes, supra vix planiusculi scabri, basi aucti *membrana* geniculum amplectente.

Vaginae similes oppositifoliae, solitariae, acutae, ovatae, 3 lin. longae.

Spicae solitariae, oppositifoliae extra vaginas praedictas prodeuentes, erectae, ante anthesin 4 lin.

lin. longae, brevissime pedunculatae; adultior rectissima, long. 6 poll. 1 lin. insidens *pedunculo* 4 linear. fulcato.

Antherae parvae, albidae.

Germina numerosa, sessilia, ovata.

3. *Kauranapai.*

CARAIPA angustifolia. AUBL. *guian.* p. 562
tab. 224. f. 4.?

Ramus crassitie 2 lin. cortice cinereo, rugulis per longitudinem absque ordine decurrentibus et coeuntibus striato; ramulis alternis, divergentibus, tomento tenui ferrugineo scabris.

Folia magna, long. 9, lat. max. 3 poll. alterna, patentia et dependentia, petiolata, oblonga, a medio apicem versus paullo latiora quam versus basin, integerrima, apice in cuspidem acutam fere pollicarem sensim producta supra nitida et saturate viridia, subtus pallidiora, venosa: venis maioribus utrinque villo ferrugineo tectis (microscopii ope etiam extra venas pili minimi rari in utraque superficie foliorum, praesertim iuniorum, deteguntur.)

Petoli brevissimi, vix ultra 3 lin. longi, teretes, supra fulco exarati, subtus transverse rugosi, tomento ferrugineo obdueti.

Stipulae deciduae?

4. *Bixiti.*

PUTERIA guianensis. AUBL. *guian.* p. 86.
tab. 33.

Putamina admodum singularia fructus huius arboris, quae SCHR. una cum cortice accepit, certissime ostendunt, illud toxicci ingrediens nihil aliud esse nisi puteriam AUBLETI.

Cap. *valvulae* binae basi coadunatae, lignosae, crassitie 1 lin. e ferrugineo cinereae, interne ad angulum acutum striatae; externe incrustatae cortice tenui atrofusco, (sub quo rete venarum anastomo-

F 2 santium)

santium) superficie setis acerosis testaceis densissimis ad corticem perpendicularibus hispida.

Cortex arboris rugosus, asper, e badio cinereus.

5. *Hatibali.*

Etiam arbor. Corticem eius noster obtinuit.

Cortex glaber, vix rugulosus, e fusco nigricans: punctis crebris pallide rufo brunneis, modice excavatis; interne e cinnamomeo brunneus, admodum resinosus: resina albida. Portio libri interne adhaerens constat e vasis crassis, e rufo flavicantibus, resina sarcitis.

Apparet, non omnes materias, quae ad toxicum parandum adhibentur, venena esse.

p. 159. XIII. o. f. MÜLLERI *adnotationes ad nonnullas scriptiones, quae decem primis huius diarii partibus insertae sunt. Ad GÖZII dissertationem, quae partis primae initio legitur *).* Furiae infernalis existentiam, etiam post SOLANDRI observationes, admodum dubiam esse, probabiliterque, quicquid hac de re vulgo narretur, fraudi ac superstitioni Lapponum populorumque vicinorum deberi. Recte GOEZIUM anguillulas acetii ab anguillulis glutinis distinguere. Has anguillularum species clariss. MÜLL. constituit: *Vibrio fluvialis, V. aceti, V. glutinis, V. marinus.* Synonymia harum specierum hic notatur. Nec anguillulas glutinis nec vorticellas vere demortuas posse in vitam redire; quae in vitam redire videantur, non vere esse mortuas, sed tantum contractas moleculis que terreis involutas, quae aëris in animalcula ista influxum destruentem impedian. — *Ad GRÜNDLERI descriptionem duarum terebratularum alteri parti insertam **).* De terebratulis e mari Norvegico. —

Ad

*) Vid. Comment. nostr. Vol. XXII. p. 700.

**) Vid. ibid. p. 706.

Ad WALCHII descriptionem duarum specierum asteriae in eadem parte *). Asteriam papposam radiis undecim, duodecim ac trédecim saepe, sed WALCHII varietatem quatuordecim islandicamque quindecim radiis nondum vedit MÜLLERUS. — *Ad GÖZII dissertationem de vermis, qui dissecti rursus crescunt, in tertia parte **).* Alia hac in dissertatione confirmantur, alia corriguntur. — *Ad WALCHII observationes lithologicas eadem in parte ***).* De cochleis terrestribus domu aculeata, earumque exemplo, helice aculeata. — *Ad excerptum ex GINANNI opere in eadem parte ****).* — *Ad DEGEERII observationes de insectis in genere ibidem †).* Dari insecta perfecta pedibus quatuor, ac testacea, quae vera sint insecta. — *Ad WALCHII descriptionem nonnullorum recenter detectorum conchyliorum quarta in parte ‡‡).* — *Ad eiusdem dissertationem de reproductione asteriarum ibidem ‡‡‡).* Nostri observationes coniecturaeque hoc phaenomenon spectantes. Dissentit M. a BONNETO e singulis asteriae fragmentis integras asterias nasci afferente. Obiter de capitis in limacibus regeneratione. Vim reproductionis noster cum BONNETO a germinum evolutione repetit, in eo tamen ab illo dissentiens, quod germinum copiam incredibilem, quam BONNETUS assumit, repudiat. Arbitratur, pleraque phaenomena reproductionis ex uno germine sive primo stamine singularum plantarum animaliumque in-

F 3

finite

*) Vid. Comm. nostr. Vol. XXII. p. 706.

**) Vid. ibid. pag. 708.

***) Vid. ibid. pag. 710.

****) Vid. ibid. pag. eed.

†) Vid. ibid. pag. ead.

‡‡) Vid. Comm. nostr. Vol. XXIII. p. 46.

‡‡‡) Vid. ibid. pag. ead.

finite subtili posse derivari, dummodo sumatur, hoc
germen vi gaudere elastica, per quam sese explicet,
materiaeque expandentis privatione rursus collabatur,
donec recentis materiae affluxu denuo expandatur. —
*Ad GMELINI considerationem mustarum vegetantium
in eadem parte *).* GMELINUM duas clavarias confu-
disse, quarum hie discriben traditur. Nonnullae
observationes de huiusmodi vegetabilibus. — *Ad WALCHII
descriptionem limacis albae in eadem par-
te **).* De varietatibus huius limacis. — *Ad GMELINI
dissertationem de petrefactis animalium Würtem-
bergicis ibidem ***).* De terebratulis maris Nor-
wegici.

p. 177. XIV. I. H. CHEMNITZ *de conchyliis e mari paci-
fico, quae in itineribus Cookianis collecta suo in museo
Havniae adservat.* Cum iconn. pi&t.

p. 209. XV. GE. FRID. AHRENS *catalogus lepitopdero-
rum ad Schloß-Ballendorf repertorum et observatorum.*

P. XX. I. *Brevis descriptio arboris, nuces parte huius dia-
p. I. ri XIII. pag. 53. descriptas ferentis. Ex epistola D.
KÖNIGII Trankenbari degentis communicata a LAU-
RENT. SPENGLERO.* Haec arbor secundum sistema
sexuale ad classem VIII., octandriam, eiusque primum
ordinem, monogyniam floribus completis inferis
pertinet. Genus efficit novum, insigniturque hic se-
quentibus notis:

Xylocarpus.

I. X. *Granatum.*

Granatum littoreum. RUMPH. *herb. amb.* 3. p.
92. tab. 61.

Cadul

*) Vid. Comm. nostr. Vol. XXIII. p. 46.

**) Vid. ibid. p. 47.

***) Vid. ibid. p. ead.

Cadul gaha. *Cingalensisibus.*

Cadalanga, (*Fructus*) *Tamulis.*

CAL. *Perianthium monophyllum*, clavatum, glabrum, coriaceum, parum coloratum rubrum, quadridentatum, *denticulis* rotundatis, adpressis, marginatis: marginibus paullo magis coloratis.

COR. *Petala* quatuor, receptaculo floris innata, ovato-oblonga, integerrima, patentissima, calyce duplo longiora, subcoriacea, nivea — *Nectarium* intra petala et germen receptaculo floris innatum, erectum, ovato inflatum, subcarnosum, niveum (lilii convallium flore duplo minus); ore octofido stamina constituens.

STAM. *Filamenta* laciniae octo nectarii, linearia, obtusa, emarginata, concoloria, corolla breviora.

Antherae ad paginas interiores filamentorum adnatae, linearis-oblongae, retusae, sulculo divisae, viridi-luteae, longitudine stam. aequales.

PIST. *Germen* ovatum, glabrum, basi striis transversalibus oblongis parum rugosum. *Stylus* brevissimus, crassus, glaber. *Stigma* retusum, latum, marginatum, margine sulcato; disco convexo, decussatim sulcato, perforato.

PERIC. *Drupa* magna, exsucca, globosa; *cortice* lignoso crasso, pagina exteriori glabro sulcisque quatuor vel quinque obsoletis notato, viridi; interiori lignoso, fibroso, crasso, castaneo.

SEM. *Nutes* octo, decem vel plures, distinctae, clavatae, angulosae, breves, angulis variantibus figurisque parum dissimilibus; lateribus subconcavis, apicibus crassis, corculo versus marginem protuberante; cortice glabro subsericeo-molli castaneo, pagina interiori lignoso, fibroso, rigido, crasso, fragili, obscuriori, obductae; magnitudine inaequales. *Nuclei* sublignosi, fragiles, rubro ferrugineoque albi; vel sub carnei; sapore amaro et adstringente.

Arbor variae magnitudinis; saepius grandis, interdum fruticosa.

TRUNCUS erectus, *cortice* fiso duro fusco-castaneo tectus, mediocris. *Frons* oblonga, interdum subglobosa, opaca. *Rami* maiores sparsi; minores saepius oppositi, *cortice* cinereo-fusco tecti, numerosi.

FOLIA opposita, patentia, petiolata, oblongo-clavata, rotundata, vel interdum oblongo-acuta, integerima, pagina superiori vix convexa, glabra nitida, obscure viridia; inferiori venosa, nervo magis prominulo; rigidiuscula, foliis pomorum parum maiora.

Petioi patentes, parum curvati, teretiusculi, subrugosi, castanei, breves.

RACEMI ad ramos sparsi; interdum axillares, erectiusculi, pedunculati, ovato-oblongi parvi (foliis breviores): partiales oppositi, terminales saepius trichotomi; patentissimi.

Pedunculi teretes, glabri, tenaces, colorati, rubri, nudi. *Pedicelli* flore breviores.

Habitat in silvis rhizophoreis, solo coeno-salino, satis frequens in India orientali.

p. 8. II. I. H. CHEMNITZ, *verb. div. min.*, *de iis conchis*, *quarum una valva dextrorum, altera sinistrorum convoluta est*. Cum iconn. colori.

p. 17. III. D. JO. DAV. SCHÖPF *descriptio percas Americae borealis.*

CAPUT declive, fronte squamosa. *Nares* duae utrinque (altera maiore) ad oculi angulum superiorem. *Iris* aurea.

Maxilla superior protractilis; inferior plerumque paullulum prominula.

Dentes setosi minimi in utraque maxilla et in ossis palatini parte anteriore.

Lingua oblongo-subtriangula, apice obtusa, margine utroque aspera.

Opercu-

Opercula branchiostega squamosa; superius marginē ferrato.

Membr. branch. radiis VII.

CORPUS compressum, oblongum, inter radios primos P. D. anterioris et P. Abd. latissimum, inde anterius et posterius versus declive.

Dorsum ex viridi caeruleoque fuscum. Abdomen albidum, splendens.

Labium inferius, gula, Membr. branch., operculi superior. margo, P. ventrales (saepe etiam Pect. Analiumque basis) a sanguine per membranas tenuiores transparente rubrae. — Cauda semiforficata.

P. Ventr. basi sterni insidentes. — Linea lateralis recta. — P. Dorſi duae.

Squamæ omnes et Palpebra inferior ciliatae.

P. D. 9, $\frac{1}{3}$. — V. $\frac{1}{6}$. — P. 15. A. $\frac{3}{2}$. C. 18. —

Apparet, hunc pisces a perca fluviatili L. diversum esse. Cui speciei accensi debeat, aut num peculiarem speciem constitutam, auctor non definit.

IV.D. 10. DAV. SCHÖPF descriptio esocis lucii in p. 26.

America boreali. Hanc descriptionem ideo publici juris fecit clariss. sch., ut lucius Americanus cum Europaeo comparetur. Vulgaris enim opinio est, pleraque, nisi omnia, animalia, quae veteri novoque orbi communia videntur, accuratius considerata admodum diversa reperiri.

CAPUT. — Frons laevis, punctis variis canis notata — parum declivis.

Nares utrinque 2, rotundae, in sulco longitudinali, prope Oculos positae. — Iris flava.

Mandibula superior depressa, planiuscula, inferiore brevior, non protractilis.

Labia propria cartilaginea, edentula; antice ossi nasali? iuncta, postice membrana tenui dilatabili ossi maxillari? connexa. —

Mandibula inferior plana, paulo prominens — subtus alba, maculisque paucis, irregulariter dispositis, nigrescentibus aspera. — *Rictus* amplus. —

Dentes. — *Os maxillare?* superius, interne, ab apice ad oculos usque, dentibus confertissimis caninis, acutis, obsestum.

(*Ossa haec maxillaria? non nihil mobilia sunt.*)

Palatum (*intra ossa maxill?* situm) dentibus quoque asperum.

Ligua, dorso longitudinaliter prominentia, aspera; ambitu cartilaginea, glabra, antice emarginata.

Fauces glabrae.

Maxilla inferior dentium caninorum serie simplici armata.

Latera capitis et tempora plana, perpendicularia, squamosa.

Membrana branchiofuga rad. XII.

CORPUS elongatum, tereti - subcompressum, lubricum; *dorso* planiusculo, ex fronte horizontaliter fere procurrente.

Pone anum tantum corpus in caudam angustatur.

Linea lateralis nulla conspicua. —

Dorsum ex viridi nigrescens. — *Abdomen* album. — *Latera* viridescentia; fasciis variis undulatis obscuris deorsum striatum.

Radii pinn. pector. — (interdum et Ventral. — Analiumque) rufescentes — membrana connectens alba. —

P. 13. V. 8. A. 14? — D. 15. l. 16. — C. 20?

— *Cauda* semibifida.

p. 32. V. D. 10. DAV. SKÖPF *descriptio leporis Americae borealis.* Hoc animal a lepore europaeo vulgaris (lepoire timido L.) diversum est, nec, quae fuit KALMII sententia, eius varietatem, sed speciem peculiarem efficit. *Lepus timidus verus* nondum in America

America boreali repertus fuit. Descriptio accurata copiosaque datur. Secundum eam distinguitur lepus americanus a vulgari europaeo (timido): 1) minore statura ac pondere, 2) colore, 3) auribus, quae capite nisi breviores. tamen non longiores sunt, apicem habent obtusiorum margine nigro angusto, posticeque propemodum nudae sunt. A cuniculo differt: 1) oculis albis, 2) vitae genere, etenim non fadit. Proxiine accedere videtur ad leporem alpinum (*Alpine Hase*) **PENNANTI** sive leporem hyeme album, quem clariss. **FORSTERUS** ad Wolgam reperit. Hoc modo discrimen intercedit, quod lepus americanus ab auctore observatus hyeme nunquam albescit. Alnescunt tamen lepores ad sinum Hudsonis, qui etiam, quantum auctor novit, pro eadem cum lepore alpino specie habentur. Hinc verisimillimum ipsi videtur, leporem a se descriptum eundem esse, solummodoque in regionibus Americae septentrionalis magis ad austrum versis ob hiemes ibi breviores ac mitiores nunquam album evadere.

VI. VON SCHEVEN, *verb. div. min., symbolae p. 79.*
ad historiam naturalem insectorum. Pars V. Cum iconn. colorr. De hermaphroditis inter lepidoptera, erucisque ad testacea accendentibus (*Sackträger*). Obiter in universum de hermaphroditis regni animalis.

VII. VON SCHEVEN, *verb. div. min., epistola p. 92.*
(ad SCHREBERUM) de speciebus vesparum cribaria- rum part. XV. huius de diarii pag. 75. ff. descriptis, una cum responsione (SCHREBERI). Cum iconn. colorr.

VIII. I. A. E. GÖTZE, *verb. div. min. Quedlinburg., observationes de ranis per calorem conclavis ex ovis exclusis.* Experimenta cum ovis ranae temporiae LINN. instituta sunt, felicemque exitum habuerunt. Obiter de multifariis modis generationis animalium

animalium, atque animalculis infusoriis in aqua, cui ova ranarum inhaerent, obviis. — In ranis frigore torpidis g. sanguinem non rubrum, sed candidum pellucidumque reperit.

p. 301. IX. o. f. MÜLLERI *continuatio adnotacionum ad nonnullas scriptiones*, quae decem primis huius diarii partibus insertae sunt. Cum icon. colorr. Ad GÖZII *dissertationem de erucis subcutaneis in quinta parte huius diarii* *). — Ad GRÜNDLERI *scriptiunculam de clavariis in eadem parte* **). — Ad eiusdem partis paginam 205. Archetypum entomolithi paradoxi non videri oniscum, sed potius monoculum apodem L. esse. — Ad DEGEERIUM *de generatione insectorum eadem in parte* ***). Redte DEGEERIUM coitum monoculi pulicis LINN. (*daphniae pennatae* MÜLL.) statuisse. — Ad ROTTEMBURGII *animadverfiones in parte sexta* ****). Papilionem Thaumantem esse eundem cum pap. flavo Zool. dan. prodr. 1333. Eius supra infraque visi icones pictae. Descriptio pap. Tulliae. — Ad BECKMANNI *historiam naturalem monoculi polyphemi ibidem* †). — Ad GÖZII *descriptionem cicadae sanguinolentae etc.* ibidem ††). — Ad ROTTEMBURGII *annotationes septima in parte* †††). — Ad KÜHNII *de erucis saccophoris (Sackträger)* ibidem ††††). Has erucas testaceis affines esse, sensu admodum improposito diei; proprius eas accedere ad larvas

*) Vid. Comm. nostr. Vol. XXIII. p. 48. seq.

**) Vid. ibid. p. 49.

***) Vid. ibid. p. 50.

****) Vid. ibid. p. 51.

†) Vid. ibid. p. aad.

††) Vid. ibid. p. ead.

†††) Vid. ibid. p. 641.

††††) Vid. ibid. p. 462.

larvas phryganearum amphitritasque MÜLL. — *Ad GÖZII adversaria de ptinis in parte octava* *). — *Ad ROTTEMBURGII adnotationes in eadem parte* **). De Phalaena Caia, eiusque immani foecunditate. — *Ad KÜHNIIUM de nonnullis papilionum speciebus ibidem* ***). — *Ad WALCHII descriptionem nonnullorum recens detectorum conchyliorum ibidem* ****). Balanum polythalamium WALCHII esse lepadem balaenarem MÜLL. — *Ad CHEMNIZII epistolam ibidem* †). — *Ad WALCHII adversaria ibidem* ††). Zoophytum a sociis intineris PALLASII in Stariza repertum non esse spongiam, sed e cellulis tubulosis s. habitationibus polyporum iuxta appositis constare. — *Ad GOEZII indicem parte in nona* †††). — *Ad eiusdem emendationes indicis ibidem* ††††). — *Ad suam synonymiam animalculorum infusiorum ibidem* *). — De Vibrio-
ne lunula. — *Ad MEINECKE observata mineralogica ibidem* **). De futuris echinitarum. — *Ad WALCHIUM de clava Herculis in parte decima* ***). Deformatione testarum cellarumque, quas infecta vermesque incolunt; de coitu vermium loco cuidam affixorum etc.

X. HER-

*) Vid. Comment. nostr. Vol. XXIII. p. 644.

**) Vid. ibid. p. 645.

***) Vid. ibid. p. ead.

****) Vid. ibid. p. ead.

†) Vid. ibid. p. ead.

††) Vid. ibid. ip. 646.

†††) Vid. ibid. p. 648.

††††) Vid. ibid. p. ead.

*) Vid. ibid. p. 649. sq.

**) Vid. ibid. p. 650.

***) Vid. ibid. p. 651.

p. 147. X. HERMANNI, professor. Argentorat., *observationes helminthologicae. Pars III.* Cum icon. Monas lens. Cyclidium Glaucoma. Variae enchelides. Vorticella hians. Volvox uva. Vibrio undula Cyclidium radians. Aliquot trichodae. Cyclidium quoddam. Volvox sphaerula. Vorticella nasuta? Paramecium caudatum. Paramecium anceps. Paramecium acutum. Vibrio Proteus. Carcaria Lemna? Trichoda Rattus. Carcaria podura? Carcaria lupus? Trichoda quaedam. Vorticella quaedam. Vibrio lunula. Kolpoda hippocratis Trichoda larus. Alii vermes infusorii, quos nostro definire non licuit.

p. 173. XI. IO. SAM. SCHRÖTER, diac. *Vinariens.*, epistola ad SCHREBERUM, confiliar. aulic., de larva sphingis atropi ad Vinariam anno 1783. obvia.

p. 185. XII. MEINECKE, verb. div. min. *Oberwiederstädt.*, *adnotationes miscellae super rebus variis ex historia naturali, in primis lithologia.* Succinum. Productum regni vegetabilis auctori videtur. De corporibus succino inclusis, cautelisque in eorum contemplatione. — Lapis arenaceus ruber calcareus cum crystallis quarzosis subtilibus. — Spatum calcareum cubice crystallisatum. — Lithomarga viridis in faxo arenaceo. — De spato Islandico aliarumque regionum, atque spato ponderoso obiecta duplicantibus. — Lapis ferrarius spurius recens generatus. — Lignum petrefactum. — Ossa elephantis fossilia. — Ichthyolithus clupea Groenlandicae, ut fertur. — Tubulitae. — Marmor testaceum opalinum a Carinthia. — Otis tarda. — Ovum gallinaceum curvum. — Hirundinum praematurus in Mansfeldiam redditus. Vaporum plumbeorum in has aves columbasque influxus. Plumbi volatilisatio. — Nidus cuiusdam infecti, quod auctori apis caementaria videtur.

*Index systematicus scriptiorum partis XI — XX. p. 211.
huius diarii.*

*Index rerum parte XI — XX. huius diarii con- p. 223.
tentarum.*

I. *Ducis DE HOLLSTEIN BECK observationes P. XXL
de trichuridibus in intestinis leporum.* Cum icon. Ad p. 1.
notationes adiecit GÖZIUS, quarum tamen primam
ex parte aliter comparatam vellemus. Adulari natu-
rae scrutatorem vel maxime dedecet. — Obiter agi-
tur de ascaride et planaria ex intestinis colubri natri-
cis L. Contra BLOCHIUM docetur, non omnes avium
taenias inermes esse.

II. *D. FRID. HENR. LOSCHGE, profess. ac pro- p. 10
sept. theatri anatom. Erlang., de vermis peculiaribus
e vesica urinaria ranae.* Cum icon. Tantum obiter
licuit auctori hos vermes observare, cum ad accura-
tiorem observationem tempus instrumentaque idonea
ipsi deessent. Suspiciatur, echinorhynchos fuisset *).

III. *D. IO. DAV. SCHÖPF, medici aulici Onolt. p. 15.
etc., observationes de nonnullis vermis marinis.* Ob-
servavit hos vermes auctor, cum in bello ultimo
Americano ex Europa in Americam navigaret. Pri-
mum describitur et icona exprimitur holothuriae spe-
cies tentaculis carens. Ad genus thaliae BROWNII
pertinet, a speciebus tamen ab eo definitis differre
videtur. — Holothuria physalis LINN. — Variae
medusae species 1) *Medusa.* Corpus orbiculatum,
glabrum,

*) Vermium in vesica urinaria admodum raro observate-
rum exemplum in homine notavit PANZANI in dia-
rio medicinae, quod Venetiae evulgatur. Cf. Ita-
lienische medicinisch-chirurgische Bibliothek, 1. B.
2. St. (Leipz. 1793. 8.) p. 15. ff., ubi dissertatio-
nis PANZANI versio germanica exstat.

glabrum, hyalinum, diaphanum; supra convexum, infra concavum; margine inflexo, crenato, crenulis lanceolatis, interpositis tentaculis tenuibus, filiformibus, pallide rufescens. Os subtus centrale, quadrangulum; lobi (vel tentacula) membranacei, lanceolati, ad basin coadunati, disco longiores, latere interiore fimbriati, rufescentes, in quorum medio corpus tendinosum crassiusculum conspicitur. Cavitates fornicate quatuor. An *pelagica* L. ? 2) *Medusa*. Corpus orbiculatum, supra convexum, subtus concavum; diaphanum, hyalinum; margine inflexo villoso; striis venosis sublaetis, ex centro exeuntibus, versus marginem in duos tresve ramulos sese dividentibus, qui tamen inter se non anastomosantur. Lobi subtus 4, breviores, crassiores, inter quos autem os nullum; loco eius protuberantia solida. Cavitates quatuor. An *aurita* L.? 3) *Medusa*. Corpus orbiculatum planiusculum; hyalinum, diaphanum, margine inflexo villoso. Os subtus triquetrum, aperatum; lobi tres, breviores, trilobi. Cavitates tres, annulo glanduloso reniformi flavescente notatae. Striae venosae, ut in antecedente. 4) *Medusa* hyalina, flavescens, margine 8-crenato.

p. 22.

IV. ADOLPHI MODEER, secretar. prim. et mem-
bri societ. patriot. reg. suec. Holmiens., nonnullae ad-
notationes de genere echini. Cum iconn. De defectu
notarum characteristicarum, quibus hucusque sys-
tematici ad echinos definiendos ac describendos usi-
sunt. Attendum esse tam ad naturam testarum
quam ad indolem spinarum. De duarum echini spe-
cierum spinis petrefactis e Stevensklint (obiter,
ABILDGAARDUM de petrefactis ibi obviis parum dili-
genter egisse), quas icones additae fistunt.

p. 27.

V. D. FRID. HENR. LOSCHGE, profess. Erlang.,
historia naturalis erucae pinastris (*Forl- oder Kiefer-
raups*). Cum iconn. colorr. Nondum descripta fuit
haec

haec eruca, pinastris maxima pestis. Transit in phalaenam noctuam, pariter adhuc incognitam. Descriptio erucae, pupae inse^{tum}que perfecti, hic accurata data. Agitur simul de damno insigni huius erucæ modisque eius avertendi ex actis publicis. — Ad finem obiter de alia eruca abiecti noxia differitur.

VI. I. SAMUEL SCHRÖTER, diac. Vinar., epi-p. 66.
Epistola altera ad SCHREBERUM, consiliar. aulic., de eruca sphingis atropi ad Vinarium anno 1783 reperta, qua historia eius naturalis usque ad inse^{tum} perfecti formationem deducitur.

VII. CHEMNIZII, verb. div. min. Hayniens., ad p. 84.
SCHREBERUM, consiliar. aulic., epistola, in qua de hippopotamo agitur. De sceleto capitis hippopotami perfecto. Variorum auctorum, etiam veterum, de hoc animali relationes ac sententiae. Obiter de mammalium divisione systematica. Behemoth Iobi non esse elephantem, sed hippopotatum.

VIII. Epitome epistolæ, quam D. KÖNIG Trankeb. p. 107.
die 18. Martii 1783. ad o. FRID. MÜLLERUM prescripsit. Argumenti botanici, et ex parte etiam politici. Icon colorata adiuncta silit Osmundam coronariam.

IX. D. BERNHARD WARTMANN, poliater St. p. 113.
Gall., de pane piscium. Sic (*Fisch-Brot*, it. *See-Brot*, i. e. panis marinus) pescatores lacus Bodamicus dicunt zoophytum quoddam nondum cognitum, quo pisces illius lacus, carnivoris exceptis, in primis hinc me vescuntur. Est species spongiae. Suspicatur auctor, alias etiam spongias, fucos etc. piscibus in cibum cedere, itinerumque piscium saepe causam esse.

X. D. IO. DAV. SCHÖPF observationes mineralogicae super parte montium Helveticorum, in itinere per eos (1775) instituto collectae. p. 129.

XI. MAYER, consiliar. aulic., additamentum ad suam relationem de opalis oculisque mundi Polonicis Suppl. I. Dec. IV. G huic

hunc diario insertam *) Credit, magnitudinem in oculis mundi examini chemico subiectis repertam non pro principio horum lapidum, sed pro inquinamento casu adiuncto haberi oportere.

p. 173. XII. IO. GOTTL. SCHALLER *symbolae ad historiam papilionum exoticorum.* Cum icon. -colorr.

I. *Marcus.* Papilio (Eques Achivus) alis subcaudatis supra fuscis fascia communi maculisque albis, subtus albis sericeis, alis omnibus ocellis tribus. II. *Phaenareta.* Papilio (Danaus Festivus) alis integerim nigris albido punctatis, posticis antice macula alba. — Ambo iconibus pictis exhibentur.

p. 180. XIII. IO. CH. MEINEKE, verb. div. min., de nonnullis schistis minerisque Mansfeldensis, partim iam in huius diarii parte XVII. indicatis, partim recente observatis. Cum notis SCHREBERI. De molybdaea in schisto. De vitro cupri crystallino. De minera cupri botrytica. De minera cupri viridi. De schisto cum spato selenitico pellucido. De schisto cum pseudogalaena fusca nigraque.

p. 190. XIV. D. KÜHNII *observationes ad historiam naturalem spectantes. Pars II.* De cantharidibus: periodice eas in fraxino excelsa copiosissime reperiri. De lampyridibus noctilucis: earum usus in venatu ac piscatu. De pupilla constanter quadrangulari oculi in quadam foemina, sine ullo visus aciei detrimento. De cantu avium; etiam foemellas melodice canere, cantumque marium modo esse puriorem, altiore fortioriisque. De loxia curvirostri. De caprimulgo: *observationes zootomicae.*

P.XXII. I. D. P. BODDAERT *dissertatio de finia capite*
p. 1. *suillo, una cum eius descriptione et icone.* E manu-
scripto

*) Part. XIX. p. 1. ff., vid. supra.

scripto belgice scripto germanice versa. Cum icon. partim colorr. Primum de magno discrimine inter simias, nominatim *S. satyrum*, hominemque. De simiis veteribus cognitis *). Arbitratur auctor contra **BUFFONUM**, **ARISTOTELIS** pithecos, cebos ac cynocephalos non esse singulares simiarum species, sed potius tres earum familias. Pithici enim (choero-pitheco excepto) ei videntur simiae proprie dictas ecaudatae; cynocephali papiones; cebi denique simiae cauda elongata. Callitriches nostro videntur familiam simiarum caudatarum speciosarum constituisse. Sub satyro credit veteres eandem, quam nos, simiam intellexisse. Cheoropitheci solus **ARISTOTELES** fecit mentionem. De eius existentia diu dubitabant viri docti, iam vero eius exemplum Amstelodami se reperisse clariss. s. arbitratur. Secundum hoc descriptio concinnata iconque expressa est.

Simia Porcaria brevicauda, capite suillo, rostro nudo, corpore fusco-olivaceo, natibus tectis, unguibus acuminatis.

Xοροπιθηκος ARISTOT. hist. anim.

Habitat in Africa.

Dimensiones totius corporis singularumque partium accurate indicantur.

H. J. H. CHEMNIZ, *verb. div. min. Hauniens.*, p. 23.
de patella, quae in systemate naturae Linnaeano unguis dicitur, ubi demonstratur, eam in numerum concharum bivalvium referendam esse. Cum icon. colorr. Pinnis eam accensendam pinnamque unguem vocandam auctor censet **).

G 2

III. o. f.

*) Cf. praeclara **LICHENSTEINII** commentario *de simiarum quorunque veeribus innosuerunt formis*, Hamburg 1791. 8.

**) Cf. nostrum in *Beschreibungen der Berl. Gesellsch. naturforsch. Freunde*, 3. B. p. 463. f.

p. 33. III. O. F. MÜLLER *catalogus vermium intestinalium hucusque detectorum, animalium, in quibus reperiuntur, auctorumque praefrantiorum, qui de iis egerunt.* Catalogus accuratissime elaboratus, quo de helminthologorum studiis praeclare meruit optimus MÜLLERUS.

p. 87. IV. LOSCHGE, *profess. Erlang.*, additamentum ad dissertationem suam in parte huius diarii XXI. (N. V.) exstantem, atque descriptio tenthredinis cuiusdam. Cum icon. colorr.

p. 97. V. D. BERNH. WARTMANN, *poliat. St. Gall.*, *historia naturalis apis caementariae.* Cum icon. colorr.

p. 113. VI. D. BERNH. WARTMANNI ulterior relatio de *pane piscium* *). Cum ico... colorr. Auctor cum GIRTANNERO novam spongiae speciem esse censet. GIRTANNERUS hanc cum eo communicavit descriptionem:

SPONGIA friabilis GIRTANN.

Sp. amorpho-subramosa, sessilis, grisea, friabilis.

Badiaga cinerea. BUXBAUM. Act. Petropolit. T. II. p. 344?

Massa informes, crassae, molles, magnis crustis obducentes fundum lacuum terrestrium, fuco minimo GIRTANN. intertextae. *Textura* rigidissima, friabili aemulatur Spongiam fluviatilem, a qua tamen revera differt, ut et a Spongia lacustri LINN. *Color* recenti fulvo-luteus, siccatae griseus. *Odor* recenti teter, pisculentus, combustae vix evidenter animalis.

Locus. Lacus Bodamicus.

Substantiae intertextae hanc dat GIRTANNERUS descriptionem:

FUCUS

*) Vid. supra Part. XXI. N. IX.

FUCUS minimus GIRTANN.

F. fronde plana, dichotoma, integerima, linearis, vesiculis nullis.

Habitat in fundo lacūs Bodamici, Spongiae friabili intertextus.

Differt ab affinibus, quod fructificationis plane nullum sit vestigium, quodque in aquis dulcibus habitet.

SCHREBERUS in nota adiecta monet, sibi hanc substantiam a **GIRTANNERO** pro fuco habitam potius tubulariam videri.

VII. c. *symbola ad historiam hominum maculoso-
rum.* Describitur infans a parentibus nigris natus in insula St. Luciae, cuius corpus colore tinctum lacteo aut potius cretaceo maculis nigris adspersum esset.

VIII. **FR. GRILLO** *observationes ornithologicae*, p. 127. *quas auctor variis huius diarii locis motus evulgavit.* De ampelide garrulo: contra **BECKMANNUM** (P. I. p. 71.) docetur, hanc avem inclusam diu vivere posse; qui cibi inclusae dari possint; varia de eius oeconomia structuraque, partim contra **BOCKIUM** (P. XVII.). — De upupa epope: **BOCKIUM** falso assertuisse (P. IX. p. 58.), hanc avem malum spargere odorem; panem ei dari posse; de etymologia nominis germanici huius avis contra **FRISCHIUM**. — De otide tarda: cui avi affinis sit, contra **SANDERUM** (P. XI. p. 13.) et **FRISCHIUM**; de eius volatu et captu contra eosdem. — De alcedine ifspida: recte **SANDERUM** (P. XIII. p. 184.) suspicari, hanc avem in Germania habitare; de nido eius. — De fringilla montifringilla: de eius voce, colore, oeconomia. — De sturno vulgari maculis albis adsperso, ad **GÖTZII** observationem (P. XVI.); hoc loco obiter de **CONR. GESNERI** credulitate; de mutatione coloris rostrorum nonnullarum avium tempore verno. — De coturnice: de eius reditu annuo ad Berolinum, pennarum mutatione,

maculis, voce, ovis hypenemii, potu etc. — De motacilla gula caerulea (*Blaukehlchen*). — De emberiza schoeniclo. — De loxia curvirostra. — De loxia coccothrauste. — De fringilla cardueli; vidit noster annos 23. natam.

p. 145. IX. I. CH. MEINEKE, *verb. div. min. Oberwiederstädt.*, *de variis rebus e regno minerali*. De schistis Mansfeldensibus cuprum nativum tenentibus, ubi obiter de instrumentis cupreis veterum Germanorum ibidem effossis. De lapide *Paterlestein* dicto; quis fuerit, noster non decernit. Typolithi fuorum (phycolithi) in schistis Mansfeldensibus. Nautilites. Ichthyotypolitus in schisto Mansfeldensi. Aëtitae Mansfeldenses. — Phacites IslebicuS, ubi obiter de aëtitis colithicis. Fluor mineralis e Saxonia, ideo notatu dignus, quod cubus maior minorem eumque cavum includit. Turfa e regione Halberstadtensi cum caulibus arundinis pyriticis. Quarzum cum turbinitis aliorumque conchyliorum fragmentis, prope Zellerfeld repertum. Osteolithus gypseus prope Quedlinburgum repertus. Porphyrius columnaris prope Rochlizium; de vulcanica basaltae origine auctor dubitat. Ad o. f. MÜLLERI adnotaciones de futuris echinorum (huius diarii parte XX.) responsio.

p. 167. X. I. S. SCHRÖTER *de nonnullis mineralibus e regno Rossico*. Variae minerae auri, plumbi, cupri, argenti, zinei, arseniei, hydrargyri, antimonii. Ferrum regulinum Sibiricum: nativum auctori videtur. Cuprum nativum. Sulphur. Silices carneolici.

p. 183. XI. D. AUGUSTIN. HAASE, *pohater Langenzenn.*, *de alcali minerali nativo*. Reperit auctor hoc alcali nitro prismatio puro remisum in moenibus Erlangensibus. Apparet ex hac aliisque similibus obser-

observationibus, quantum errent, qui omnes sales murarios nitrum impurum s. crudum esse arbitrantur. De origine illius alcali nihil certi auctor statuit.

III.

Historia et Commentationes académiae electoralis scientiarum et elegantiorum litterarum Theodoro-Palatinae. Vol. IV. Physicum. Manthemii, typis academicis Cl 15 CCLXXX. 4. pagg. 412. Vol. V. Cl 15 CCLXXXIV. pagg. 406. Vol. VI. Cl 15 CCXC. pagg. 540. sine histor. societ. et ind. rer. et verbor. quae in hisce tribus voluminibus continentur.

Vol. IV.

I. JOH. IAC. HEMMER *de conductoribus fulminis in Palatinatu erefis.* Praemittuntur prima elementa doctrinae de electricitate, argumentaque pro similitudine materiae electricae atque fulminis, v. c. attrahi a materia fulminis levia corpora; eandem metalla praecipue sequi; fluida quoque corpora conductores esse fulminis; metalla fundi a fulmine; fulmen penetrare et perforare corpora durissima; fulmen concutere atque interficere animalia; idem incendere corpora inflammabilia atque odorem spargere sulphureum; fulmen ferro vim impertire magneticam; fulminis materiam denique omnibus experimentis producendis parem esse, quae machina electrica solent institui. Omnia haec similitudinis inter materiam electricam et fulminis momenta variis observationibus, lectu haud indignis, firmantur. Quibus quidem omnibus diligenter expositis demonstratur via ac ratio, qua nubes electricae fiant, et qua

haec electrica materies nimium nubibus accumulata, atque inde periculosa tuto in terram transmitti potest. Obiectiones, quae vulgo contra fulminis conductores proferri solent, removentur. Denique conductores fulminis indicantur, quae in Palatinatu erati sunt, quorum primus fuit Trippstadensis, anno 1776. institutus. Hoc exemplum imitatus Serenissimus princeps elector omnes suae ditionis villas, in quas aut ipse aut eius uxor secedere solent, atque omnes turres pulveris igniferi conductoribus munire iussit Hemmerum. Postea comes de Riaucour et L. B. de Becker, similes conductores ab H. in suis aedificiis erigendos curarunt. Quorum omnium rationem accurate describit H. rationesque addit, quibus commotus hanc vel illam formam hisce conductoribus dederit.

- p. 87. II. IDRM *de quibusdam fulminibus memoratu dignis.* Primo enarrat mortem puellae XIIIX. annos natæ, a fulmine sub piro, ad quam imbris effugiendi causa confugerat. Caput puellæ mitra testum erat lanea, in ea parte, quæ faciem spectabat, filo ferreo instructa, quod in fronte nasum versus angulum acutum formabat, cuius latera in temporibus versus aures reflexa hic terminabantur. E piro in hoc filum ferreum transiliit fulmen, totumque consumit, si octo eius lineas ad aures desinentis exceperis. Facies illæsa: sanguis copiose e naribus, ore atque auribus profluxit: omnes corporis partes, vestibus, quae metallo aut ornatus aut necessitatis caussa instructæ erant, testæ, ambustæ erant: vestes discisæ. Vir, qui prope hanc puellam sub eadem piro steterat, incolumis manserat: animi deliquia solum patiebatur. — Fulminis, in salicem cadentis, eamque lacerantis, rationem postea descripsit H.
- p. 92. III. EIUSDEM *anatome electrophori perpetui.* Nolumus inde excerpere memoratu dignas res, rationem-
- p. 94.

tionemque, qua *H. phaenomena* huius machinae electricae explicare studuit. Hoc solum monemus, **HEMMERUM** convenire hac in re cum **SOCINO**, in cuius *elementis electricitatis* eadem explicandi via tentata est.

IV. IDEM de diurna paralyse, electricitatis ope p. 116.

feliciter sanata. A refrigerio ortus dolor vehementissimus rheumaticus, qui dextrum brachium ita occupabat, ut pileum capite detrahere haud posset. Frictionibus hic dolor cedebat, ita tamen, ut in genu atque ossis sacri regionem migraret. Malum hoc modo per quadriennium duravit. Quo quidem ex-acto chirurgi opera eo pervenerat aegrotus, ut pedem, quamquam cum doloribus, paululum movere posset. Sed paulo post haec mali levatio iterum evanuit, pesque intumuit usque ad genu ita, ut parum abesset, quin tibialia incidi deberent. Vena cum in pede, tum in brachio eiusdem lateris secta nullum fundebat sanguinem, et qui ex utraque apertura exprimebatur, erat ea spissitudine, ut, quo exceptus erat, vasculum verti posset, nec guttula sanguinis defueret. Hic pedis tumor profligatus est decocto demulcente. Post aliquot septimanas opprimebatur vehementissimo ventriculi dolore, et brevi post oedematosa atque igneo rubore suffusa facies, aures rubrae eaeque rigidae, magna in labio inferiore vesicula, perque collum nodi multi exoriebantur. Ab agryta cuncta haec mala tollebantur quidem, sed latus sinistrum insigniter debilitabatur, dolores per illud saeviebant, artus tremoribus concutiebantur, breveque brachio atque pede levis tantum motus superebat. Mali huius duratio decennium fere explerat. Cum **HEMMERUS** aegrotum prima vice videret, haec eius erat ratio. Truncus antrorsum valde inclinatus: in humeri cum scapula articulo dolores acerbissimi: brachium pectori appressum ita, ut vix per

pollicis distantiam moveri posset: manus inde a carpo usque ad digitorum apices tumida, frigida atque livida: digitii omnes versus volam inflexi, rigidi, nec sine doloribus vel paululum extendi poterant. Per latera dolor pungens decurrebat usque ad os sterni atque respirationem difficultem reddebat. Pes penitus obrigerat, sensu tamen superstite, et praeter marcorem a contractione et rigiditate muscularum pollicem brevior erat altero. Dolorum acerbitas aegroto sexagenario ne per dimidiam quidem horam somnum concessit. Succussions electricae adhibitae sunt; frictionibus partium aegrotarum cum panno laneo praemissis, et electrificatione finita, potu theae exhibito. Post primam statim electrificationem poterat aegrotus de sella surgere solus, et nocte infecuta per nonnullas horas continuo somno eoque placido fruebatur; dolores per brachium sinistrum solitis vehementiores. Sensim sensitique omnia morbi symptomata evanuere, et post sexaginta electrificationes aegrotus poterat sanitati restitutus dimitti. Debilitas quaedam, quae ipsi remanserat, cum non posset, ex *H.* sententia, electricitate tolli, quippe quae magis debilitet (!!), ad fontem foterium Zeizenhausensem proficisciebatur, unde tumidis pedibus redux. Tumor rumpebatur fundebatque largam aquosí humoris copiam. A morbo autem veteri nulla molestia.

p. 139. V. IOA. DAN. FLAD *disquisitio, an flex pyromachus in cretam mutari possit.* Chemicis experimentis demonstratum ivit auctor, naturae melius respondere mollis cretae in durum silicem mutationem, quam huius in cretam transitum.

p. 180. VI. FR. CASIM. MEDICI *observationes botanicae.* Initium facit historia botanicae in Palatinatu inde a fundata societate literaria Theodoro-Palatina, inque ea referuntur, quae a NECKERO, POLLICHO, SUCKOWIA,

ekowio, atque auctore ipso ad botanicen colendam gesta sunt. Horti botanici Manheimensis, Schwetzingensis, Heidelbergensis, Lauternensis atque Dusseldorfensis multum iuvant studium botanicum. — Quibus expositis describitur *PHYSALISTOMENTOSA*, *lutea*, *pruinosa*, *turbinata*, omniumque, si luteam exceperis, icones exhibentur. *CESTRUM foetidum*. *OXYMI* characteres generici: *OXYMUM ceylanicum*, *sericum* cum icone. *VITEX sinuata*, cum imagine.

VII. NECKERI *historia TUSSILAGINIS et PE*- p. 209.

TASITAE, inserviens phytologiae *Palatinatus rhenani*, ducatumque *Iuliaci* atque *Bergensis*. Omittimus ea, quae systema generationis vegetabilium, ab hoc ipso auctore excitatum, attinent. Ea enim partim adducuntur infra *), partim in dissertatione de muscis **), quae in comment. acad. scient. Manheimensis anni 1768. occurrit, partim in methodo muscorum etc. ad nauseam usque recocta sunt. Sed fuit, cum vive-ret, ea consuetudine auctor, ut sua ipsius scripta ubique cum laudis commemoratione adduceret, ita, ut elementa sua philosophico - botanica ipse opus vere clas-sicum vocaret.

VIII. FR. CAS. MEDICI *descriptio LAGERSTRÖ-* p. 252.
MIAE indicae. Sub dio floruit in horto Schwezin-genfi. Plantam primus commemoravit *KAEMPFER*-
RUS: postea vero descripsit atque iconem adumbravit *RUMPHIUS*. Quae tamen cum non accurate plantam exprimeret, denuo rem clar. *MEDICUS* aggressus est, hicque suam tempore florescentiae factam descrip-tionem cum diligenti iconem cum lectoribus botano-philis communicavit. Genus, quod *SCOPOLI* sub hoc nomine constituit in *introductione* sua, a LIN-
NÆANO genere eiusdem nominis differt.

IX.

*) Pag. — — —

**) Vid. Comm. Lips. Vol. XXII. p. 17 et 730.

P. 259. IX. CHRIST. MAYER *de novis in coelo fidereo phaenomenis, in specula elector. Palatina Manhemii obseruatis.* Detexit vir clar., ad austrum vix fulgere stellam insigniorem, quin uno pluribusve stellulis comitibus positione proximis stipetur. De una stellula, Arcturi comite, observationem similem subministravit de la LANDE; de Sirio autem, Procyone, Regulo aliisque multis stellis insignioribus, simili comitatu stipatis altum apud ipsum silentium. — *Alterum* phaenomenon est: multas repente novas stellulas minimas prope maiores enatas emergere, quarum aliquae observatae sunt sub initium apparitionis valde debiles lumine pallido emicare, alias iam vividiore luce renitere. — *Tertium* phaenomenon est: huius generis stellulas quasdam pallido in primis lumine se primum exhibuisse, quae post plurium mensium intervallum visae sunt praeclera luce, eaque tranquilla clarescere, suaque ad parente magnitudine augeri. *Quarto* detexit apparentem mutationem distantiae et variationem ascensionis rectae ac declinationis inter stellam eiusque comitem. *Quinto*, stellas complures insigniores, quarum prae ceteris maior est motus proprius, longe maiori quoque stipari comitum horum numero, eandem proxime parallelum decurrentium. *Sexto*, stellulis duplicibus praesertim novis complures alias stellulas valde vicinas lumine plerunque pallescente ancillari.

P. 385. X. FRID. AD. WIDDERI *dissertatio mathematica de peculiari speculorum causticorum genere, quo virginis quondam vestales usae sunt.*

Vol. V.

P. 19. I. *Commentar. NOEL. Ios. de NECKER de fecundatione, de semine aliisque quibusdam, quae ad fructificationem pertinent, partibus. BONNETI et KORLREUTERI experimenta, atque sententias de fructificatione,*

catione, illis experimentis veluti fundamento superstratas, exponit, expositisque suas addit. Fructificationem includere quinque substantias, quae ad eius essentiam sint maxime necessariae, lympham secundantem, vehiculum, materiam lubricantem, semen, compendium plantae per se vitale s. animatum. (Nos non videmus, quomodo hae substantiae fructificationis essentiam constituere, nec tamen in omni planta adesse possint, semina secunda proferente, quod in sequentibus ipse contendit Cl. auctor). — *Lym.* p. 26.
pham secundantem esse fluidum activum et unicum vivificationis instrumentum, ab initio natura opacum, consistentiae grumosae, dein plane liquidum atque pellucidum, nec nisi tunc aptum ad fecundationem producenda. Inter qualitates eius, quibus ab omnibus aliis plantarum fluidis distinguatur, esse hanc, qua seminum germen sub ipso fecundationis actu ita penetret, ut nova exoriatur planta. — *Ve* p. 27.
hiculum esse fluidum, quod ex interiore styli et stigmatis parte exsudet, pollinis globulorum rupturae saveat, cuiusque beneficio lympha secundans usque ad interiora seminum germinis transmittatur. — *Materiam lubricantem esse fluidum viscosum, cuius facultate compendia plantae per se animata convenienter flexibilia serventur, usque dum tenerae ipsorum partes ultimum incrementi terminum attigerint.* — *Semen constituere plantam praeformatam,* p. 30.
atque in compendium redactam, ex uno seu e duobus lobulis carnosis, plumula ac radicula praecipue compositam, ab initio natura gelatinosam, dein solidam germinantem atque sese evolventem. „Exterior germinis seminum impregnatione lymphae secundantis alienae ita permutatur, ut evoluta planta ad marem plane retroagatur.“ (Quam quidem notionem, et si accuratam atque praecisam habeat auctor, tamen non possumus non a contrariis stare partibus).

tibus). — *Compendium per se vitale esse plantam praeformatam, in compendium redactam, e plumula atque radicula constantem, ab initio natura mucosam, deinde solidam, sese absque ullo lymphae fe-*

P. 35. *cupidantis auxilio evolventem.* — Nec microscopio in detegendis partibus fructificationis plantarum cryptogamicarum, nec inventis **MICHELI**, **MARATTI**, **HILLII**, **MESII**, **SCHREBERI**, **KÖLREUTERI** atque **HRDWIGII** ullam fidem esse habendam. Contra hunc in primis arma movit, sed ita, ut invidiam animumque iratum adeoque ad vera videndum ineptum facile agnoscas. Fastidium movet, laudationem suorum commentariorum quavis pagina bis terve repetitam legere, adductis in contentionem omnibus observationibus, quae ab adversariis, viris eruditis, de plantarum physiologia bene meritissimis, et fide dignis, factae atque publice commemoratae sunt.

P. 44. II. EIUSDEM cogitationes de systemate sexuali **LINNAEI**. Praecipue hoc egit hoc commentario illustr. de *N.* ut probaret, Linnaeum numero, figurae, situi atque proportioni omnium fructificationis partium, tanquam totidem principiis, suum sistema superstruxisse. Haec dissertatio, quae anno CLOCCCLXX. inchoata, octo annis post absoluta, annis CLOCCCLXXX et LXXXI. in confessibus aca demiae praelecta fuit, cum elementis botanicis, ad quorum intelligentiam in primis faceret, in publicum emissa est. — Plura exempla adducit, quae insufficientiam systematis **LINN.** probare debent. Concedit, plantas a **LINNAEO** in alias classes reieatas esse, quam quae ipsis e sexualis systematis principiis convenient, adeoque tyrones omninoque botanices amatores perturbari, cum locum plantae secundum illud sistema invenire debeant. Hoc accidere cum **VERBENA spuria** et **nodiflora**, cum **VALERIANA rubra**, **calitrapa**, **cornu copiae**, **supina** et **sibirica**, cum **LYTHRO thymi**.

*thymifolio, parsonia, linearis, hyssopifolio, fruticoso
et melanio, cum PHYTOLACCA, PETIVERIA, RIVI-
NIA octandris, aliisque pluribus, quas commemora-
re haud lubet.* — Magnam diversitatem partium p. 51.
*fructificationis, in palmis conspicuam, caussam fuisse,
quod Linnaeus eas in unam eandemque classem refer-
re haud potuerit. Linnaeum e RHYNANTHO, ME-
LAMPYRO et EUPHRASIA tria fecisse genera, quo-
niam in fructibus earum parvam observaverit diversi-
tatem: eundem vero separationem LINARIAE Linn.
AZARINAE Tournef. et ELATINES Dillen. neglexisse,
in quibus tamen eadem fructus diversitas occurrat.*
— Censura NECKERI, qua Linnaeum systematis na p. 56.
turae auctorem perstringit, non in plantis exsatiata
consistit, sed et sistema animalium eiusdem viri sum-
mi dente rodit livido. Reprehendit Linnaeum inter
alia etiam propterea, quod hominem collocaverit in-
ter quadrupeda.

III. COLLINI *de zoolithis quibusdam, in museo p. 58.*
*historiae naturalis Electoris Palatini, quod Manhemii
est, servatis. Praeter sceletum integrum animalis in-
certi, dentes, mandibulae, ossaque alia describuntur,
figurisque aeneis exprimuntur.*

IV. IDEM *de transmutationibus corporum e regno p. 104.*
*minerali petitorum. Globum terraicum ex una tan-
tum formatum esse materia, quae ita comparata sit, ut
partim diversa corpora, ad essentiam globi huius per-
tinentia, ex ea, naturae omnium rerum, quae ipsum
animare atque frequentare debent, accommodata, ori-
ginem sumere possint, partim sub multis formis repro-
duci, variasque modificationes, quae ipsius augent
virtutes, subire queat. — Aquam ipsam ab hac
materia universali, in principia redacta sua, produci.*
— Non finiri posse, an materia illa primigenia in
terra quadam aut lapide cognito lateat, nec ne. —
De principio, crystallisationem corporum iuvante.

De

p. 122. De decompositione corporum. Quibus expositis varia transmutationum exempla proferuntur.

p. 150. V. IO. IAC. HEMMER *de animalibus fulmine taetis haud lethali.* Inter exempla huc pertinentia breviter commemoratur FRACASTORIUS, qui in ipso amplexu matris, Martiae, a fulmine interemptae, incolumis mansit, et huius facti testis laudatur, bone Deus! PLINIUS hist. nat. II. 51. Quid? Fracastorius et Plinius fuere coaetanei? In illo loco, c. 52. Plinius narrat, Marciam, nobilis Romani uxorem, gravidam, a fulmine taetam, fetu exanimato, incolumentem restitisse. — Miles, qui in itinere, ut sese tempestati exortae subduceret, sub arborem (*Bellenbaum* vocatur ab auctore) confugerat, a fulmine humili prostratus, exanimis iacebat. Sed auxiliis tempestiue et feliciter adhibitis in vitam revocatus est. Fulmen ab arbore in fibulam, qua collare adstringi solet, transiit, eamque variis in locis fudit. Collum iis in locis, quae fusis fibulae partibus subiecta erant, vulneratum: inde fulmen bipartitum per utrumque brachium procurrebat usque ad orbiculos metallicos, quibus indusum in carpo colligatum erat. Dextro humero vulnus inflictum erat, cuius diameter pollicem dimidium aequabat, unde alias radius versus claviculam tendebat, ubi divisus per pectoris superficiem discurrebat. Abdomen ab omni laesione liberum: in laevo femore, quod gladius tangebat, fugillatio apparebat. Vester sartae tectae. Ex auribus sanguis profluebat, auditusque aliquamdiu suppressus: manuum paralysis, quae quinque diebus post denuo cessit: de pectoris oppressione denique conquerebatur paululum miles.

p. 158. VI. EIUSDEM *experimenta electrica, cum animalibus gravidis instituta,* ut vis materiae electricae in fetum cognosceretur. Initium experimentorum suppe-

suppeditavit canis, ante dies octo impregnata. Hanc balneo electrico per horam dimidiam immisit, viditque pondus ipsius per electrificationem granis XIV. imminutum. Per mensem continuata electrificatione canis satis bene valebat cum foetu: sed postea (d. XI. Novembris) a cibo abstinebat, inquieta erat, urinam reddebat saepissime, et prae languore semper cubabat. In sequenti die aestu vehementi laborabat, lingua propendente, saepe concutiebat caput, interdumque saltu eximio fese proripuit. Allatrabat omnes, qui vel ipsi olim optime cogniti fuerant: adspectu torvo atque truci erat. nec oleum lini infusum deglutiebat: paulo post, fune, quo alligata erat, discessio, mortua reperiebatur. Sectione instituta, somnia cerebri vasa sanguifera tumida, ventriculum cum intestinis valida inflammatione affectum, cor, quod, si apicem exceperis, cum pericardio totum concreverat, nigris maculis conspersum: sanguinem dextro ventriculo contentum spumosum atque fluidissimum: cetera viscera sana: catulos foetus minores, quam pro graviditatis tempore esse debebant, inveniebat Cl. auctor. — Alia canis, quae post tertium decimum impregnationis diem electrico balneo, eadem hora, eademque duratione, immittebatur, sana mansit, sanosque ac vegetos exclusit foetus.

VII. GEO. ADPH. SUCKOW *experimenta de diversis aëris in vegetatione effectibus, deque aëre, a vegetabilibus exhalato.* Quae quidem dissertatio in varias sectiones divisa est, quarum prima de effectibus diversi aëris in germinis evolutionem agit. Aër per antlam pneumaticam extenuatus retinebat germinationem seminum Lepidii sativi L. N. N. usque ad sextum diem, quo experimentum finiebatur, dum alia semina eiusdem plantae libero aéri exposita intra triduum laete progerminabant. Alia Lepidii semina immittebantur terrae aqua madesfactae, vitroque inclusae,

Suppl. I. Dec. IV.

H

eius

cuius orificium postea vesica suilla humida arte claudebatur. Ut primum germina seminum protrudebantur, vesica in vitri cavitatem retrahi videbatur, idque eo magis, quo laetior vegetatio erat. Haec ubi ad certos terminos pervenerat, plantulae languebant atque moriebantur. Eadem aeris imminutio accidebat, cum ostio vitri, in quo semina germinare debebant, tubulus vitreus, cuius forma literae S similis erat, ita adaptaretur, ut aeri atmosphaerico nullus ad semina intus germinantia esset aditus, tubulique huius orificium vase mercurio pleno immitteretur. Alia experimenta, idem efficientia, silentio praeterimus. Aer, in quo plantulae, praecuso aere atmosphaerico, creverant, valde phlogisticatus erat. Aer nitrosus, fixus, vitriolicus atque alcalinus germina omni vegetandi vi penitus privant, cum contra ea phlogisticatus, inflammabilis, dephlogisticatus atque muriaticus germina haud laedunt, atque ad vegetationem omni-

p. 173. no inepta reddunt. — Sectio secunda de aere agit, quem plantae sine singulari solis influxu exhalant. Is vero solet semper phlogisto onustus esse. Sectio tercia eundem aerem considerat, quando plantae in so-

p. 196. le ponuntur. Hunc aerem non ex aqua, sed e foliis aliisque plantarum partibus, si flores, fructus atque radices exceperis, evolvi: arbores plantasque non omnes eandem aeris dephlogisticati et quantitatem et qualitatem offerre: nam alias diebus nubilis sub minimo solis influxu aerem purissimum exhibere, cum aliae continuo sole opus habeant ad eundem aerem evolvendum; ad posteriores *Robiniam* pseudo — *acaciam*, *Elaeagnum* spinosam, *Dracoccephalum* spinosam, *Rutam*, *Hypericum* hircinum, *Lemnam* minorem aliasque pertinere, quae, ubi aliae plantae satis purum aerem exhiberent, valde phlogisticatum emiserint: evolutionem aeris dephlogisticati pendere a vita vegetabili, quae radiis solis iuvetur: eum enim aerem,

qui

qui vasis plantarum contineatur, nondum esse dephlogisticatum. Hunc igitur aërem originem sumere suam ex illo aëre, qui partim a radicibus, partim a foliis ex aëre ambiente adsumptus, et phlogisto suo, ad nutritionem plantae adhibito, orhatus, tanquam superfluam partem a foliorum superficie iterum emis-
sus sit. Radios solares non calore suo, sed facultate incognita adhuc evolutionem et secretionem huius aëris iuvare. Plantas cryptogamicas, quae non in aqua vivant, aërem dephlogisticatum edere nullum.

VIII. 10. W. WALLOTI *observationes de transitu Mercurii ante discum solis d. XII. Nov. CIO CCLXXXII.*
in observatorio regio faciae.

IX. 10. I. HEMMER *de fulminis ieiibus in campa-* p. 237.
nas, quae pulsantur, ubi electricitas nubium ac fulminis theoria nova et uberiore luce profunduntur. Ut in ea re certi quid statuere queat auctor, praemittit generalia quaedam de materia electrica, eiusque facultatis, effataque experimentis corroborare studet. Quae cum omnibus nota sint, poterat iis adferendis supercedere auctor. Nos ea excerpamus, quae ad nubium et fulminis theoriam novam pertineant. Non exiguum electricitatis vim in aëre telluri circumfuso per omnes anni tempestates diu noctuque (?) existere: aërem calidum plus materiae electricae absorbere, quam frigidum: electricitatem aëris aliam *absolutam* esse, h. e. talem, quae certa quadam aëris massa continetur, aliam *sensibilem* s. *apparentem*, h. e. quae vim in vicina corpora exferat, electricitatem seu attractionis et repulsionis viribus, seu communicatione gignendi: priorem non semper eandem esse, modo enim aërem maiorem huius materiae quantitatem pro maiore caloris gradu aliisque de causis absorbere, modo plus per pluvias, rorem etc. deponi: posteriorem s. sensibilem electricitatem augeri minique etiam posse manente **absoluta** eadem. Vehiculum electricitatis at-

H 2 mosphae-

mosphaericæ esse vapores aqueos aëri inhaerentes, qui, quo altius elevantur, eo maiorem haurient electricitatem: haurire vero maximam, si contigerit iis regionem oceanii electrici attingere. Quos vapores si ingens et subitum frigus condensaverit, ingenti

p. 264. electricitatis vi foetos; esse debere. Nubes et nebulas omnes (?) positiva electricitate impregnatas esse, et omnia phænomena electrometri, seu positiva, seu negativa fuerint, e solis nubibus positivis repeti posse

p. 271. atque debere. — Capite secundo inquirit auctor, an aeris campani pulsatio ad tempestates depellendas natura sua aliquid efficiat. Campanarum agitatione neque ventum in aëre excitari, praetereunti nubi fulmineae aut dividenda aut dispellenda parem, neque habitum atmosphaerae quoad calorem humiditatem vi mutari ita, ut vim fulminis evertere aut minuere queat, adeoque pulsationi aeris campani nihil a natura inesse, quod ad tempestatum dissipationem facere possit. — Caput tertium exponit, quem nexus ha-

p. 274. beat cum avertendis tempestatibus benedictio, qua ecclesia campanas consecrare solet. Inepti nihil nec superstitioni inesse usui, campanas ingruente tempestate pulsandi: sed utilitatem pendere non a vi quadam campanis consecratis inhaerente, sed tribuendam esse precibus fidelium ecclesiae. Campanas tamen diu pulsare durante tempestate, rem periculi plenissi-

p. 281. mam esse. Caput quartum inquirit, an rationibus physicis probari possit, præiora fulmina ad campanas pulsatas delabi debere. Refutatis argumentis Arbuthoti et Herberti, quibus id evincere conati sunt, suam sententiam cl. Auct. proponit, quae huc redit: campanas, dum diutius pulsantur, incallescere, hoc que calore effici, ut electricum fluidum minori vi ipsis inhaereat, adeoque facilius novo huius generis fluido, ingressum molienti cedat. Hoc calore cum et lamina illa aëris crassior, quae superficie corporum insidet,

infidet, extenuetur, etiam hinc ingressus istic expeditior redditur. Quodsi igitur campanae ex longiore pulsatione calenti atmosphaera nubis redundans incubuerit, erit, ut fulmen ex hac in illam, maiore vi proleatum, ac minore retentum, multo facilius et densius se infundat. Experimenta, ad hanc sententiam corroborandam apte excogitata, ostenderunt, calorem ultra decimum thermometri Reaum. gradum auctum scintillae electricae cursum immutare posse.

X. IDEM enumerat conductores fulminis, quos su-p. 295.
periore quinquennio variis locis erexit. Hac occasione
defendit auctor cuspides conductorum fulminis late-
rales contra LAUR. HÜBNERUM, qui eas superfluas
esse pronuntiaverat. Putat contra ea h., cuspides,
recta nubi electricae oppositas, fortius huic detrahe-
re materiam electricam, quam obliquas. Igitur non
sufficere unam cuspiderem perpendicularem, quando
nubes electricae a latere advenerint. Alias contra
eadem cuspides horizontales attulit rationes 10.
NEOP. FISCHER *), quas h. l. cl. h. refutare studet.
1) „Si pertica, conductoris pluribus cuspidibus arma-
ta est, fieri potest, ut harum singulae fulmen ad se
eodem tempore trahant, tum vero conductor non fa-
cile omnem ingressae materiae vim capiat, ac in tel-
lurem transfundat, adeoque id, quod redundat, lu-
gubria damna reactione creet sua.“ h. negat, ful-
men unquam in plures cuspides unius eiusdemque
conductoris simul incidisse: et si id fieret, maius in-
de nullum enasci periculum, quam si in tritonem aut
crucem ferream, turri insidentem, in virgam auf-
luminam metallicam, fastigio aedificii superinductam,
aut in aliam eminentem aedificii partem, cum con-

H 3 duotore

^{*)} Vid. eius Beweis, dass das Glockenläuten bei Gewittern mehr schädlich als nützlich sey. Münch. 784.

ductore ferro iunctam, fulmen inciderit. 2) „Fulmen in suo ex conductore metallico in aquam aut terram transitu semper impedimentum aliquod, fere inevitabile, reperit, quod ubi fiat, ceterorum instar fluidorum, partem materiae suae quaquaversum diffundere conabitur. Quam diffusionem iuvari ait cuspidibus horizontalibus, e quibus stagnans paucisper materia electrica sese in proximas aedium partes exoneratura sit.“ Hanc rationem nihil valere, si conductores apta ratione in terram humidam aut in ipsam aquam demergantur. Sed sumta hac stagnatione fluidi electrici, nonne utilitatem tunc praebebunt hae cuspides laterales, e quibus placida electricae materiae effusio et dispersio per aërem humidum ambientem locum habere poterunt longe facilius quam si conductor una tantum cuspipe instructus, ubique bene politus omnique acie privatus est. 3) „Cuspidum horizontalium interventu fulmina a latere irruentia hauriri, haec opinio contra theoriam pugnat, nata probabiliter in cerebro, quod eo momento, quo illam pullavit, remotarum nubium foetarum apparente humili statione delusum non reputavit, fulminis sedem fere nunquam minus 2000 pedibus supra tellurem esse elatam.“ Quomodo haec Hemmeriana de conductorum lateralium utilitate opinio contra theoriam pugnet, non est ostensum. Sed de altitudine nubium electricarum, *nunquam* 2000 pedibus minori, certo falsus est FISCHERUS.

p. 321. XI. EIUSDEM variae curationes electricae. Neque flatu, neque scintillis concutientibus electricitatem corpori aegroto admovet, sed scintillas simplices proicit, quae tamen tantam vim habere dicuntur, ut succussui e lagena mediocre magnitudinis educere similes sint. Contra CAVALLOUM contendit, in validiore electricitate remedium plerumque inveniri praesens et promtum, in leniore languidum vel plane nullum.

nullum. — Morbi, contra quos electricitate usus est, sunt vero hi: 1) *febres intermittentes*. Puella XXVI. annis nata, febre ex vehementi ira correpta, per dimidium iam annum laborabat. Antea, quam hic morbus eruperat, violenti aegrotam spasmi corrpuere, e quibus forte menstrua quoque suppressa erant. Quae quamquam iterum fluere coepérunt, tamen ordinem servabant nullum, et sub electricae curationis initium plane cessaverant. Dolores appropinquante febre gravissimi in utroque latere, nec multo mitiores in dextro genu, hinc saepe ad ipsos usque pedis digitos diffusi. Abdomen valde tensum et elatum. Ventriculus debilis variorumque ciborum impatiens. Spasmi primi cessere electricitati. Die quarto tumor abdominis omnino subsedit: eodemque die ventriculus tantum roboris receperat, ut et eos, quos antea cibos ferre haud poterat, concoqueret. Acuti dolores, qui sedem in certis corporis partibus fixerant, fugati inde in alias atque alias partes migrabant, tandemque penitus evanescabant. Die sexto eo ipso temporis momento electricitas adhibita fuit, quo aegrota accendentis frigoris prima indicia persentiscebant. Quod ita electricatione per dimidiam horam productum suppressum est, ut vellicaret tantum, et neutquam concuteret aegrotam; sed cessante electricae materiae influxu erupit maxima vi. Duo-decimo die menstrua denuo eruperunt, febre perdurante. Electricitatis, per XVI. dies adhuc continuae, usus itineris suscepit causa intermissus est. Menstrua tamen solito tempore redibant, dieque profluvii huius secundo febris cessabat. — Quotidie sudorem copiosum, saepius et alvum movit electricitas. — Puella sexennis ultra annum integrum febre, primum tertiana, dein quotidiana, laborabat: abdomen ultra modum inflatum durumque: sanguis e naribus fere quotidie copiosus fluebat: tumor insignis in ar-

tuum geniculis: totum denique corpus lenta tabe
 consumi videbatur. Omnibus artis praefidiis incas-
 sum adhibitis ad electricitatem configiebatur, quae
 tam felici successu adhibita fuit, ut primo statim die
 febris, et altero mane sanguinis e naribus profluvium
 sisterentur. Secundo, quarto, septimo octavoque die
 febris quidem redibat, debilior tamen et citior solito.
 Die nono abdomen plane detumuerat. Die XVI,
 cum iam per ostium nullum neque febris, neque
 sanguinis e naribus manantis indicium appareret, elec-
 trisatio cessavit. Interim et artuum genicula a tumo-
 re sensim liberabantur, atque corpus aegrotae ita
 adolevit, ut, qui eam intra mensem non viderant,
 eam haud noscerent. — 2) *Angina serosa.* Post
 duplarem electricationem penitus discussa. 3) *Ar-
 thritis.* Vir XL. annorum ultra quinque menses hoc
 morbo afflicetus, pedem utrumque extremum et ma-
 num dextram una cum vehementissimis doloribus in-
 signi tumore deformem habebat. A machina prima
 vice amotus aegrotae manus digitos, rigidos ante at-
 que inflexiles, facile ac sine molestia contrahere
 poterat. Duobus sequentibus diebus notabile etiam
 in pedibus levamen sentiebat. Reversus tamen ad
 machinam neutiquam est, seu scintillarum electrica-
 rum impatiens, seu a thermis, quas petebat, salutem
 sperans suam. 4. *Cephalalgia.* 5. *Gravedo.* 6.
Odontalgia. 7. *Dolores osteocopi.* 8. *Pruritus pe-
 dum* fere intolerabilis electricitati quater adhibita
 cessit. 9. *Rheumatismus.* Sedecim curationes felicissimae. 10. *Amblyopia.* Vir L. annorum, cui e
 longo iam tempore visus admodum obscurus, alia de
 caussa electricitate utebatur. A machina remotus
 omnia sese distinctius videre, nubem quasi de oculo
 detraetam asserebat. Quae visus claritas, bis adhuc
 repetita electricatione, aucta fuit. 11. *Cophosis.* In
 tribus aegrotis tentata, duabus spem fecerat recupe-
 randi

randi auditum, quae tamen, cum aegroti ad machinam redire recusarent, intercepta fuit. Tertius foliori usus successu. Is enim a gravi ophthalmia, qua per menses duo et dimidium laboraverat, liberatus ita obsurduit, ut vix gravissimos perciperet sonitus. Ex huius capite calantica plumbea te^cto, ne capilli electricam dissiparent materiam, scintillas fortissimas proliciebat H . Inde multum aegrotus sudavit. Post tertiam electrificationem noctu sudore totus diffluebat, subitoque fragore in auribus percepto contigit strepitus ille continuus, qui antea in auribus percipiebatur. Tranquillo posthaec somno fruebatur, a quo ex parte factus homines in vicino cubili colloquentes distin^cte audivit. Post tres annos huius eurationis efficaciae nihil detractum fuit. 12. *Paralysis.* Iuvenis XXVI. annorum, qui a multo tempore erat pectori affecto, intra anni spatium tribus vicibus subitum rigorem in pede sinistro passus est, brevi tamen iterum solo pedis usu dissipatum. Tandem paralysis sinistrum brachium pedemque omni usu privavit. Vesicatoria adhibita intra septem hebdomadum spatium hoc effecerant, ut aegrotus baculo innexus pedem trahere, quamvis aegro, posset. Brachium vero omni motu voluntario carebat. Mensibus duobus post morbi accessum elapsis machinae electricae admovebatur. Post primam electrificationem lecto impositus percipiebat, ut primum incaluerat, in utroque membro affecto sensum tanquam a formicis sub cute reptitantibus, atque paulo post sudor erumpebat, totam noctem perdurans. Altero die sensus hic multo maior. Die tertio nonnihil viarium in brachio sentiebat aegrotus, digitique manus nocte insequente, cum incaluisserent, sponte aliquantum diducebantur. Die sexto multum roboris pedi accesserat, et insecuta nocte brachium totum parum attollere poterat. Die septimo primus in brachio

paralytico sudor. Die decimo quarto aeger idem brachium sub electricatione, sine ullo manus sanae auxilio, libere motitavit. Qui motus diebus subsequentibus liberior sudorque copiosior. Die vigesimo quarto ad caput usque fere brachium attollere poterat, in pede vero tantas vires acquisiverat, ut, motus quidem quamquam impeditus adhuc erat, tamen gressu firmo uteretur. Huc cum curatio processisset, infcio HEMMERO, ad thermas profectus est aegrotus. — Duo alii aegroti levati sunt electricatione, sed non penitus restituti, quoniam citius, quam par erat, ab electrica machina recedebant. — 13.

p. 338. Stupor. Huic morbo femina XXXVI. annorum diu subiecta demum remedium contra illum in electricitate invenit. Hac enim quoties utebatur, malum cessit quidem, sed non funditus fugatum est, quoniam aegra continuam curationem subire solebat, contenta quiete, qua post unam alteramve electricationem per plures menses fruebatur. — 14. *Epilepsia imperfecta.* Iuvenis XIIIX. annorum a multo inde tempore per periodos convulsionibus in latere sinistro corripiebatur, quae a capite incipientes ad extremum usque pedem sese diffundebant, atque tanta erant vehementia, ut aegrotus animo linqueretur. Duarum hebdomadum electricatio morbum penitus sustulit. Eius tamen redditum cum metueret iuvenis, per plures menses ad machinam electricam per intervalla accessit. Tandem inde a dimidio anno electricitatis usu penitus deposito liber a malo pristino mansit. 15. *Spasmus.* 16. *Fluxus* menstruus in tribus feminis revocatus feliciter est electricitate. 17. *Haemorrhagia.* Quamquam excretiones plerumque sub electricitatis usu largius fluant, tamen sunt et corpora, in quibus contrarium accidit. Menstruus fluxus v. c. in semina quadam a prima electrica scintilla supprimebatur. Viro alvus constanter electricitate

strictitate adstringebatur. 18. *Marsmus partialis.*

19. *Phystonia.* Puella XXVI. annorum, inopinata p. 340: matris morte terrefacta, suppressisque inde menstruis, in febrim incidit, quae inter mala alia etiam abdominalis ingentem tumorem produxit. Hic altero post coeptam electricationem die mollescere atque subsidere coepit, dieque quinto penitus evanuit — Puella XXV. annorum a febre ingentem abdominalis lumborumque tumorem, magnam spiritus angustiam ac ventriculi debilitatem tantam retinuit, ut praeter iuscum vix quid quam aliud ferret. Omnia haec mala quatuor vicibus electricitate adhibita depulsa sunt. — Duo alia exempla breviter commemorata, optime probant electricae materiae vim contra hunc morbum. 20. *Rhachitis.* — Post haec, corondis quasi loco, adiiciuntur quatuor electricae curationes, quarum duae paralysibus frustra adhibitae, tertia alterius auris tinnitus tollere studens nihil effecit, quarta denique rheuma gravissimum a refrigerio ortum neutquam tollere potuit.

XII. D. W. NESELII descriptio atque sectio ana-p. 345.
tomica infantis trimestris fine vesica urinaria nati, cuius infima abdominis pars male conformata erat. Infra umbilicum umbilicalem ad semipollucem circiter, conspiciebatur massa quedam informis, spongiosa quasi, quae figuram habebat oblongam, convexo complanatam. Diameter maior baseos huius massae erat circiter X linearum, minor septem, altitudo trium. Crudam quasi carnem referebat, multis papillis obsitum, hinc inde guttulis sanguineis madidam: in utroque latere huius massae una papilla paulo maior elatiorque erat. Paulo magis versus inferiora et anteriora in utroque latere prominebant duo tubera maiora, oblonga, quorum crura inferiora magis elevata, superiora aliquatenus inflexa erant versus modo commemoratam massam spongiosam, cute non decolori,

lori, communi corporis velamento testa. Infra haec, paulo magis versus anteriora pubis prominabant duo multo minora tubercula fana, nec decolori cute circumdata, sub quibus medio loco conspiciebatur rima exilis, nullis cincta eminentiis valleculisque, angusta adeo et brevis, ut vix observaretur, quam genitalium fissuram credidit n. In ano quoque prolapsum intestini recti observavit. Per corpus spongiosum et crudae carni simile antea descriptum, quod statim infra umbilicum haerebat, sanguis transsudabat, ex eodem quoque urinam exire suspicio erat, quia lintea eo solummodo in loco urina madida erant, quo illud corpus spongiosum contegebant. — Quae in cadavere reperiebantur, erant haec: Duæ papillæ maiores, in corporis spongiosis, infra umbilicum haerentis, lateribus sitae, perviae erant; etiam per rimam illam poterat stylus intromitti. Intestinum rectum ad pollicem et ultra prolapsum erat. Tubercula bina maiora, nec non minora e mera adipice constabant. Vasa meseraica atque brevia stagnante sanguine referta erant, glandulae vero meseraicae induratae. Vesica urinaria nulla: ureteres iusto ampliores e renibus immediate in deformem sub umbilicum sitam massam desinebant. Arteriae emulgentes valde erant exiguae. Pelvis renum atque tubuli a BELLINO dicti admodum magni. — Exposita hac historia aliae commemorantur, in quibus mala aderat partium uropoeeticarum conformatio, in scriptis anatomicorum et observatorum occurrentes.

p. 355. XIII. G.E. ADPH. SUCKOW *descriptio calamitatum*, in stratis lithanthracum Dutweileriensium in ditione Sarapontana occurrentium.

p. 364. XIV. COLLINI de Tarantismo A Rever. M. NASI accepit, araneas istas, quarum morsibus tarantismus vulgo tribuitur, non esse venenosas. Is enim multa cum iis instituit experimenta, quorum sum-

summari exposuit in notis ad THOMAE NICOLAS Aquinatis *) poëma de deliciis Tarentinis. Is quoque morsus est, nec inde detrimenti quid cepit. Ab eodem viro accepit clar. C etiam *Lezioni accademiche sulla Tarantola, overo Falangio di Puglia* Doctoris SERRAO, unde summis, quae hic de hisce araneis, et qui ipsarum morsibus adscribitur, morbo exponuntur. — Symptomata tarantismi non sunt semper eadem. Alii plorant, alii rident, alii de frigore, de calore alijs conqueruntur: nonnulli clamant, nonnulli taciturni atque tristes sedent: hi continuo somno quasi sepulti iacent, illi somno plane carent. Alii saltant contortaque membra modo maxime mirando; alii stupidi atque imbecilles sunt. Sunt, qui se in mare praecipites saltandi caussa dent; hi brachia sua mordent, illis colores placent aut virides aut rubri, etc. Morbus aestate semper apparet inter homines de plebe. Nulla offenduntur morsus indicia. Sunt, qui hoc morbo quotannis eadem annis vicissitudine per annorum X usque ad XXX seriem afficiantur: et quod maximopere mirum videri debet, sunt, quos morbus eodem quotannis die opprimat. Ex hac symptomatum ratione colligitur, malum hoc ex imaginationis vitio tanquam e fonte derivandum, atque adeo hypochondriacis atque hysterics hominibus communem esse. — Altera huius commentarii sectio de veneno aranearum *tarandularum* L. exponit. Quod argumentum inde repetitur, quod tarantulae deglutiae a variis animalibus nullum his incommodum attulerunt, neutquam firmum esse videtur. Nam constat et viperarum venenum, cuius effectus tristes in ea corpora, quae ab iis admorsa sunt, in dubitationem

p. 371.

*) Delle Delizie Tarentine liv. IV. Opera postuma di Tommaso Niccolò d'Aquino. Nap. 1771.

nem vocari non possunt, tuto posse deglutiri, ut de aliis venenis taceamus, quorum eadem obtinet ratio. Majoris momenti sunt illa experimenta, quae cum araneis ad mordendum maximopere irritatis instituta sunt. Variis animalibus, mortibus harum aranearum aestate calidissima versus meridiem expositis, cum nihil accideret incommodi, iuvenis pecuniae spe addutus eo est, ut se morderi pateretur. Sanus reman-

p. 375. fit. — Tertia sectio probat, tarantismum veteribus
p. 378. fuisse incognitum. — Quarta sectio veras huius

mali enarrat caussas. Subiecti sunt incolae Apulie malo hypochondriaco et hysterico, amantque musicen atque saltationem. Inde et facillime explicari potest, qua ratione vehementior corporis motus, musica sustentatus, huic malo levamen adferat. — Cl. A. commemorat hac occasione initio huius seculi manu scriptam commentationem cuiusdam DE LA FEVERIE, qua historia militis ex Apulia oriundi, et tarantismo in Normandiae urbe Coutance affecti, et a CAMERARIO descripta mania saltatoria, quae accordas Rheni anno 1373. invaserit, describitur.

p. 389. XV. EIUSDEM descriptio foetus humani gemini concreti atque coaliti.

Historia académiae, quae ab hac elapo superiori sexennio gesta sunt, et elogium CHRISTOPHORI IAC. KREMERI continet.

Vol. VI.

Historia huius académiae, in limine voluminis, quod indicamus, posita, continet annos CIO CCLXXXIII. usque ad LXXXVII. qui ita ab academia transacti sunt. Senatus curandis et expedientis negotiis académiae oeconomicis Manhemii Kalend. Nov. LXXXIL auctoritate Principis confirmatus est: hinc sociis academicis, hanc in rem deleétis, additus est HENR. DAN. BINGER, camerae computorum

rum electoralii a consiliis. Praeterea academiae addita est nova membrorum classis, quae meteorologiae studium praecipue excolere iussa est, de cuius laboribus et fatis hic nihil addimus, quoniam peculiares illa commentarios cum orbe literario communicavit.

CLO CCLXXXIII.

In conventu vernali duobus sociis ordinariis, p. 2.
morte membris academiae subductis, IO. IAC. HARFFELINO, S. Germani apud Spirenses Canonico et Sacellano aulico, et CHRIST. MAYERO parentatum est: utriusque brevis memoria hic enarratur. Acceserunt novi socii ordinarii GE. FR. ZENTNER, et IO. PETR. KLING, qui triennio ante in classem academiae liberiorem fuerant cooptati. Extraordinariis autem additi sunt duo physices et historiae naturalis professores Palatini, alter ad Nicrum, alter ad Lutram, IO. SCHWAB, S. Theol. D. et GE. ANT. SUC-
cow, philos. D. ac societ. elector. physico-oeconomiae secretarius, qui nunc Heidelbergae docet. — In conventu autumnali actum praecipue est de quaestione publice propositae solutionibus: *invenire hygrometrum comparabile, cuius puncta fixa et certa sunt, et, dum instrumentum conficitur, sine magna difficultate determinari possint; cuius sensibilitas processu temporis notabiliter non mutetur, in quo effectus caloris et certa et facili regula subtrahi possit; cuius denique pretium non sit immodicum.* Ad hanc quaestionem responderant XI. quidem, at quamquam nulli integrum premium iure decerni poterat, tamen duae erant dissertationes, quae reliquis videbantur praestare. Horum auctoribus, JOSEPHO TOALDO, et VICENTINO CHIMINELLO, utrique Patavino, nummum promissum, L. ducatorum pretium aequantem, aequalibus partibus concessit academiae arbitrium.

Sub

Cl^oCCLXXXIV.

p. 9.

Sub finem anni superioris academia praesidem ordinarium, qui primo loco erat, LEOP. MAX. L. B. DE HOMENHAUSEN, amiserat, cuius memoria recitata est in confessu vernali. In eius locum successit Ill. L. B. de OBERNDORFF, Administer status et omnis Palatinatus Rheni Vicedominus, qui praefidium honorarium inde a pluribus iam annis gesserat. Huius locum ac titulum accepit GEORG. DE STENGEL. In numerum membrorum ordinariorum transcriptus est e classe extraordinariorum STEPH. ALEX. WÜRDTWEIN, Episcopus Heliopolitanus et episcopatus Wormatiensis suffraganeus. In extraordinariorum sociorum classem adsumti sunt: MARSILIUS LANDRIANI, eques, phys. prof. publ. Mediolan. NICOL. IOS. JACQUIN, chem. botan. et histor. natur. prof. Vindobon. BENED. DE SAUSSURE, Philos. prof. et Soc. art. apud Genevenses praeses, IO. GUIL. Baro HÜPSCH DE LONZEN, FRANC. CAS. ACHARD, acad. reg. Berol. socius et class. eius phys. direct. HENR. BERNH. WENCK denique, Ser. Princ Landgrav Hasso-Darmst. consil. biblioth. et historiogr. — Conventus publ. auctumnalis dicatus erat praemio adiudicando illi, qui optime solverat quaestionem *de formula successionis in Palatinatu Rheni inde a Conrado Staufensi ad Ludovicum I. usque et Ottонem illustrem etc.* Cum vero nullus ad illam respondisset, duplum praemium illi dissertationi promissum est, qui academie satisfecerit.

p. 12.

Cl^oCCLXXXV.

In conventu vernali renuntiati sunt tres socii novi: inter honorarios nempe receptus est BENJ. THOMPSON, eques, magist. equit. et Elekt. Palat. in rebus milit. a latere, soc. reg. Lond. socius; inter extraordinarios autem PETR. FERRONIUS, magni Herreniae Ducis mathematicus, et in Pisano ac Florentino

p. 13.

tino lyceis mathezeos prof. public. GEO. FR. SCHOTT, regiminis Salma — Kyrburgensis consil. HEMMERUS autem loco Haeffelini societati a literis secundo loco factus est. — In conventu auctumnali auctum est de responsis ad quaestionem hanc: *ex forma montis externa, ex lapidum praeципue et saxorum, quibus is constat, genere, num venas vel strata metallifera eundem continere dignosci possit? quaenam saxonum species unam prae altera metalli mineram sperare finat, quae nullam? ex eo, quo saxa haec in visceribus montis disposita sunt, modo, deturne indicium quoque minerarum?* Due dissertationes remuneratione dignae iudicatae sunt, cuius alterius auctorem Germanum adhuc ignorat societas, alterius MONNETUS, qui omnibus Francogalliae metallifodinis inspectoris titulo praecedit, auctor fuit.

Clio CCLXXXVI.

In confessu publico vernali inter socios honora p. 14. rios receptus est JOSEPHUS BANKS, Baronetus; inter extraordinarios autem CAR. BLAGDEN, itidem Anglus et reg. Societ. scient. Londinensi a literis. In locum PH. GUIL. FLADIE successit CAR. THEOD. TRAITEUR, curiae elect. aul. a consil. et historiographus Palat. et Principis iussu classem sociorum ordinariorum supra numerum legibus definitum auxit med. Doct. cl. BLEICHER. — Conventum publicum huius anni auctumnalem interceptit festi secularis Universitatis Heidelbergensis solemnitas.

Clio CCLXXXVII.

In conventu vernali redditia est ratio de respon p. 15. sis ad quaestionem sequentem: *de vera et legitima succedendi ratione cum in Palatinatu Rheni ab anno 1155. usque ad ann. 1214. tum in Bavariae ducatu ante Ottонem Wittelsbac. sec. XI et XII. etc.* Ex quatuor dissertationibus nulla ex omni parte satisfecit aca demiae: duas tamen, quae unum eundemque auctorem

10. GUIL. PETERSEN, Seren. Duci Wirtenb. a biblioth. Stuttgard habebant, ob praestantiam suam prae reliquis aureo XXV. ducatorum munere ornatae sunt. Postea recitatum est elogium PH. GUIL. LUD. FLADII, superiori anno mortui. Inter socios extraordinarios lecti sunt GR. SAMOILOWIZ, med. doct. et Chersonesi tauricae physicus; 10. GOSWIN. WIDDER, seren. Elect. Palat. a consil. et secretis; THEOD. AUGUSTIN. MANN, Canon. Cortrac. Acad. Bruxell. soc. et secretar. perpet., inst. Palat. elect. meteorologici adiutor. — Quaestionem physicam, in hunc annum praemio solito propositam, de *electricitate resuscitandis hominibus suffocatis etc. idoneo remedio* *) nemo solvere studuit; quam ob rem in alterum biennium propter utilitatem eius minime dubiam iterare eam placuit.

- p. 23. Inter *commentationes* ipsas prima est 10. IAC. HEMMERI de *electricitate flammae*. Observationes, quibus haec flammae electricitas confirmatur, petuntur e continua ad flammam attractione, quam repulso statim excipit, particularum carbonis, vel flamma consumtae ellychnii cerei parte. His visis et examinatis inquisivit etiam auctor, qualia se praestarent corpuscula liquoribus exempta et prope flammam in aere constituta. Circellum igitur ex aurichaleo stridulo, filo sericeo alligatum, ita suspendit, ut cum flamma candelae cereae in uno eodemque horizontali plano positus quidem esset, sed tamen ab illa aliquot lineis distaret. Attrahebatur circellus a flamma, indeque recedebat, modo alacrius, modo lentiore motu. Idem eveniebat, circello hoc cum globulo cretaceo, p. 24. 1½ lineas crasso, commutato. Quibus enarratis etiam genus electricitatis flammae investigat. Huic fini opti-

*) Vid. *Comment. nostr. Vol. XXXII. p. 381.*

optime inservit machina Fontanae, electricitatem condensans, uno cum electroscopio Saussuriano. Filum aurichalceum, pennae scriptoriae crassitudinem aequans, altero extremitate in cuspidem deorsum inflexam exiens, altero in hemisphaerium metallicum terminatum, columnae vitreas ita imponitur, ut cuspis flammam, hemisphaerii planities vero condensatoris discum metallicum accuratae contingat. Hoc quidem apparatu reperiebat electricitatem negativam, sive flamma candelae cereae, aut sebaceae, sive oleo olivarum, spiritui vini, petroleo, aëri inflammabili, storaci, phosphoro accensis debebatur. Aliquoties autem positivam observabat: sed huius phaenomeni causas mox eruebat. Denique et explicat causam, p. 44. quare flammae electricitas negativa sit. Evaporatio- ni scilicet eam esse tribuendam. Ita enim eandem negativam electricitatem produci observavit adfuso aut cretae pulveri, aut limatura maris vitriolico acido; adspersa carbonibus vivide ardentibus, aut lateri valde candenti, utrisque corpori electrico impositis, aquae exigua quantitate.

IDEM de gutta serena feliciter electricitate sublata. Puella XIIIX annorum, malo hysterico inde a pubertate obnoxia, ante annum, et quod excurrit, oculi dextri hebetudine laborare coepit, ab hoc malo tamen derivantibus ac revellentibus medicinis apte adhibitis liberata. Sex mensibus postea elapsis a menstruorum suppressione diuturniore, et a subito terrore in vehementissimas incidit convulsiones, quae ubi sedatae erant, abdomen ac pedes multum tumere, ex visus hebetior multum reddi coepit. Medicamenta alvum et vomitum moventia pedum quidem tumorem sustulere, abdominis autem neutquam. Nec revellentia ac derivantia remedia, olim felici cum successu adhibita, adeo nihil valuere, ut potius tandem visum plane amitteret aegrota. Contra hanc gut-

tam serenam cum inutiliter a medicis dexterrimis pugnatum esset, ad electricitatem veluti ad ancoram sacram configere aegram iusserunt. Primum flatum electricum ad oculi bulbum admisit auctor, postea parvis scintillis ex oculi vicinia et ex bulbo ipso prolestit. Post nonam electrificationem omne malum penitus disparuit. Cum quartum ad electricam machinam accessisset, nocte infecuta gravis dolor latus sinistrum occupaverat. Quam ob rem non oculi bulbum solum, sed etiam latus dolens electricis scintillis aggressus est HEMMERUS, cuius rei effectus doloris sedatio, abdominis tumentis atque duri subsidentia atque mollities erant.

p. 50.

IDEM de solis in barometrum influxu. Usus barometro, a Changeux invento, quod mutationes a mercurio factas quovis minutorum quaternio in tabula mobili notat, ipsum *Barometrographum* inventor nominavit. Ex 446. transitibus solis per meridianum partim diurnis, partim nocturnis, regulas has deduxit HEMMER. Sole meridianum transeunte, barometrum, 1. cuius mercurius in descensu est, descendit, et descensum saepe accelerat; 2. cuius mercurius ascendit, vel descendit, vel stat immobile, vel lentius ascendit; 3. cuius mercurius quiescit, descendit, nisi ante vel post quietem ascenderit, tunc enim et sub tempus transitus solis quiescere solet. Causas descensus barometri atmosphaericas calorem et vapores esse constat: a neutra tamen istud phaenomenon, tempore meridiano et media nocte observatum, produci posse adseritur.

p. 65.

Abbas MANN de novo hygrometriae principio. Fortem ac constantem esse attractionem inter fluidum electricum atque aquam. seu quocunque humidum corpus. Aërem humidum igitur fortiter retinere debere fluidum electricum, per atmosphaeram dispersum, idque impedire, quominus a machina electrica

etrica in aëtum duci queat. Machinam electricam, quae semper in eodem activitatis statu permaneat, et ad gradum certum excitata sit, effectus producere varios, quorum magnitudo semper in ratione directa graduum siccitatis et in ratione inversa maximae aut minimae humiditatis huius aëris sit. Quid contra eiusmodi hygrometrum moneri iure queat, Cl. auctor ipse indicavit.

*IDEM de successiva mutatione temperaturae, variis p. 82.
regionibus propriae, eiusque causis.* Primo colligit omnia, quae de conditione temperaturae Galliarum, Germaniae, Pannoniae, Thraciae, Mysiae, Daciae, Scythiaeque Europaeae in veteribus scriptoribus tradita sunt. Dein etiam inquirit in caussas physicas, a quibus haec successiva mutatio temperaturae climaticae pendere poterat. Quarum quidem caussarum duplcem constituit classem, quarum altera accidentales continet, quae in diversis regionibus diverso tempore locum habuere, v. c. aquarum defluxus, imminutio lacuum paludumque, sylvarum excisio, agrorumque cultura. Praeterea in coniunctione duorum sibi oppositorum principiorum, humiditatis et phlogisti nempe, quorum reciproca evolutio augmentumque, quo hoc illud magis magisque superat, nobis ad veram telluris theoriam viam pandere auct. Cel. videtur, alteram eamque universalem caussarum classem ponit, a quibus climatum mutatio proficiscatur.

*IO. IAC. HEMMER de electricitate animali, ubi in p. 119.
spontaneam praecipue inquiritur.* Constat animalem electricitatem eam vocari, quae in animalibus, e quaunque tandem causa, observatur. Hanc, nec corporis peculiari motu, nec alienae substantiae aut affrictu aut alia quavis actione suscitatam, spontaneam vocat. Cum animali electricitate a Saussorio tantum experimenta instituta sunt, qui tamen spontaneam penitus (haud recte) negat. Quoniam autem magni

momenti res sit, electricitatem hanc animalem bene cognitam habere, quippe quae tum in electricam rem generatim, tum praecipue in medicam lumen inferat, bene egit H. cum hoc argumentum paulo fusius retractaret. Experimenta in hanc rem 2500 et quod excurrit, inde ab anno 1786. instituit, notatis simul omnibus rebus, quae in experimentorum successum influere poterant, hominis puta aetatem, sexum, corporis habitudinem, quietem, motum, vestitum, nuditatem, vigorem, lassitudinem, calorem, frigus, famiem, saturationem, somnum, vigiliam, coeli conclavisque temperiem etc. In XXX hominibus omnis aetatis, sexus, corporisque constitutionis invenit hanc electricitatem; ergo universalem esse concludit (?). In diversis hominibus, eodem loco ac tempore, ceteris quoque omnibus paribus, explorata, saepe diversa non robore solum, sed et genere reperiatur: ergo huius diversitatis fons in ipso corporis habitu eiusque varia affectione quaerendus. In eodem homine electricitatis genus quamquam saepissime variat, tamen ingenita et naturalis electricitas videtur positiva esse *). Cum enim alimenta contineant quandam electricae materiae copiam, haec, dum illa concoquuntur, extricata et quasi in libertatem restituta accedit illi electricitati, quae secundum naturam corpori animali inest, eamque positivam, h. e. auctam, reddit. Frigus electricitatem animalem positivam aut in contrariam mutat, aut certe imminuit, propterea quod coarctatis poris cutaneis electricae materiae exitum praecludat (?). Lassitudo quoque electricitatem naturalem imminuit, aut in negativam mutat.

Friatio

*) In suo corpore Auctor electricitatem animalem, 332 vicibus sub examen vocatam, 308. positivam, 14. negativam, decies silentem seu o invenit.

Frictio certarum corporis partium, v. c. veretri, electricitatis positivae mutationem in contrariam promovet, vigoremve saltem eius imminuit. Motus corporis subitus, celer ac violentus electricitatem quamlibet in contrariam convertit: negativa vero cum iam adsuerit, motu quovis alio, non violento, in positivam nunquam mutatur, sed intensior tantum redditur. Neque adsumti cibi, neque potus Coffea electricitatem, seu gradum, seu naturam eius species, immutant. Ab intensa studiorum vacatione electricitas animalis mirificum caput incrementum. Sudor electricitati animali impedimento est. Hieme fortior, quam aestate, electricitas. Brevis interdiu sedendo captus somnus electricitatem positivam non turbat: de nocturno sonno nil certi definire e suis experimentis sustinet Cel. HEMMER. Corpora deferentia eandem deferendi facultatem etiam in electricitatem animalem exserunt.

IDEM disquirit doctrinam Henkianam de generatione hominis. Exposita prius breviter Henkii doctrina, allatisque, quae contra eam motae sunt, obiectionibus, in medium deducit ea experimenta, quibus illa doctrina accuratius est excussa. His igitur experimentis, in caniculis, canibus et gallo gallinaceo institutis, omnis Henkiana doctrina, quae quidem vel antiquissimis Graeciae philosophis ac medicis cognita fuit, funditus eversa fuit.

NOEL IOS. DE NECKER diff. de gradatione formarum in partibus vegetabilium. Quam ROBINETUS in partibus animalium deprehendit formae externae simplicissimae in aliam eamque magis magisque compositae transmutationem, eam ostendit etiam NECKERUS in partibus vegetabilibus, in primisque in foliis, floribus, fructibus plantarum perfectarum, denique in fungis. Denique vindicat sibi honorem ostensae primum originis fungosarum substantiarum, quam

erant, qui a MUNCHHAUSENIO aliisque botanicis systematicis ipsi suggestam fuisse adsererent.

p. 257. IDEM de animalculis infusoriis, iis potissimum, quae in aqua haud putrida reperiuntur, disputat, dubitacionesque contra irritabilitatem vegetabilium profert. Haec animalcula suam originem neutquam ovulis debent, in aere atmosphaericō volitantibus sed praeeexistunt in aqua, origoque ipsorum antiquitate non superatur ab aqua, ubi reperiuntur. Animalcula infusoria aquarum dulcium sunt diversa ab iis, quae marinæ insunt aquae. Irritabilitas, a qua NEEDHAMUS vitam motumque animalculorum infusiorum repetebat, a botanicis nonnullis ex animali regno, cui illa quondam soli propria iudicabatur, etiam regno vegetabili illata est. Sed Cel. Au&t. monet, irritabilitatem cum elasticitate non esse confundendam, sed illam sentantum manifestare in partibus organisatis naturae gelatinosae, v. c. polypis, animalculis infusoriis; in carne musculari, atque in partibus sexus plantarum nondum ad perfectam maturitatem perventarum. Elasticitatem contra se solummodo exercere in partibus organisatis, dum exsiccate sunt. Contractionis relaxationisque alternae motus, in ONOCLEA sensibili, MIMOSA sensitiva etc. observatos, potius causæ penitus adhuc incognitæ, atque haud dubie a sensibilitate et irritabilitate valde differenti tribuendos esse.

p. 257. COLLINI consideratio vinculi illius, quo omnia corpora naturalia invicem coniuncta et quasi concatena ta sunt. Adserit A., vanos atque inutiles esse labores virorum naturae cognoscendas curiosorum, huic continuae catenae corporum naturalium eruendae impensos. Quam quidem sententiam respectu tantum habito ad fossilia Au&t. Clar. probare studuit.

p. 282. IDEM de Nicri fluminis exundationibus prope Manhemiam. Scripta et praelecta est haec dissertatio iam 1765. ob rationes vero particulares, quas vero accuratius

ratius haud indicat Aut. nunc publici iuris primum facta. Adiecta est tabula aenea, qua cursus fluminis Nicri prope Manhemiam adumbratus est.

IDEM de effectibus vehementis frigoris annip. 304.

Clo 10 CCLXXXIX. in crystallum montanam, quae aquae guttulam continebat. Crystallus ab aqua, in glaciem frigoris vi mutata, et adeo in maius volumen expansa, fissuram horizontalem subiit, per quam aquae copiola collecta evaporare potuit. Diffracta crystallo foveola triangularis in conspectum veniebat.

I. W. WALLOTI observationes de motu oscillatorio p. 312.

acus magneticae, flatim post tempestatem quandam ortam, in observatorio reg. Paris. d. III. Aug. **Clo 10 CCLXXXIII.** factae. Hic motus interdum ad septem usque gradus increvit. Concludit inde esse quendam inter materiem electricam et magneticam nexum.

I. IAC. HEMMERUS de variatione acus magneticae p. 317.

tempore aurorae borealis. Exhibit magna turbationis exemplum, quam acus magnetica passa est post auroram borealem d. XXII. Octobr. **Clo 10 CCLXXXIX.** Manhemii visam.

IDEM de phaenomeno notabili, nubis transeuntis. p. 319.

Cum nubes supra sumarium, e quo continuus surgebat fumus, transiret, sumi columnna perpendicularis deprimebatur quasi et horizontali flumine progrediebatur. E nube vero duae descendebant versus sumarium appendiculae, quarum prior cum perpendiculari supra sumarium staret, in tres dividebatur fasciculos, sumique recta adscendentis columnam attrahere cernebatur. Fumo plane cessante etiam appendiculae illae disparuere. Hoc igitur phaenomenon **HEMMERUS** recte, ut nobis quidem videtur, e natura electricae materiae, qua dives erat nubes illa, explicare studuit.

IDEM de nonnullis memoratu dignis fulminis iotti-p. 324

bus. Metalla studiosissime sequebatur fulminis utrius-

que materia: fulmina quare per corpora inflammabilia interdum transeant, nec ea incendant? corpora, fulmine tacta, interdum loco moventur suo, ita, ut via ipsorum varios anfractus efficiat; hinc fulmen illa corpora non trudendo, sed trahendo videtur e sede dimovere sua.

p. 347. *FR. CASIM. MEDICUS observationes de MUSA mensaria RUMPH. s. MUSA sapientum LINN.* Quae in systemate laudari solet PLUMIERII descriptio atque icon MUSAE, eae non ad illam MUSAE speciem pertinent, cui adiungi solent. Nam PLUMIERII Musa tria petala habet, LINNAEI contra ea tantum duo. Non nisi filamenta antherifera quinque observavit MEDICUS, quod in primis notandum, cum LINNAEUS eorum sex, TREW septem, aliquique plura adhuc numerent. — Obiter testatur cl. aust. GLEDITSCHIA triacanth. LINN. in horto botanico Manheimensi florarentem, quamvis solos masculos ferat flores, tamen siliquas proferre, ab iis, quae in arbore simili, femininis floribus conspicua, obviae sint, longitudine minori differentes. —

p. 369. *IDEM de duobus novis generibus plantarum.* Prius vocatur STELLARIODES, cuius una species caliculata commemoratur: posterius ALBUCOIDES unam speciem, A. erectum, offert.

p. 374. *IDEM de situ gynandrico plantarum.* Contra LINNAEUM disputatur more auctoris solemini, h.e. acerrime.

p. 414. *IDEM de diversa florum structura respectu corollae.*

p. 443. *ID. de plantarum praeter semina propagationis modo.*

p. 516. *IO. IAC. HEMMER de conductorum fulmineorum usus egregia, tribus recentioribus exemplis comprobata.*

p. 533. *ID. observat. columnae exhibet, tempestate excitatae.*

p. 538. *ID. describit culmum secalinum foecundissimum.*

Denique inde a pagina 541. usque ad finem index rerum et verborum satis diligens locum obtinet suum.

I n d e x

Scriptorum medico - physicorum, quae annis
1780 et 1781

extra Germaniam typis fuerunt mandata.

A short account of the most effectual means of preserving the health of seamen. 4. New-York, 1780. p. 20.

Instruction sur les bois de marine, contenant des détails relatifs à la physique et à l'analyse du chêne, et à ce qui concerne l'économie et l'amélioration des levis en général. Par M. Mendez d'Acofta. 12. à Paris, chez la veuve Duchesne et chez Clousier, 1780. p. 254. av. 12 pl. grav. en taille-douce, et le tarif des bois de marine.

Outlines of the theory and cure of fever, upon plain and rational principles, by John Aitken, 8. London, 1781. p. 88.

A review of Mr. Aitken's outlines of the theory and cure of fever, upon plain an rational principles. With a poetical address to Nonsense. 8. Edinb. 1781. p. 24.

Opuscules mathématiques, ou mémoires sur différents sujets de géométrie, de mécanique, d'optique, d'astronomie, etc. Par M. d'Alembert, 4. Par. 1781.

Suppl. I. Dec. IV.

I

Alma-

Almanach historique et astronomique de la ville de Lyon, des provinces du Lyonnais, Forez et Beaujolais, et de tout le diocèse, pour l'année 781.
Lyon, 12°. (br. 3 liv.)

Analyse des infiniment petits, pour l'intelligence des lignes courbes. Nouvelle édition. Paris, 781.
(Auctor: Marchio de l'Hopital)

Analyse sur l'ame des bêtes; lettres philosophiques.
8. à Amsterdam, et se trouve à Paris, 781. p. 82.

Account of an elastic trochar, constructed on a new principle, for tapping the hydrocele or watery rupture: by which the operation may be performed at any period of the disease, and with less pain than with the common trochar. With a few words in favour of a larger trochar, on a similar construction for tapping the abdomen. By John Andree, 8. London, 781. p. 41. c. tab. aen.

Avis aux citoyens sur les causes, les divers caractères et les vrais remèdes de l'aveuglement, de la surdité, et des principaux accidens vénériens, maladies très fréquentes et rarement bien guéries; où l'on ajoute des observations intéressantes sur tous ces objets et sur la propriété, peu connue, de quelques secours également prompts, simples et efficaces, 1. pour ramener à la vie les enfans nouveaux-nés, les personnes noyées, celles qui ont été suffoquées par les vapeurs du charbon, par les exhalaisons méphitiques, etc.; 2. pour guérir l'hydropisie dans les cas même les plus désespérés; 3. pour modérer les trop vives douleurs de l'enfantement, calmer et rendre supportables les accès de goutte, de colique, de rhumatisme et les atrocités du cancer, avec des nouvelles découvertes qui ont rapport à la population. Par M. Andrieu, 8. Paris, 780.

Avis

Avis patriotique sur le vrai traitement de la maladie antisociale (*Syphilis*), et sur une maniere aussi heureuse que simple d'inoculer la petite vérole à tout âge. Par Mr. Andrieu, 8. Paris, 781.

**Apologia del Signor Giovanni Arduino, contro il
Manifesto fatto inserire in varie Gazzette, dal Sig-
nor Conte Marco Carburì, circa la fusione del
Ferro malleabile.** 12 Venez. 780. p. 27.

Conchyliologie, ou Histoire naturelle des coquilles de mer, d'eau douce, terrestres et fossiles; avec un Traité de la zoomorphose, ou représentation des animaux qui les habitent; ouvrage dans lequel on trouve une nouvelle méthode de les diviser. Par M. Desallier, d'ARGENVILLE. Ouvrage considérablement augmenté de planches en taille-douce, qui représentent les figures de plus de deux mille testacées, dessinés d'après nature, accompagnées de descriptions étendues, et de remarques sur chaque famille, avec plusieurs tables systématiques, et des nomenclatures étrangères. Troisième édition, approuvée par MM. de l'académie royale des sciences, dédiée au roi, par MM. de Favanne de Montceruelle, pere et fils. 4. à Paris, 780. Tom. I. de LX et 878 p. Tom. II. de 848 pag.

Disertacion, etc. C'est-à-dire, Dissertation chirurgicale, dans laquelle on expose les inconveniens de la castration ordinaire, telle qu'elle se pratique pour guérir les enfans attaqués de hernies, et où l'on démontre l'efficacité du bandage dans ces maladies. Par D. Augustin Arguello, à Madrid.

Diss. med. inaug. de colica Damnoniorum. Au^t. Iac.
Armitstead. 8. Edinb. 781.

Assemblée publique de la Société Royale des sciences, tenue dans la grande salle de l'hôtel de cette

société, en présence des états de la province du Languedoc, le 28 Decembre 1779. 4. Montp. 780. p. 126.

(Continet: — *Elogia Linnaei patris et Cardinalis de la Roche Aymon. Gouan de maculis corneae. Barro de Fougères de Worabie, avi abyssinica. Vigarous de regeneratione ossium planorum. Mourgue numerus Monspelii natorum et mortuorum. Brun de usu lactis animalium ad nutriendos infantes expositios. Gensane de circulatione aëris in metallifodinis.*)

Diss. med. in. de morbis cutaneis. Auctore Ioh. Astbury. 8. Edinb. 781. p. 24.

Atti dell' Accademia delle Scienze di Siena. Tomi. VI. 4. In Siena, 781. p. 359 c. tabb. aen.

Dei Terremoti dell' anno 1779. Opuscoli di Michele Augusti, Monaco. 8. Bologna, 780. p. 52.

Avis au peuple de la campagne, touchant l'éducation de la jeunesse, relativement à l'agriculture ouvrage traduit de l'allemand. 12. à Berne, et se trouve à Paris, 781. p. 420.

Andr. Baine, Diss. de caussis febrium, et iis donique praecidendis. 8. Edinb. 781.

Storia di una Costituzione endemico - epidemica di Febbri migliari, corredata di riflessioni, dirette a rischiarare la Teoria, e la Cura di questa Malattia, del Dott. Giovanni Baraldi. 8. Modena, 781. p. 106.

*Osservazioni sul Granito e conghietture sull' origine di questa, e delle altre Pietre, del Sig. Franc. Bartolozzi. 4. Milano, 780. (Exstat quoque in collectione, cui titulus: *Opuscoli interessanti*)*

Précis d'une nouvelle théorie sur les maladies chroniques, particulièrement les purulentes, scorbutiques, nerveuses, dartreuses, et généralement toutes celles qui proviennent de la décomposition
da

du sang. Par M. de la *Bastays*, 8. Amst. et Paris, 780.

Sopra i Disetti dell' Agricoltura dell' Agro Riminese, ed altri della Provincia del sig. Abate Giovanni Battarra, 8. Macerata, 780. p. 23.

Recherches chymiques sur l'étain, faites et publiées par ordre du gouvernement; ou reponse à cette question; Peut-on sans aucun danger employer les vaisseaux d'étain dans l'usage économique? Par MM. *Bayen*, et *Chalard*. 8. Paris, 781. p. 285.

De la Philosophie; par M. *Beguin*. Tome troisième, où il est traité du son, de la lumière, de l'odeur, de la saveur, et de l'électricité des corps naturels. 8. Paris, 780. av. planches, p. 431.

Opuscules chymiques et physiques de M. T. *Bergman*, recueillis, revûs et augmentés par lui-même, traduits par M. de *Morveau*, avec des notes. Tome 1. 8. à Dijon. 780. p. 446.

Considerazioni intorno alle Malattie dette volgarmente putride, del Dottore Francesco *Vacca Berglinghieri*. 8. Lucca, 781. p. 131.

De l'électricité du corps humain dans l'état de santé et de maladie, ouvrage couronné par l'académie royale des sciences, arts et belles-lettres de Lyon, dans lequel on traite de l'électricité de l'atmosphère, de son influence et de ses effets sur l'économie animale. Par M. *Bertholon*, 12. Paris, et Lyon, 780. p. 550.

Nella solenne Apertura della pubblica Accademia di Agricoltura, Commercio ed Arti di Verona; Rionamento del Conte Zaccaria *Betti*. 4. Verona, 780. p. 32.

Gul. *Blackburne*, Diss. de sale communi. 8. Edinb. 781. p. 36.

Henr. *Blake*, Diss. de haemorrhoides. 8. Edinb. 780.

Diss. inaug. sistens observationem de insigni aquae ex utero effluxu, quam - pro gradu - submittit Ioachimus Fridericus *Bolten*, 4. Argent. 781. p. 49.

Instruzioni teorico - pratiche di Chirurgia, dirette all' ammestramento de' giovani Chirurghi, per formare con esattezza le Denunzie volute, e perfettamente le Perizie commesse dal Foro criminale; Opera di Giovan Vincenzo Dottor *Bononi*. 4. Ferrara, 780. c. II. tab. aen. p. 290.

Lettres sur les Truffes du Piemont ec. Lettere su i Tartufi del Piemonte, scritte dal Sig. Conte di *Borch*. 8. Milano, 780. c. III. tab. aen. color. (le quali servono a far conoscere il vario stato de' Tartufi, e gli insetti che li rodono) p. 52.

Mineralogie Sicilienne ec. Mineralogia Siciliana e docimastica metallurgica, ossia notizia di tutti i Minerali che produce l'Isola di Sicilia coi ragguagli delle Miniere, degli Scavi, e colla storia de' lavori antichi e attuali di qual Paese, accompagnata dalla Mineridrologia Siciliana, ossia descrizione di tutte le acque minerali della Sicilia. Del Sig. Conte di *Borch*. 8. Torino, 780. Con. 13 tavole che contengono le Terra, le Pietre, i sali ed altre pezzi riguardanti la storia naturale della Sicilia, in quella parte che la tratta l'Autore.)

Dissertazione sopra una cieca nata guarita, in cui trattasi di una rara specie di cataratta connata, di Giovanni *Bortolazzi*, 8. Verona, 781. p. CIV.

Ragionamento istorico intorno all' eruzione del Vesuvio, che comincio il di 29. Iuglio dell' anno 1779. e continuò fino al giorno 15. del seguente mese di Agosto, di D. Gaetano de *Bottis*. 4. Napoli, p. 116. c. tab. IV. aen.

Gul. *Boyd* Diss. de exercitatione. 8. Edinb. 780.
Dictionnaire raisonné de Physique. Par M. *Brisson*.
4. Paris, 1781. Vol. I. (A-Gueuse). pag. 708.
Vol.

Vol II. (Hale-Zymosimètre) p. 789. avec un Volume de 90 planches.

Diss. in. de pleuritide. Auctore Gulielmo Broc. 4.
Nanceii, 781.

Tiping. Brown, Diss. de epilepsia. 8. Edinb. 781.

Ioh. Brunonis, Elementa Medicinae. 8. Edinb. 780.

p. 421.

Médecine domestique, ou Traité complet des moyens de se conserver en santé, de guérir et de prévenir les maladies par le régime et les remèdes simples; ouvrage utile aux personnes de tout état, et mis à la portée de tout le monde, par M. Guillaume Buchan, D. M. du collège royal des médecins d'Edimbourg; traduit de l'anglois, par M. I. D. Duplanil, docteur en médecine de la faculté de Montpellier, etc. Seconde édition, revue, corrigée, et considérablement augmentée sur la 6e. édition de Londres. 4 Vol. in 8. Paris, chez Didot le jeune, 780.

Medicina Domestica, o sia Trattato completo de' mezzi di conservarsi in salute, di guarire e di prevenire le malattie, e colla regola di vita, e co' rimedj i più semplici: Opera utile alle persone di qualcunque stato, ed alla portata di ciascuno; di Guglielmo Buchan, tradotta dall' Inglese sopra la settima edizione di Londra del 1781, ed accresciuta delle osservazioni di M. Duplanil e delle cose relative all' Italia. 12. Napoli, 781.

Observationes circa radicis Gei urbani sive Caryophyllatae vires in febribus, praecipue intermittentibus, aliisque morbis, institutae a Rud. Buchhave 8. Havniae, 781. p. 144.

Présens de Flore à la Nation Françoise, pour les alimens, les médicaments, l'ornement, l'art vétérinaire, les arts et metiers; ou traité historique des plantes qui se trouvent naturellement dans les

differentes provinces du Royaume, rangées suivant le Système de M. le Chevalier de Linné, avec tous les details qui les concernent: par M. Buchoz. Vol. 1. 4. à Paris, 780. p. 208.

Rob. Buck, Diss. de ischuria vesicali. 8. Edinb. 780. Flora Parisiensis, ou Description et figures des plantes qui croissent aux environs de Paris, avec les différens noms, classes, ordres et genres qui leur conviennent, rangés selon la méthode sexuelle de M. de Linné, leurs parties caractéristiques, ports, propriétés, vertus et doses d'usage en médecine, suivant les démonstrations de botanique qui se font au jardin du roi; par M. Buillard: ouvrage orné de plus de 600 figures coloriées d'après nature. Tome 4, 23e et 24e cahiers et Tome 5e, 3e cahier Fol. à Paris, 780.

Herbier de la France, ou Collection complète des plantes indigènes de ce royaume; avec leurs détails anatomiques, leurs propriétés et leurs usages en médecine. Par M. Buillard. fol. à Paris, 780.

Parere medico-legale sopra un Feto venuto alla luce centonovantasei giorni doppo la seguita impregnazione, del Dottor Luigi Beffì. 4. Firenze, 780. p. 16.

Institutionum Medicinae Practicae, quas Auditoribus suis praelegebat Jo. Baptista BURSERIUS de Kanilfeld. Volumen primum de Febris; Praemittitur Commentariolum de Inflammatione. 4. Mediol. 781. p. 334.

Nouvelles observations et recherches analytiques sur la magnésie du sel d'Epson, suivies de reflexions sur l'union chymique des corps. Par Pet. Butini. 8. Genève, 781.

Essai sur les principes de la greffe, et sur les moyens de la faciliter et de la perfectionner; ouvrage qui

a remporté le prix en 1764, au jugement de l'académie royale des belles-lettres, sciences et arts de Bordeaux. Par M. Cabanispère. 8. à Paris, 781.

Ratio occurrenti morbis a mineralium abusu produci solitis, auctore Theodorico Pet. Caelis. 12. Amstel. 781. p. 117.

Io. Caldwell, *Diss. de hysteria.* 8. Edinb. 780.

Calendarium medicum ad usum saluberrimae facultatis medicae Parisiensis, etc. Ann. 781. 12. et 4. Paris.

Calendrier intéressant pour l'année 781, ou almanach physico-économique, contenant une histoire abrégée et raisonnée des indictions qu'on a coutume d'insérer dans la plupart des calendriers; un recueil de diverses opérations qui mettent tout le monde à portée de faire plusieurs secrets éprouvés, utiles et agréables. 12 à Bouillon et à Paris, 781.

Nouveaux principes de physique, ornés de planches, dédiés au prince royal de Prusse par M. Carra. Tomes I et II. 8. à Paris, 781. (12 liv. broch.)

Mémoires sur les vertus, l'usage et les effets de la douce-amère, ou *Solanum scandens*, dans le traitement de plusieurs maladies, et surtout des maladies d'artreuses. Par M. Carrère, à Paris, 780. p. 64. (1 Liv. 4 5.)

Dissertazione sulla preferenza dell' Operazione della Cateratta per Estrazione, pubblicata dentro la Nuova Reale Università di Chirurgia, eretta dal Re N. S. (Dioguardi) nel Reale Spedale degl' Incurabili, dallo studente di Medica, e Chirurgia Salvadore Iacono Catalano, della Città di Chiaromonte in Sicilia, sotto l'assistenza del Dott. D. Michele Troja, Chirurgo Onorario di Camera di S. M. ec. nel di 31 Maggio. 4. Napoli presso i Longobardi, 780. p. 38.

* * (o) * *

Essai sur l'électricité naturelle et artificielle. Par M.
le comte de la *Cepede*. 2 Vol. in 8. à Paris, 781.

ATreatise on the diseases of the Eye, and their remedies, to which is prefixed the Anatomy of the Eye, the Theory of Vision, and the several species of imperfect Sight, by Geo. *Chandler*. gr. 8. London, 780. p. 139. c. tab. 3.

Météorographie, ou Art d'observer d'une manière commode et utile les phénomènes de l'atmosphère, contenant la description de deux barométopraphes, ou baromètres qui tiennent note par des traces sensibles de leurs variations et des tems précis où elles arrivent; avec l'idée de plusieurs instrumens météorographiques, quelques remarques sur les tentatives faites en ce genre, et celles qu'on prépare, etc. par Mr. *Changeux*. 8. av. II. planch. en taille douce, à Paris, 781.

Manuel du chasseur, ou Traité complet et portatif de vénerie, de fauconnerie, etc. précédé d'un calendrier perpetuel, et suivi d'un dictionnaire des termes de chasse, de pêche, avec des fanfares mises en musique pour les chasseurs. Par M. de *Changran*. 8. à Paris, 780. (br. 2 liv. 8 f. rel. 3 liv.)

Discours philosophique sur les trois principes, animal, végétal, et minéral, ou la clef du sanctuaire philosophique. Par M. Sabine Stuart de *Chevalier*. 12. Paris, 781. 2 Voll.

Nouvelle méthode sûre, courte et facile pour le traitement des personnes attaquées de la rage. Par le frère Claude du *Choisel*. In 12. à Pondichery et à Paris, 781. p. 38.

Gul. St. *Claire*. Diss. de variolis inferendis. 8. Edinb. 1780.

Atreatise on the gonorrhœa; to which is added a critical enquiry into the different methods of administering mercury. Intended as a supplement to

to a former work, intitled: A new and easy method of cure by the introduction of mercury into the system through the orifices of the absorbent vessels on the inside of the mouth. By Beter Clare, 8. London, 781. p. 60.

Observations on Fevers especially those of the continued type, and on the Scarlet Fever, attended with ulcerated sore throat, as it appeared at Newcastle upon Tyne in the Year 1778 etc. By John Clark, 8. London, 780. (5 Sh.)

Storia antica del Messico etc. dall' Abbate D. Francesco Saverio Clavigero. Cesena, 781. Tomo IV. contenente le Dissertazioni.

Tent. med. inaug. quaedam de vino complectens. Autore Geo. M' Clennachan. 8. Edinb. 781. p. 34.

A treatise upon the inflammation in the breasts peculiar to lying in women and also upon some diseases attending them which are the consequence of neglect or maltreatment. By I. Clubbe, 8. Ipswich and London, 780. p. 66.

Hospice des pauvres enfans nouveaux-nés atteints du mal vénérien, par Jean Colombier. 4. Paris, 781.

Tent. med. inaug. de viribus Corticis Peruviani, eiusque usu in morbis non febrilibus. Autore Io. hanne Cooke. 4. Lugd. Bat. 781. p. 23.

Amb. Cookson. Diss. de asthmate infantum suffocativo. 8. Edinb. 1780.

Costituzione epidemica di Firenze, dell' Inverno 1780. 1781. Alla Società r. di Medicina di Parigi. 12. Firenze, 781. p. 454.

Domin. Cotunnii de Ischiadæ nervosa commentarius novis curis auctior. 8. Neap. 1779. p. 158. c. 4. Tab. aen.

- Arch.** *Cullen* Diss. de frigore. 8. Edinb. 1780.
Edm. *Cullen* Diss. de aëre et imperio eius in corpora humana. 8. Edinb. 1781. p. 45.
Hen. *Cullen* Diss. de consuetudine. 8. Edinb. 1780.
Oratio pro triennali studiorum instaurazione, habita VI. Id. Novemb. A. 1780. in Regio Neapolitano Gymnasio, a Domin. *Cyrillo*. 4. Neap. 781. (Quanta diligentia et activitas in addiscenda medicina sit adhibenda.)
Aviso intorno alla maniera di adoperare l'unguento di Sublimato corrosivo, nella cura delle malattie veneree, dal Dott. *Cyrillo*. 8. Nap. 780.
Nosologiae methodicae documentae, Au^t. Domin. *Cyrillo*. 8. Neap. 1780. p. 126.
Composition du reméde de M. *Daran*, publié par lui même 1780. nouvelle édit. av. fig. 8. à Paris 780. p. 322.
Observations sur une maladie d'os connue sous le nom de Necrose, par M. *David*. 8. à Paris, 1782. p. 28.
Ragionamento fisico-chirurgico sopra l'effetto della Musica nelle malattie nervose, da Luigo Desbaut. 8. Livorno, 780. p. 40.
Descrizione ed uso di una Tavoletta più comoda ed accurata del Globo Celeste pé Problemi d'Ascension retta. Fol. Piacenza 781. p. 48.
Louiche-Desfontaines Thes. inaug. an magni abscessus ferro, non cauteris aperiendi? Praef. Va-cher. 4. Parisiis, 781.
Corvisart - Desmarests Thes. inaug. an dysentericis anodyna? Praef. de Wenzel. 4. Parisiis, 1780.
Corvisart - Desmarests Thes. inaug. an noxiae vulneribus turundae? Praef. Gauthier. 4. Parisiis, 1781.

Essai

Essai sur les vrais principes de physique et de métaphysique contre les partisans de la philosophie moderne, ou Considérations sur la philosophie moderne. Par M. Desponts. 8. à Troyes, et se vend à Paris, chez la veuve Méquignon, 1781.

Los ayres fixos: poema didattico en 4 cantos por Don Diego Diaz. 8. en Madrid, 1780.

Dictionnaire des merveilles de la nature. Par M. A. I. S. D. 2 Vol. in 8. à Paris, 1781. (Sigaud de la Fond.)

Tracts on Inoculation, written and published at St. Petersburg in the year 1768, by command of her imperial majesty the empress of all the Russias: with additional observations on epidemic small pox, on the nature of that disease, and on the different success of the various modes of inoculation. By the hon. Baron T. Dimsdale, 8. London, 1781. p. 249.

Dissertation sur le charbon malin de la Bourgogne, ou la pustule maligne: ouvrage couronné par l'académie des sciences, arts et belles lettres de Dijon, le 14 Fevrier, 1780.

Dissertations sur la théorie des comètes, qui ont concouru au prix proposé par l'académie royale des sciences et belles lettres de Prusse, pour l'année 1777, adjugé en 1778; publiées avec la permission de l'académie. 4. à Utrecht, 780. avec fig.

Dizionario corografico, georgico, orittologico, storico ec. della Italia, composto sulle osservazioni fatte immediatamente sopra ciascun luogo per lo stato presente, e sulle migliori memorie storiche, e documenti autentici combinati sopra luogo per lo stato antico. Opera della società corografica. „Montagna, e Collina del Territorio Bolognese.“ 8. Bologna, 781.

Medi-

Medical Anecdotes of the last 30 years, illustrated with medical truths and addressed to the medical Faculty, but in an special manner to the People at large. By B. Dominicetti. 8. London, 1780. (6 Sh. 6 P.)

Prodromo in forma di Lettera dell' Istoria Naturale de' Monti Euganei, del Marchese Antonio-Carlo Dondi. Padova, 1780. p. 62.

Mémoire sur les symptomes et le traitement de la maladie vénérienne dans les enfans nouveaux-nés, par Mr. Doublet. 8. Paris, 781.

Essai sur l'art d'imiter les eaux minérales; ou de la connoissance des eaux minérales, et de la manière de se les procurer en les composant soi-même dans tous les tems et dans tous les lieux. Par Mr. Duchanoy. 8. Paris, 780. 402 p.

Heads of Lectures on the Theory and Practice of Medicine. By Andrew Duncan. The second edition corrected and enlarged. 8. Edinb. 781. pag. 427.

Disertacion, etc. C'est-à-dire, Dissertation médicale sur le bon usage des bains dans les rivières et dans les maisons particulières, avec des réflexions sur les pédiluves. Par D. Felix Eguia y Arrieta. Troisième édition, corrigée. 8. à Madrid, 781.

Description et usage de quelques lampes à air inflammable, avec une planche gravée en taille-douce. Par M. F. L. Ehrmann. 8. à Strasbourg. 780. av. fig.

Eléments de la géométrie souterraine, théorique et pratique, d'après les leçons de M. König, directeur des mines de Basse-Bretagne; extraits des Voyages métallurgiques de M. Jars. A Paris, 780.

Essays

Essays on physiological Subjects. By I. Elliot, M. D.
8. London, 1781. p. 48. (1 sh. 9 d. Circa motum et colorem animalium versatur.)

Address. to the public, on a subject of the utmost importance for health, by I. Elliot. 8. London, 780.

A complete collection of the medical and philosophical works of John Fothergill. With an account of his life and occasional notes. By John Elliot. 8. London, 1781. p. 685. c. tabb. III. aen. (6 sh. 6 d. in boards.)

Philosophical Observations on the senses etc. by John Elliot. 8. London, 780. p. 222.

An account of the nature and medicinal virtues of the principal mineral waters of Great Britain and Ireland, and those most in repute on the continent. To which are prefixed directions for impregnating water with fixed air, in order to communicate to it the peculiar virtues of Pyrmont water, and other mineral waters of a similar nature; extracted from Dr. Priestley's experiments on air. With an appendix, containing a description of Dr. Nooth's apparatus, with the improvements made in it by others; and a method of impregnating water with sulphureous air, so as to imitate the Aix-la-Chapelle and other sulphureous waters. By John Elliot. 8. London, 781. p. 236. c. tab. aen. I.

The medical Pocket Book. Containing a short but plain account of the symptoms, causes and methods of cure of the diseases incident to the human body; including such as require surgical treatment: together with the virtues and doses of medicinal compositions and simples. Extracted from the best authors, and digested into alphabetical

tical order. By John Elliot. 12. London, 781.
p. 136. (2 sh.)

Elogio di Franc. Redi. 8. Firenze, 781. p. 136.

Elogio del Padre BECCARIA. 8. Torino 781. p. 30.

Esame eritico delle osservazioni del P. Guglielmo della Valle, sul modo di migliorare i vini d'Italia, coll' aggiunta di due memorie, sulla manifattura del Vino, e dell' Olio, lette nell' Accademia de Georgofili; del Piovano di Villa Magna. 8. Firenze, 781. p. 101. (Verum Auctoris nomen, Piovano Paoletti.)

Esame della penetritabilità della luce, esposta in dialoghi. 8. Napoli, 780. p. 184.

Essai sur les alimens, pour servir de commentaire aux livres diététiques d'Hippocrate. Nouv. édit. corrigée et augmentée. Tome I. 8. à Paris, 781. p. 458. Tom. II. p. 429.

Essai sur la chasse au fusil, contenant un détail de tout ce qui concerne la fabrication des canons soit ordinaires, tordus, à ruban, ou filés; l'examen de plusieurs questions touchant leur portée, eu égard à leur longueur, à leur calibre, à leur charge, etc. et quelques notions sommaires sur les autres parties du fusil de chasse; avec des règles et instructions pour parvenir à bien tirer. 8. à Paris, 781. p. 112. (1 liv. 16 f.)

Essai sur la minéralogie des monts Pyrénées, suivi d'un catalogue des plantes observées dans cette chaîne de montagnes; ouvrage enrichi de planches et de cartes. 4. à Paris, 1781.

An *Essay on culinary Poisons.* Containing cautions relative to the use of laurel leaves, hemlock, mushrooms, copper vessels, earthen jars, &c with observations on the adulteration of bread and flour, and the nature and properties of water. 8. London, 781. p. 45. (1 sh.)

Expt-

Expériences et nouvelles observations sur les houilles d'engrais, recherches sur les houilles, suivies d'une instruction familière aux grands et petits cultivateurs. 8. Paris, 1780.

Experiments establishing a criterion between mucinous and purulent matter. And an account of the retrograde motions of the absorbent vessels of animal bodies in some diseases. gr. 8. Lichfield, London, and Edinburgh, 1780. p. 134. (Auctore Car. Darwin, nat. in Oppido Lichfield, d. 3. Sept. 1758. mort. Edinburgi, d. 15. Maii, 1778.)

Réflexions sur divers ouvrages de M. Mittié, touchant les maladies vénériennes, par M. Fabre, ou Nouveau supplément à son traité des mêmes maladies. 8. à Paris, 780.

Remarks on the influence of climate, situation, nature of country, population, nature of food and way of life; on the disposition and temper, manners and behaviour, intellects, laws and customs, form of government, and religion of mankind. By William Falconer, 4. London, Dilly, 781. p. 552. (1 l. 1 f. in boards.)

Diss. med. in. de asthmate spasmodico. Auctore Iacobu Fenwick. 8. Edinb. 781. p. 16.

Tent. med. inaug. de variola. Auctore Ioh. Ferriar. 8. Eding. 1781. p. 31.

Supplément à l'Art du ferrurier, ou Essai sur les combinaisons mécaniques employés particulièrement pour produire l'effet des meilleures serrures ordinaires, par Joseph Botterman, avec des figures en taille-douce; ouvrage traduit du hollandais, et utile à tous les ferruriers intelligens; publié par M Feutry, Fol. à Paris, 1781.

Lettera del Dott. Luigi Fiorilli all' Ecc. Sig. Lor. Nannoni sopra gli stravaganti sintomi di una rara Paralisia. 8. Firenze. 780. p. 13.

Suppl. I. Det. IV. K Disp.

Disp. med. inaug. de dysenteria. Autore Phil. Fletcher. 8. Edinb. 1781.

Florae Italicae Prodromus. 8. Vicentiae, 1781. (aut. Ant. Turra.)

Louiche - des - Fontaines Thes. inaug. an melancho-
lici leniter purgandi? Praef. - Mittié. 4. Parisiis,
1780.

Greg. Fontanae Disquisitiones physico-mathematicae nunc primum editae. 4. Papiae, 1780. p. 400.
c. 3. tabb. aen.

A critical Inquiry into the ancient and modern Manner of treating the Diseases of the Urethra, with an improved Method of Cure. By Iesse Foot
The third edition. 8. London, 1780.

Disertacion, etc. C'est à dire, Dissertation sur les vertus médicinales de la fontaine de Loro, nouvellement découverte dans les montagnes de Guadalupe. Par Don François Forner, 8. à Madrid. 1780.

Observations made during a voyage round the world, by Ioh. Reinh. Forster. 8. London. 1780.

Saggio di ricerche sull'intensità del lume, di Vittorio Fossonbroni. 4. Arezzo, 1781. p. 112.

The Principles and Practice of Midwifery. In which are comprised and methodically arranged under the four general heads of generation, gestation, delivery, and recovery, all the anatomical facts, physiological reasonings, pathological observations and practical precepts, necessary to constitute the fullest and most complete system of midwifery. By Edw. Foster, M. D. Completed and corrected by James Sims, M. D. 8. London, 1781. p. 316.

Avis au peuple sur les hernies ou descentes. Par M. Foujols, 8. à Paris, 1781.

Obser-

NOTE (o) NOTE

Observations sur la nature, les causes, et le traitement de la fièvre lente ou hætique. Par M. Fournier, 8. Dijon, 1781. p. 215.

Physiologia, or the Doctrine of Nature, comprehended in the origin and progression of human life; the vital and animal functions: diseases of body and mind: and remedies prophylactic and therapeutic. By Tho. Freisen, M. D. 8. London, 1780. 6 Sh.

Dissert. inaug. de genesi materiarum febres inflammatorias et lentas excitantium; auctore Philippo Adolpho Fries, 4. Hardervici, 1780. p. 12.

Diss. chem. de analysi ferri, præf. Torb. Bergman, publice ventil. Ioh. Gadolin, 4. Upsal. 1781. p. 74.

Cirugia, etc. C'est - à - dire, Chirurgie corrigée de Gorter, traduite du latin en espagnol, augmentée de notes et de planches, par Don Iean Galistéo y Xiorro, professeur de médecine, etc. 4. A Madrid 1780.

Tratado etc. C'est - à - dire, Traité de la section de la symphyse dans les accouchemens difficiles. Par D. Pierre Joseph Garcia, ancien chirurgien des armées du roi. A Madrid, et à Séville, 1781.

Catechisme sur les morts apparentes, dites asphyxies, ou instruction sur le manières de combattre les différentes espèces de morts apparentes; par demandes et par reponses. Par M. Gardane, 8. Paris, 1781. p. 116.

Some observations on the present epidemic dysentery. By Francis Geach, 8. London, Baldwin, 1781. p. 41. 1 sh.

Experiences et observations sur différentes especes d'air, ouvrage traduit de l'anglois de Mr. I. Priestley, par Mr. Gebelin, D. M., Tom. 4 et 5. Paris, 1780.

K 2 .

Diff.

**Diss. migrationes celebriorum morborum contagio-
forum, auctore Gerhardo Gebler.** 4. Göttingae,
1780.

**Elementi di Matematica dell' Ab. Don Francesco
Gianella.** 4. Pavia, 1782. Tom. I. c. fig.

**Memoria della febbre maligna del real convitto di
Donzelle di Napoli del corrente anno 1780, di
Niccolo Giannelli.** 8. Napoli, 1780. p. 97.

**Agri romani historia naturalis, tres in partes divisa,
sive methodica synopsis naturalium rerum in agro
romano existentium, a Phil. Aloys. Gilii concinna-
ta. Pars prima, regnum animale.** Tom. I. Or-
nithologia, in qua de priori avium classe. 8. Ro-
mae, 1781.

**Giornale astro - meteorologico per l'anno 1781. con
una raccolta di osservazioni particolari intorno ai
fulmini.** 12. Venezia p. 93.

**Giornale astro - meteorologico, per l'anno 1782. col
nuovo ciclo delle stagioni.** 8. Padova, 1781.
p. 80.

**Description des écoles de chirurgie — par M. Gon-
doin, Architeète du Roi, Dessinateur des meubles
de la couronne.** Fol. Par. 1780. (Prix 4 Louis-
d'or.)

**Tentamen physiologico - medicum inauguraile de per-
spirationis usu.** Auct. Gul. Graham. 8. Edinb.
1781. p. 46.

**Zoophylacii Gronoviani Fasciculus tertius, exhibens
Vermes, Mollusca, Testacea et Zoophyta, quae
in Museo suo adservavit, examini subiecit, sys-
tematice disposuit atque descripsit Laurentius
Theod. Gronovius I. U. D., additis rarissimorum
objectorum iconismis.** Fol. Lugd. Bat. 1781. p.
237 — 380. Tab. 18, 19, 20.

**Omnes tres fasciculi iam sub sequenti titulo pro-
diere:**

Zoophy-

Zoophylacium Gronovianum: exhibens animalia quadrupeda, amphibia, pisces, insecta, vermes, mollusca, testacea et zoophyta, quae — — — L. Th. *Gronovius*. fol. Lugd. Bat. 1781. p. 380. c. tab. aen. 20.

De rara singularium rerum compage in mulieris ventre detecta a Hieron. *Guaraldi*. 4. Bonon. 1779. pag. 26. c tab.

Traité sur les Gonorrhées. Par M. *Guérin*, 12. Par. 1780. p. 90.

Traité des maladies de l'uretre. Par M. *Guérin*, 8. Par. 1780.

Carte mineralogique de France, où sont marqués les différents terrains principaux qui partagent ce Royaume, et les substances particulières qu'il renferme; dressée sur les observations de M. *Guettard*, de l'academie des sciences. Par M. Dupain Triel père, Geographe du Roi et de Monsieur. Paris, 1781. (prix 2 livres, 8 sols.)

Atlas et description minéralogiques de la France, entrepris par ordre du Roi, par MM. *Guettard* et *Monnet*, Première partie, fol. Par. 1780.

Mémoire contenant 1. la réfutation de la détermination du centre de gravité d'un secteur de cercle quelconque, que M. de Vausenville prétend avoir trouvée; 2. La démonstration de l'impossibilité de quarrer le cercle. Par M. *Haillet de Longpré*. 8. Par. 1780. p. 13. av. fig.

A Treatise of Midwifery, comprehending the management of female complaints, and the treatment of children in early infancy. To which are added, prescriptions for women and children, and directions for preparing a variety of food and drinks, adapted to the circumstances of lying - in women. Divested of technical terms
K 3 and

and abstruse theories. By Alexander *Hamilton*, 8. Edinb. 1781.

Rob. *Hamiltoni* Diss. de nicotiani viribus in medicina. 8. Edinb. 1780.

A philosophical and experimental enquiry into the first and general principles of animal and vegetable life, likewise into atmospherical air, with a minute investigation of the different secondary principles attendant upon each: viz. animal heat, sanguification, animal moisture, age, temperament, etc. etc. etc with a refutation of Dr. Priestley's doctrine of air; proving by experiment, that the breathing of animals, putrefaction, etc. do not phlogistinate, but dephlogistinate the air; and that the office of that essential organ, the lungs, is not to discharge phlogiston to the air, but to receive it from the air. By Robert *Harrington*, London. 8. 1781. p. 402.

Henr. *Harris*, Diss. de morbis virginum, 8. Edinb. 1780.

Diss. medica inaug. de lue venerea. Aut. Gul. *Harrison*. 8. Edinb. 1781. p. 58.

Dissertations physiques et mathématiques. Par M. T. F. *Hennert*, 4. Utrecht. 1781.

An account of a method of preserving water at sea, from putrefaction, and of restoring to the water its original pleasantness and purity, by a cheap and easy proceſs: to which is added a mode of impregnating water, in large quantities, with fixed air, for medicinal uses, on board ships, and in hospitals; and likewise a proceſs for the preparation of artificial yeast. By Thomas *Henry*, 8. London, Johnson, 1781. p. 43. c. III. tab. aen.

Nouveau traité des serins de canarie, contenant la manière de les éllever et de les appareiller pour en avoir de belles races, avec des remarques sur les signes

Signes et les causes de leurs maladies, et plusieurs secrets pour les guérir; dédié à S. A. S. Mme. la princesse, par M. I. Hervieux de Chanteloup, 8. Par. 1781.

Cours de pathologie et de thérapeutique chirurgicales; ouvrage posthume de M. Simon, cidevant professeur royal au collège de chirurgie de Paris, etc.; revu, mis en ordre et considérablement augmenté par M. Hévin, 8. à Paris, chez Méquignon l'aîné, 1780.

Experiments and observations made with the view of improving the art of composing and applying calcareous cements and of preparing quick-lime: Theory of these arts etc. by Br. Higgins. 8. London, 1780. p. 233.

Hints on diseases that are not cured; addressed to the Faculty only. 4. London, 1781. p. 46. (1 sh. 6 d.)

An affectionate tribute to the memory of the late Dr. John Fothergill. By W. Hird. M. D. 4. London, 1780.

Histoire de la société roy. de médecine (de Paris), années 1777 et 1778, avec les Mémoires de médecine et de physique médicale pour les mêmes années, tirés des registres de cette société. 4. à Paris, 1780.

Histoire de l'académie roy. des sciences (de Paris) pour l'année 1777. av. les Mémoires de mathématique et de physique pour la même année, tirés des registres de cette académie. 4. à Paris, 1780. p. 828. av. 14 planch.

Histoire des insectes nuisibles à l'homme, aux bestiaux, à l'agriculture, au jardinage, avec les moyens qu'on peut employer pour les détruire ou s'en garantir, ou remédier aux maux qu'ils ont pu

occasionner. 12. à Paris, 1781. p. 339. (Auctor
Buchoz.)

Histoire naturelle des oiseaux, etc. Tome 8e. à Paris,
chez Panckoucke, 1781.

Clinical experiments, histories, and dissections. By
Francis Home, M. D. one of his Majesty's Phy-
sicians, Fellow of the Royal College of Physicians
of Edinburgh and Professor of Materia Medica in
the University of Edinburgh. 8. Edinb. Creech;
London, Murray, 1780. 6 sh. in boards.

Diff. inaug. de Scarbuto. Auctore Iacobo Home. 8.
Edinburgi, 1781. p. 49.

An essay on fire. To which is added an appendix.
By C. R. Hopson, M. D. 8. London, Rivington,
1781. p. 144.

Reliquiae Houstonianae, seu plantarum in America
meridionali a Guilielmo Houston, M. D. R. S.
S. collectarum icones, manu propria aeri incisae;
cum descriptionibus e schedis eiusdem, in bibli-
oteca Iosephi Banks, Baroneti, R. S. P. asserva-
tis. 4. Londini, 1781. plagg. 2. tab. aen. 25.

Mich. Hubii de telluris forma liber singularis. 8. Var-
soviae, apud Groell. 1780. p. 870. cum tab.
aenea.

Dissertatio medica inauguralis de podagra, auctore
Thoma Evans, Anglo, Societ. Med. Reg. Edinb.
Sod. et Soc. Chir. Med. Edinb. S. H. 4. Lugduni
Batavorum, 1780. p. 25.

Expériences sur les végétaux, spécialement sur la pro-
priété qu'ils possèdent à un haut degré, soit d'a-
méliorer l'air quand ils sont au soleil, soit de le
corrompre la nuit, ou lorsqu'ils sont à l'ombre;
auxquelles on a joint une méthode nouvelle de
juger du degré de salubrité de l'atmosphère, par
Jean Ingen Houss, Médecin de S. Maj. Imp., mem-
bre de la société royale de Londres, etc.; tradui-
tes

tes de l'anglois par l'auteur. 8. à Paris, chez Didot le jeune, 1780.

In morte del Grande Alberto di Haller, Signore in Goumoens le Iux, et in Eclagnens, del Consiglio Sovrano di Berna ec. 8. Padova, nella Stamperia Penada, 1780. p. 109. (Auctor cel. Leopold. Caldani).

Diss. medica inauguralis de apoplexia sanguinea. Auctore Ioh. Johnstone. 8. Edinburgi, 1781. p. 34.

Trev. Jones, Cambro - Brit. Diss. de paralyisia. 8. Edinb. 1780.

Physiological Disquisitions; or, discourses on the natural philosophy of the elements. 1. On matter; 2. On motion; 3. On the elements; 4. On fire; 5. On air; 6. On sounds and music; 7. On fossil bodies; 8. On physical geography, or the naturell history of the earth; 9. On the weather. By W. Jones, F. R. S. Rector of Paston in Northamptonshire, and author of an Essay on the first principles of natural philosophy. 4. London, Robinson, 1781. 1 l. 1 sh. in Boards.

Arn. Juliaans Diss. inaug. de resina elastica Cajennensi. 8. Trajeti ad Rhenum, 1780. p. 72.

An account of the methods pursued in the treatment of cancerous and scirrhous disorders and other indurations, by J. O. Lustamond, F. R. S. and Surgeon to the Westminster Hospital. 8. London, 1780. p. 176.

Diss. inaug. de impedimentis in lithotomia occurrentibus, quibus accedit singularis vesicae urinariae observatio — quam pro gradu — defendet Auctor Nicon Karpinsky, Ukrano — Russus. 4. Argentorati, 1781. p. 28.

Diss. de Leucorrhœa, auctore Georg. Keating. 8. Edinburgi, 1780.

Thoughts on amputation. Being a supplement to the letters on compound fractures and a comment on Dr. Bilguer's book on this operation, to which is added a short essay on the use of opium in mortifications, by Thomas Kirkland, M.-D. Member of the medical Society at Edinburgh. 8. London, 1780. p. 67. c. fig.

Experiments and observations on the specific gravities and attractive powers of various saline substances, by Richard Kirwan, Esq. F. R. S. read at the Royal Society. gr. 4. London, Nichols, 1781, p. 37. — Continuation of the Experiments etc. Lond. 1782. p. 60. — Conclusion of the Experiments etc. Lond. 1782. p. 72.

Christiani Theophili Kratzensteinii, Prof Physices in Universitate Hafniensi, Tentamen resolvendi problema ab Academia Petropolitana propositum: qualis sit natura et character sonorum litterarum vocalium, a, e, i, o, u; an construi queant instrumenta, quae sonos illos exprimant. 4. Petropoli, 1780.

La chymie domestique. 8. à Lausanne, et se trouve à Paris, chez Brunet, 1780.

Le porte-feuille du physicien, ou Recueil amusant et instructif des actions et des moeurs des animaux. Par M. de Lacroix, 2 parties in 12. à Paris, chez le Lay, 1780. p. 495. (Prix, 3 livres).

L'art de soigner les pieds; contenant un traité sur les cors, engelures, et les accidens des ongles et leur difformités; présenté au roi, par M. Laforet, Chirurgien pedicure de S. M. et de la famille royale. 8. Paris, chez l'Auteur, et Versailles, chez Blaizot, 1781.

Traité des scrophules, vulgairement appellées ecrouelles ou humeurs froides. Par Mr. Pierre Lajouette, Dr. régent de la faculté de médecine de Paris,

Paris, et chevalier de l'ordre du Roi. 12. Paris,
chez Didot le jeune, 1780. 333 pages.

Dissertation sur les avantages de l'allaitement des en-
fants par leurs mères; ouvrage qui a été couronné
par la Faculté de Médecine de Paris, dans sa sén-
ce publique le 9 Decembre 1779. Par M. *Lan-*
dais, M. D. Médecin à Essarts en Poitou. 8. Paris,
1781. p. 55.

Astronomie. Par M. de la *Lande*, lecteur royal en ma-
thématiques, de l'académie royale des sciences de
Paris, etc. Tome 4. à Paris, chez la veuve De-
saint, 1781.

Dissertazione chimica sopra il Bleu di Prussia, e l'al-
cali flogisticato, del Cav. Marsilio *Landriani*, pri-
mo Conservatore della Società patriottica di Mila-
no, e Membro di molte Accademie ec. 4. Milano,
1781. p. 45.

L'art d'améliorer et de conserver les vins; avec la
meilleure manière de les préparer, de prévenir &c
de remédier aux altérations auxquelles ils sont su-
jets, et de reconnoître ceux qui sont frelatés; suivi
d'un recueil de 105. secrets ou recettes nécessai-
res à ceux qui veulent faire voyager ou garder
longtems toutes sortes de vins, tant de France
que d'Espagne, de Canarie, du Rhin, de Malaga,
de Gascogne, de Malvoisie, etc. 8. à Paris, chez
Lamy, 1781.

A general synopsis of birds, by John *Latham*. 4.
London, White, Vol. I. Tom. I. 1781. p. 416.
Tab. aen. pietae 16.

Lendormy. *Laucour* Thes. inaug. an convulsionibus
recens natorum venitoria? Praef. -- Champagno
du Frefnay. 4. Parisis, 1780.

Lendormy. *Laucour* Thes. inaug. an fracto cranio
semper admovenda terebra? Praef. — — Thierry
de Bussy. 4. Parisis, 1781.

Laver-

Laverne, Thes. inaug. an artuum reductio amputatiove procrastinanda? Praef. Nicolao Ieanroy. 4. Parisiis, 1781.

Laverne Thes. inaug. an in pleuritide sanguis mitendus e brachio lateris affecti. Praef. — — Philip, Decano. 4. Parisiis, 1780.

A Narrative of a singular Gouty Case, with observations. By John Lee, M. D. 8. London, 1782. p. 27. (1 Sh.)

Diss. inaug. quaedam de fermentatione exhibens. Autore Gulielm. Leister. 8. Edinb. 1781. p. 37.

Sur le traitement des maladies vénériennes, par Mr. Leroi. Dans l'histoire, de la Société royale de Médecine. Années 1777 et 1778. Par. 1780. pgg. 228.

Consultation chimico-medico-legale sur la question: l'approche de certaines personnes nuit-elle à la fermentation des liqueurs? par M. Alphonse Leroy. 8. Par. 1780. p. 32.

Les Délices de Ceres, de Pomone et de Flora, ou la campagne utile et agréable, avec un précis des travaux de l'agriculteur, du jardinier et du fleuriste; contenant le tems des semaines, de la floraison de chaque plante, et celui des récoltes; ornées de 12 estampes relatives aux amusemens de la ville pendant chaque mois, suivies de tablettes pour écrire et dessiner tout ce qu'on désirera, etc. 12. Par. 1780.

Lettera critico-apologetica, ossia sentimento del Sig. Dottor L. B. scritta al Sig. Dottor C. F. Professore di Medicina, toccante la Risposta di Laura Buda Levatrice alla Lettera del Sig. Dottor Giambatista Parlanti, 12. Cesena, 1780. p. 61.

Lettre d'un médecin de la faculté de Paris à un médecin du collège de Londres; ouvrage dans lequel on prouve contre M. Mesmer, que le magnétisme animal n'existe pas. 8. à la Haye, 1781. p. 70.

Lettere

Lettere odeporiche di Angelo Gualandris. 8. Venezia, 1780. p. 373.

Lettres sur les animaux. Nouvelle édition augmentée. Nuremberg et à Paris, 1781.

Mémoires sur les fievres et sur la contagion lus à la societé de médecine et de philosophie d'Edimbourg, par M. Iaques *Lind*, ouvrage traduit de l'anglois et augmenté de plusieurs notes par M. Henri *Fouqué*, 8. Montpellier, 1780. pagg. 302.

Diss. inaug. de plantarum incrementi causis. Auctore Archib. *Lindsay*. 8. Edinb. 1781. p. 43.

Gul. Lister, Diss. de fermentatione. 8. Edinb. 1781. Nouvelles observations sur le rob anti-syphilitique du Sr. *Lafféteur*. 8. Paris, 1781. p. 34.

Lunario per i contadini, ovvero istruzioni d'agricoltura per l'anno bisestile 1780. 16. Vicenza, 1780. p. 64.

Lunario per i contadini, ovvero istruzioni d'agricoltura per l'anno 1781. 16. Vicenza, 1781. p. 64.

Lunario per i contadini della Toscana per l'anno 1781. ovvero anno rustico ottavo. 16. Firenze, p. 141. c. tab. aer.

Experiments and observations made with a view to point out the errors of the present received theory of electricity, and which tend in their progress to establish a new system on principles more conformable to the simple operations of nature. By the Rev. Iohn *Lyon*, gr. 4. Lond. 1780. p. 280.

Geo. Maclenachan. Diss. de vino. 8. Edinb. 1781. Sur les effets du virus vénérien invétéré, par M. *Macquart*. Dans l'*histoire de la Société royale de Médecine*. Années 1777 et 1778. Paris, 1780. pagg. 224.

Essay sur la nouvelle theorie du feu élémentaire, et de la chaleur des corps; avec la description des nou-

Nouveaux thermomètres; destinés particulièrement aux observations sur ce sujet; par I. H. de *Magellan*, gr. 4. à Londres, 1780. p. 32.

Mémoire sur le Rakitis ou maladie de la colonne vertébrale etc. par Mr. *Magny*. 8. à Paris, 1780. p. 184.

Principes d'électricité, contenant plusieurs théorèmes appuyés par des expériences nouvelles, avec une analyse des avantages supérieurs des conducteurs élevés et pointus, par Mylord *Mahon*, ouvrage traduit des l'anglois par M. l'abbé N * * *. et in 8. à Londres, et se trouve à Bruxelles, 1781.

Della curva Cassiniana, e d'una nuova proprietà meccanica, della quale essa è dotata. Trattato sintetico del Sig. Gio. Francesco Malfatti. 8. Pavia, 1781.

Précis élémentaire d'agriculture, dans lequel il sera traité de la maniere de cultiver et de corriger toutes sortes de terres; celle de créer une ferme à la flamande, de former un laboratoire pour la préparation de fumiers; de cultiver les pommes de terre dans toutes sortes de terrains, et de faire produire de très-beaux blés continuellement dans un même champ, par une nouvelle culture de l'auteur, avec un projet économique de créer des manufactures de toiles et de serviettes à la façon de Courtray, dans les environs de Paris. Par M. *Maller*. 8. à Paris, 1780.

Beauté de la nature, ou fleurimanie raisonnée, concernant l'art de cultiver les oeillets, ainsi que les fleurs du premier et du second ordre. Par M. Rob. Xav. *Mallet*. 8. à Paris, 1780.

Diss. inaug. pharmacol. de sternutatoriis, Auctore Franc. Alex. *Mangin*. 4. Nanceii, 1781.

Modern improvements in the practice of physic, by Henry *Manning*, M. D. 8. London, 1780. p. 448.
Modern

Modern improvements in the practice of surgery,
by Henry Manning, M. D. 8. London, 1780.

p. 423.

Consulto con annotazioni e aggiunte del Dottor
Saverio Manetti sopra le mortali malattie febri, con
attacco ordinariamente del polmone, e biliose, che
ultimamente si sono sofferte in Firenze, e Campan-
gne adiacenti. 8. Firenze, 1781. p. 112.

De Mantaigut Thes. inaug. an pro distinctis aegris,
aegritudines diversae? Praef. - - Maigret. 4. Pa-
risiis, 1780.

Recherches physiques sur le feu. Par M. Marat, 8.
à Paris, 1780. avec fig. pgg. 202.

Découvertes sur la lumière. Par M. Marat, 8. à Pa-
ris, 1780.

Eloge de M. Maret, Maître en Chirurgie à Dijon,
ancien chirurgien major de l'hôpital général,
pensionnaire-vétérinaire de l'académie des sciences,
arts et belles lettres de la même ville, par M. Ma-
ret, Docteur en Médecine, secrétaire perpétuel de
l'académie: Lî dans la séance du 17. Décembre
1780. 8. Dijon, 1781. p. 23.

Physique du monde, dédiée au roi. Par M. le ba-
ron de Marivets et par M. Gouffier. Tome I.
avec un dictionnaire des termes peu usités, broché
séparément, à Paris, 1781. p. CXXIX, 68, et 248.

Expériences nouvelles sur les propriétés de l'alkali
volatile fluor. par M. Martinet, 8. à Paris, 1781.
p. 41.

An a pertinaci labore mors? Dissertatio inauguralis.
Auctore Ioa. Franc. Martinet. 4. Nanceii, 1781.

Osservazioni medico-pratiche intorno alle facoltà e
virtù delle acque minerali di Recoaro, di Antonio,
Mastini. 8. Vicenza, 1781. p. 155.

De morbis cessatione menstruorum vulgo dictâ tems critique. Diss. inaug. auët. Ant. *Mathey*, Praes. I. I. *Gardane*. 4. Parisiis, 1780.

Avis et leçons à tous les labourheurs, et cultivateurs, etc., ou Théorie d'un nouveau système général pour l'administration économique de toutes les parties de l'agriculture, et principalement des terres labourables, à l'usage de toutes les nations. Par M. *Maupin*, 8. à Paris, 1781. pagg. 61.

Problème sur le tems juste du décuvage des vins, avec la solution de ce problème et un avis à tous les propriétairès de vignes, et à tous les cultivateurs en général sur les vins, la vigne et la culture des terres. Par M. *Maupin*. 8. à Paris, 1780. p. 8. (Pr. 48 sols, avec l'art de la vigne.)

La richesse des vignobles, partie des vins, formant le complément de la nouvelle manipulation générale des vins, et contenant, 1. la description d'une nouvelle foulloire économique à double usage; 2. les principales expériences de la nouvelle manipulation des vins en France et dans les pays étrangers, et notamment sur les vins les plus fins de la Bourgogne et de la Champagne; 3. le procédé pour la manipulation et l'amélioration des vins; 4. un moyen particulier pour les conserver, et non pour les raccommader ou rétablir, avec quelques éclaircissemens sur l'usage de ce moyen. Par M. *Maupin*, 8. à Paris, 1781. (Pr. 3 liv. 12 f.)

Moyen certain, et fondé sur l'expérience générale, pour assurer et prolonger, pour ainsi dire à volonté, la durée des vins et en prévenir la dépravation, et toutes les maladies; avec un procédé pour la manipulation et l'amélioration de toutes vins: à l'usage de tous les pays de vignobles, et même des marchands de vin et des consommateurs. Par M. *Maupin*, 8. à Paris, 1781. (Pr. 3 liv. 12 f.).

Mémoi-

Mémoire sur l'électricité médicale, et histoire du traitement de 20 malades traités, et la plupart guéris par l'électricité. Par M. Mazars de Cazeles. 8. Paris, et Toulouse, 1780.

Lettere sopra lo Elettricismo, di D. Carlo Mazzanane, Casinese, 4. Napoli, 1780. p. 159.

Mémoire sur la manière de reconnoître les différentes espèces de Pouzzolane, et de les employer dans les constructions. 8. Amsterd. 1780. p. 52. av. II. planches.

Mémoire physique et médicinal, montrant des rapports évidens entre les phénomènes de la baguette divinatoire, du magnétisme et de l'électricité, avec des éclaircissements sur d'autres objets non moins importans qui y sont relatifs. Par M. T. . . O., M. M. 12. à Londres, et se trouve à Paris, 1781.

Mémoires de l'Academie Impériale et Royale des Sciences et belles Lettres de Bruxelles. 4. à Bruxelles. Vol. I. 1778. Vol. II et III. 1780.

Mémoires de mathématique et de physique, présentés à l'academie royale des sciences de Paris. par divers savans, et lus dans ses assemblées. Tome 8e. 4. Paris, 1780. av. 9; planch. p. 647. (Prix, broch. 15. liv. 10. f.; rel., 18 liv.)

Mémoire clinique sur les maladies vénériennes. 8. Utrecht, 1780. p. 308.

Mémoire sur les enfans trouvés; par les recteurs de l'hôpital général de S. Jacques d'Aix. 4. Aix en Provence, 1780. p. 190.

Mémoires de la société établie à Geneve pour l'encouragement des arts et de l'agriculture. Tome 1er, seconde partie. 4. Geneve, 1780. 168 p. avec fig. (Prix 3 liv.).

Memorias etc. C'est à dire Mémoires de la société royale économique de Madrid. Tomes 1 et 2. 8. Madrid, 1780.

Suppl. I. Dec. IV.

L

Cosme.

Cosmographie élémentaire, divisée en parties astro-nomique et géographique, ouvrage dans lequel on a tâché de mettre les vérités les plus importantes de la physique céleste à la portée de ceux mêmes qui n'ont aucune notion des mathématiques, avec des planches et des cartes; dédiée à Mgr. le duc d'Angoulême par M. *Mentelle*, historiographe de Mgr. le comte d'Artois, de l'académie de sciences et belles-lettres de Rouen, etc. 8. à Paris, 1781. p. 430. (Prix, br. et franc de port pour la Province, 5 liv.).

Essai sur l'action de l'air dans les maladies contagieuses, qui a remporté le prix proposé par la société royale de médecine (de Paris). Par M. *Menuret*, associé regnicole de la même société, etc. Avec cette épigraphe: Ne quid falsi audeas, ne quid veri non audeas. Cicer. 12. Paris, 1781.

Météorographie, ou Art d'observer d'une manière commode et utile les phénomènes de l'atmosphère, etc. avec des planches en taille douce. 8. Par. 1781. p. 42.

Vues physiologiques sur l'organisation animale et végétale. Par M. *de la Metherie*, D. M. 8. Amst. (Paris) 1780. p. 407.

Diss. phys. inaug. de pubertate. *Auctore Tho. Müller.* 8. Edinb. 1781. p. 35.

Diss. med. inaug. de Hepatitide. *Auctore Ioh. Sigib. Miquel.* 4. Nanceii, 1781.

Déscription, usage et avantages de la machine pour reduire les fractures des jambes, inventée par Dom Alb. PIEROPANO de Vicence. Par M. *Monsez le jeune*, 8. à Paris, 1782. p. 22. av. I. planche.

Voyage minéralogique fait en Hongrie et en Transsilvanie, par M. *de Born*, traduit de l'allemand, avec quelques notes, par M. *Monnet*, 8. Par. 1780.

Mémoi-

(o)

Mémoires concernant diverses questions d'astronomie et de physique, lus et communiqués à l'académie royale des sciences, etc. par M. le Monnier, 4. à Paris, 781. p. 58.

The Works of Alexander *Monro*, M. D. Prelished by his Son, Alexander *Monro*, M. D. To which is prefixed, the Life of the Author. 4. Edinb. 781. p. 791. with VIII. copp. plat.

De Montaigu thes. inaug. an turundarum intromissio, pectoris vulneribus noxia? Praef. *Lezurier*, 4. Paris, 781.

Gul. More. diss. de bile. 8. Edinb. 1780.

Dell' uscita di una pietra per la via dell' esofago, dissertatione storico-fisica di *Antonio Moreali*, medico modenese, 4. Moden. 781. p. 50. c. 1. tab. aen.

An examination of Dr. *Crawford's* theory of heat and combustion. By *William Morgan*, 8. Lond. 780. pag. 72.

Observations on the dysentery of the West- Indies, with a new and successful manner of treating it. By *Benjamin Moseley*, 4. Kingston, 780. p. 20.

Ia. Moseley, diss. de peripneumonia vera. 8. Edinb. 1780.

Adolph Murray pr. de dentium et pilorum in ovario generatione. 4. Upsal. 780.

Diss. med. de sensibilitate ossium morbos, quam Praefide Adolpho *Murray* sustinuit Laurentius Braudelius. M. A. 4. Upsaliae, 1781.

Considérations et conjectures sur les fonctions et les maladies des nerfs, par M. le D. *Musgrave*; ouvrage traduit de l'anglois. 8. Bouillon, et à Par. 780.

Traité théorique et pratique de la végétation, contenant plusieurs expériences nouvelles et démonstratives sur l'économie végétale et sur la culture des arbres. Par M. *Mustel*, 8. à Paris, 781.

Dissertazione sulla Cateratta, di *Lorenzo Nannoni*,
12. Milan. 780. p. 61.

Sulla Rigenerazione delle Parti similari costituenti il
corpo umano; dissertatione di *Lorenzo Nannoni*
8. Milan. 781. p. 40.

Histoire naturelle, chymique, et médicinale des corps
dés trois regnes de la nature, ou abrégé des œuvres
chymiques de M. Gaspard Neumann, par feu
M. Roux, 4. Paris, 781. p. 338.

A short enquiry into the merit of solvents, so far as
may be necessary to compare them with the ope-
ration of lithotomy. By *Iere Whitaker Newman*,
8. Lond. 781. p. 43. (1 f. 6 d.).

Laur. Nihell, diss. de cerebro. 8. Edinb. 1780.

Carol. Norell, Praef. Adolph. Murray, diss. inaug. de
Osteosleatomate. 4. Upsal. 780.

Notions élémentaires de botanique, avec l'explica-
tion d'une carte composée pour servir aux cours
publics de l'Academie de Dijon. 8. Dijon, 781.
p. 398. (*Opus cel. Durande, tunc temporis in incly-*
ta Divionensi Botanices Professoris. Tabula exhi-
bens varia systemata magno studio est exarata.)

Notizie dell' origine, e progressi dell' Instituto delle
scienze di Bologna, e sue Accademie, con la de-
scrizione di tutto ciò che nel medesimo conservasi,
nuovamente compilate ed in questa forma ridotte
per ordine, e comandamento degl' illustrissimi ed
eccelsi signori senatori, dello stesse instituto pre-
fetti. 8. Bologna, 780. p. 207. c. fig.

Notizie interessanti per l'anno bisestile 1780. ovvero
giornale ragionato ad uso del dominio Veneto, con
una carta idrografica dello stesso. 12. Venezia,
780. p. 132. (Auctor *Vinc. Formaleoni*).

Nova acta regiae societatis scientiarum Upsaliensis.
Vol. III. 4. Upsal. 780. plag. 40. c. 14. tab. aen.
Ed. Nugent, diss. de febre nervosa. 8. Edinb. 1780.

Opus.

Opuscoli filosofici: I. Delle influenze meteorologiche della luna. II. Dei conduttori elettrici. III. Dell' azione dell' olio nell' acqua. IV. Del calore superficiale e centrale della terra. V. Dei fiumi sotterranei. 8. Milano, 781. p. 118.

Ornithotrophie artificielle, ou art de faire éclorre et d'élever la volaille par le moyen d'une chaleur artificielle. Par M. l'abbé C *** 12. à Paris, 780. p. 524. av. 4 planches. (Pr. rel., 3 liv. 12. f.)

Mémoire pour M. D'Offertag, M. D. 4. à Strasb. 781. p. 39.

Arte nuova e facile di curare i mali, anche i più difficili, o sia storia della grave malattia, e felice cura del nobile Sig. Antonio *Mordini*, seguita da alcune brevi reflexioni, e da un fedele estratto di singolari osservazioni ed esperienze, che vie più dimostrano l'utilità del metodo ritrovato e perfezionato da *Natale Giuseppe Pallucci*, 8. Lucca, 781. p. 136. c. fig.

Pet. Paoli, opuscula analyticæ. 4. Liburni, 1780. p. 174.

Eléments de physique, ou abrégé du cours complet de physique speculative et expérimentale, systématique et géométrique de Mr. l'abbé *Para du Phaujas*. 8. Par. 781.

Jugement impartial et sérieux comi-critique, d'un manant, cultivateur et bailli de son village, sur le pain de pomme de terre pur de MM. *Parmentier et Cadet*, et, par occasion, sur quelques autres points, avec un avant-propos de son greffier. Brochure in 8. A Berne et se trouve à Paris, chez la veuve Vallat la Chapelle, 1780. p. 30.

Recherches sur les végétaux nourrissans, qui, dans les tems de disette, peuvent remplacer les alimens ordinaires; avec de nouvelles observations sur la culture des pommes de terre. Par M. *Parmentier*,

g. à Paris, 1781. p. 599. av. 1. planche en taille-douce.

Traité de la châtaigne. Par M. *Parmentier*, g. Paris, 1780. p. 186. (Pr. 2 liv.).

Rob. Percival, diss. de corde. g. Edinb. 1780.

Tri- lichanon Goni- arith- metron, id est Tripl- index angulo- numerans et mensurans instrumenti geometrici monstrantis gradus, minuta et secunda omnia, nova inventio, quam *Franc. Perez Sacerdos Camarapolitanus* publico iuri Europaeorum mathematicorum dicat. 4. Florent. 1781. Cum 2. tab. aer. p. 28.

Cases in midwifery; with references, quotations, and remarks. By *William Perfect*, Vol. I. g. Rochest. 1781. p. 401. (6 sh.).

Nuovo metodo di guarire la sciatica nervosa. Opera di *Giuf. Petrini*, g. Roma, 1781. p. 168. c. fig.

Sur les inconveniens du sublimé corrosif dans les pays chauds; par Mr. *de la Peyre*. Dans l'histoire de la société royale de médecine. Années 1777 et 1778. 4. Paris, 1780. p. 122.

Histoire de la chirurgie depuis son origine jusqu'à nos jours. Par M. *Peyrilhe*, Tome 2. 4. à Paris, 1780.

Pharmacopoeia genevensis, ad usum nosocomiorum. Auctoriibus *Dan. de la Roche, Ludov. Odier et Carol. Dunant*, g. Genevae, 1780. p. 193.

Le diadème des sages, ou démonstration de la nature inférieure, dans laquelle on trouvera une analyse raisonnée du livre des erreurs et de la vérité; une dissertation étendue sur médecine universelle, avec une allégorie sur cette matière, traduite de l'original anglois; la fausseté du système du Sr. *Meyer* sur l'acidum pingue, ainsi qu'un éclaircissement sur la végétation, qui donnera des preuves suffisantes contre les erreurs qui se sont glissées à ce sujet.

Sujet. Par *Philanthropos*, citoyen du monde. 8.
à Paris, 781.

Détail des succès de l'établissement que la ville de Paris a fait en faveur des personnes noyées, et qui a été adopté dans diverses provinces de France. Par M. *Pia*, seconde partie, depuis le 1^r Avril 1773. jusqués et compris le mois de Décembre suivant. Troisième édition. 12 à Paris, 1780. (Pr. 24. f.).

Traité du nivellement. Par M. l'abbé *Picard*, avec une relation raisonnée de divers nivellemens, et une exposition abrégée de la mesure de la terre, par le même auteur: ouvrage posthume, primitive-ment publié par M. *de la Hire*. Nouvelle édition, corrigée, rectifiée et enrichie d'un petit traité à part, sur le même objet, en forme de supplément et de développement. Par l'auteur de la théorie des êtres sensibles. 12. à Paris, 780. av. IV. planch. (Pr. br. 3. liv.).

Memoria distesa da Gius. *Piccioli*. Si espone in questa il metodo di fare le semente dei fiori e in particolare quella dei garofoli, con la maniera di poter avere per mezzo di seme de' fiori doppi e di rara bellezza, con alcune esperienze da esso fatte e ripetute con prospero successo. 8. Firenze, 1780. pag. 31.

Congettura meteorologiche del Sig. *Lor. Pignotti*,
8. Firenze, 780. p. 192.

Apparatus medicus, seu dissert. acad. qua verae medicinae historicum praebet specimen Dr. D. *Iosephus à Pinilla et Vizcayno*, Complutensis professor.
4. Madriti, et Alcalae, 780.

Diss. de luis venereae studio confirmato, auctore *Phil. Pitt Walsh*. 8. Edinb. 780.

Tent. med. inaug. de anasarca. Auctore *Joh. Pleasance*. 8. Edinb. 781. p. 52.

*Bern. Nic. Pluvinet, thesis medica sistens experimen-
ta chemica super fermentatione spirituosa, aceto-
sa, eorumque producta.* 4. Monspelii, 1781.
pag. 42.

Ragionamento intorno allo studio della natura, com-
posto, e recitato da Gius. Saver. Pali nell' accade-
mia del Battaglione R. Ferdinando, in occorren-
za di dover dare ivi un corso di fisica sperimentale
ec. 4. Napoli, 1781. p. 36.

Diss. de anathymiasi cinnabaris, auft. D. Ponryka. 4.
Argent. 1780.

Experiments and observations relating to various
branches of natural philosophy, with a continua-
tion of those on air. The second volume. By
Ios. Priestley. 8. London, 1781. p. 408. (6 sh.).

*Pujo, thes. inaug. an in febribus malignis, post ve-
nae sectionem, cito - citius emeticum?* Praef. —
d'Arct. 4. Paris, 1781.

*Pujo, thes. inaug. an Chirurgia Medicinae principio-
rum inops, sit manca?* Praef. — *Boyrot de Ion-
cheres.* 4. Paris, 1781.

A general view of the writings of Linnaeus. By
Rich. Pulteney, M. D. 8. London, 1781. pag. 425.
(6 sh. boards.).

Le microscope moderne, pour débrouiller la nature
par le filtre d'un nouvel alambic chymique, où
l'on voit un nouveau mécanisme universel, par M.
Charles Rabiqueau. 8. à Paris, 1780. av. une carte
et des planches. (Prix, broch., 9 liv.).

*Petit-Radel, thes. inaug. an capite foetus incuneato,
vectis forcipibus anteponendus?* Praef. *Sallin.* 4.
Paris, 1781.

Petit-Radel, an scorbuto acidum cretae? Praef. —
Andry. 4. Parisis, 1780.

Ragguaglio di quanto fu riscontrato il di 3. Aprile
1780. nella sezione di una fanciulla morta quasi
istan-

istantaneamente dopo due giorni di leggieri incomodi nel basso ventre. 12. Firenze, 1780.
pag. 11.

Tratado teorico - práctico de materia medica interna y externa, que explica los medicamentos naturales o simples, así como las praeparaciones chimicas las mas usuales, sus dosis, su modo de obrar, los casos donde convienen, y sus formulas, con un supplemento a lo ultimo. Don Iuan *Rancé*, M. D. 4. Barcelona, 781. 3. vol.

Rapport sur plusieurs questions proposées à la société royale de médecine (de Paris) par M. l'ambassadeur de la religion, de la part de S. A. E Mgr. le grand-maitre, relativement aux inconveniens que l'ouverture des caveaux destinés aux sépultures d'une des églises paroissiales de l'isle de Malte pourroit occasionner, et aux moyens de les prévenir; dans lequel, après avoir exposé les dangers des inhumations et des exhumations dans les églises, on indique les précautions à prendre dans la fouille d'un terrain suspect; lu dans la séance de la société royale de médecine, tenue au louvre le 5 Décembre 1780, imprimé aux dépens de la religion. à Malte et à Par. 781.

Diss. epistol. ad perillustr. L. B. de *Stoerck*, de cicuta, stramonio, hyoscyamo et aconito, auct. *Ioan. Razoux*. 8. Nemausi, 780. p. 46.

Réflexions sur les époques de la nature. 12. à Paris, 780. p. 96.

Réflexions sur l'état actuel de l'agriculture, ou exposition du véritable plan pour cultiver ses terres avec le plus grand avantage, et pour se passer des engrais. 8. à Paris, 780.

Diss. inaug. de actione ventriculi humani in ingestis, quam pro gradu defendet *Lud. Renaudin*. 4. Argent. 780. p. 24.

Reports of the humane society, instituted in the year 1774, for the recovery of persons apparently drowned. For the years 1779 and 1780. 8. London, 781. p. 157.

Risoluzione d'un caso chirurgico-anatomico, proposto a decidersi ai Giovani studenti di Chirurgia del Ven. Apostolico Areispedale di S. Spirito in Sassia, nel concorso al premio della Medaglia tenuto il di XVI. Novembre 1780. ec. 4. Roma, 781. p. 33. (auctor *Franc. Marinucci*).

Lettre de M^r. de la Roberdier, D. M. à Mr. le baron de Servières, sur deux petites véroles avec récidives. 8. Vire, 780.

Observations on fevers: wherein the different species, nature, and method of treating those diseases are represented in new and interesting points of view. By *John Roberts*, 8. London, 1781. (2 sh. 6 d.).

Analysē des fonctions du système nérveux, pour servir d'introduction à un examen critique des maux des nerfs. Par M. de la Roche, Vol. 2. 8. à Genève, et à Paris, 780.

ATreatise on the natural Small Pox. By *Charles Roe*. 8. Lond. 780. (2 Sh.).

Essai physico-géométrique, contenant 1. la détermination du centre de gravité d'un secteur de cercle quelconque; 2. la résolution géométrique du problème de la quadrature définie du cercle, etc. Par Mr. le Rohberg. 8. Paris, 780.

Lart du fabricant d'étoffes en laines rases et sèches, unies et croisées. Par M. Roland de la Platière, etc. 8. à Paris, 780.

Lart du fabricant du velours de coton, précédé d'une dissertation sur la nature, le choix et la préparation des matières, et suivi d'un traité de la teinture et de l'impression des étoffes de ces mêmes matiè-

matières. Par M. *Roland de la Platiere.* Deux parties in fol. à Paris, 781.

Observations on the diseases which appeared in the army at St. Lucia in 1778 and 1779. To which are prefixed remarks, calculated to assist in explaining the treatment of those diseases. With an appendix, containing a short address to military gentlemen on the means of preserving health in the West Indies. By *John Rollo.* 8. Barbadoes. and reprinted London, 781. p. 160. (2 sh.)

Nic. Romayne, diss. de puris generatione. 8. Edinb. 1780.

Recherches analytiques sur les eaux de la fontaine minérale de l'aleyrac dans la haute Auvergne, avec un précis des maladies ou ces eaux peuvent être utiles, des cas où elles pourroient être préjudiciables, et la manière de les prendre avec succès. Par M. *Pierre André de la Roufferie,* D. M. 12. Tulle, 780. p. 21.

Le monde de verre réduit en poudre, ou l'analyse et réfutation des époques de la nature de M. de Buffon. Par M. l'abbé Royou. In 12. à Paris, 780. p. 175.

Cours complet d'agriculture théorique, pratique, économique, et de médecine rurale et vétérinaire, suivi d'une méthode pour étudier l'agriculture par principes; ou dictionnaire universel d'agriculture, par une société d'agriculteurs, et rédigé par M. l'abbé Rozier, 4. Par. 781. Vol. 1. p. 704.

Carta, etc. C'est - à - dire, lettre historico-médicale sur l'inoculation, dans laquelle on donne une notice de cette opération, de ses effets, de la manière de la pratiquer, et de ses avantages. Par D. Emmanuel Rubin de Celis, 8. à Madrid, 781.

L'art d'essayer l'or et l'argent, tableau comparé de la coupellation des substances métalliques, par le moyen

moyen du plomb et du bismuth; procédés pour obtenir l'or plus pur, que par la voie du départ, avec figures, par Mr. *Sage*, 8. à Paris, 1780. p. 112.

Saggio sopra la legislazione relativamente all' agricoltura, discorsi accademici. 8. Brescia, 780. p. 75. (Aucto^r, Com. *Joh. Bapt. Corniani*).

Tableau historique et raisonné des épidémies catarrhales, vulgairement dites la grippe depuis 1510 jusque et y compris celle de 1780. avec l'indication des traitements curatifs et des moyens propres à s'en préserver par M. *Saillant*, M. D. 8. à Paris, 780. p. 130.

Elémens de la science du navigateur. Par M. l'abbé *Garra de Salagoity*, 2 Vol. 12. à Paris, 1781. av. figures.

Diss. inaug. de Hernia Cerebri, quam - pro gradu subiicit Joh. Claud. Salleneuve. 4. Argentorati, 1781. p. 38.

Lettre sur les expériences des frottements glaciaux pour la guérison de la peste et autres maladies putrides. Par D. *Samailowitz*, M. D. etc. 8. à Paris, 1781. pag. 54.

Ed. Sandifort icones herniae inguinalis congenitae. 4. Lugd. Bat. 1781. c. figg. pagg. 31.

Eiusdem tabulae intestini duodeni. 4. Lugd. Bat. 1780.

Carta etc. C'est à dire, Lettre critique sur la dissertation du docteur D. Emmanuel *Cufodio*, qui a taché de déterminer l'instant précis de l'animation du fœtus dans le corps humain. Par D. *Jean Wencenslas de Santiago*, 8. à Séville, Madrid, 781.

Elements of the practice of physic for the use of gentlemen, who attend lectures on that subject. Read at Guy's Hospital by *William Saunders*, M. D. 8. London, 780. p. 136.

Obser-

Observations on the superior efficacy of the red peruvian bark, in the cure of agues and other fevers. Interspersed with occasional remarks on the treatment of other diseases by the same remedy. Third edition, with considerable additions and an appendix containing a more particular account of its natural history by *William Saunders, M. D.* 8. Lond. 783. pagg. 188.

Précis de physique. Par *M. Saury*, 2 Voll. in 12. à Paris, 780. (Prix, br., 5 liv.)

Chemical observations and Experiments on Air and Fire. By Charles William Scheele, member of the Royal Academy at Stockholm, with a prefatory introduction by Torb Bergman. Translated from the German, by *J. R. Forster*. To which are added Notes by *Rich. Kirwan*. With a Letter to him from *Jos Priestley*. 8. Lond. 780. p. 260. *Diss. inaug. de fistulam lacrymalem sanandi methodis.*

Auctore *Io. Geo. Schultze*, 4. Argent. 780. p. 80. An Enquiry into the origin of the gout, and a safe mode of remedying it — by *Iam. Scote, M. D.* 8. London, 1780. p. 176.

Séance publique tenue par la faculté de médecine en l'université de Paris, dans les écoles extérieures de la Sorbonne, le 5. Novembre 1778. In 4. de pag. 122. — Séance publique de la faculté de médecine de Paris, tenue le 9. Décembre 1779, dans les écoles extérieures de la Sorbonne. 4. à Paris, 780. p. 135.

Lettera del Sig. Abate *Domen. Sestini*, scritte dalla Sicilia, e dalla Turchia a diversi suoi amici in Toscana. Tomo IV. 12. Firenze, 1781. pag. 251. (Notari merentur in hoc Volumine, inter alia, tractatus de caprifificatione ficorum in Sicilia: de cultura Rhus Sumach: de plantis Lotus et Lentiscus).

Diction-

Dictionnaire de physique. Par M. *Sigaud de Lafond*, 4. Vol. 8. à Paris, 781. av. fig. (Prix, broch. 20. liv. rel. 24. liv.).

Elements of anatomy and the animal oeconomy.
The second edition with considerable alterations
and additions. By *Sam. Foart Simmons*, M. D.
8. Lond. 1781. p. 418. (5 sh. in boards).

**Observations on the cure of Gonorrhœa and some
other effects of the venereal virus,** by *Sam. Foart
Simmons*. 8. London. 780. p. 70. (1 f. 6 b.).

**Practical observations on the treatment of consum-
tions.** By *Sam. Foart Simmons*, M. D. 8. Lon-
don, 1780. p. 87.

**Sistema di Mineralogia compilato recentemente per
uso dei moderni Gabinetti di Storia Naturale.** 8.
Firenza nella Stamperia Allegrini alla Croce Rossa.
780. p. 62. (Auctor *Vinc. Chiarugi*).

H. Slaughter, diss. de febre puerperali. 8. Edinb.
1780.

Dissertatio inaug. de thermis Aquis- Granensibus
carumque usu salubri vel noxio. Au&t. Ioh. le Soi-
ne. 4. Duisb. 781.

**Saggio orittografico, ovvero osservazioni sopra le ter-
re nautilitiche ed ammonitiche della Toscana,** con
appendice, e indice latino ragionato de' piccoli
testacei, e d'altri Fossili d'origine marina per schia-
rimento dell' opera; dedicato a S. A. R. Pietro
Leopoldo Gran-Duca di Toscana, Arciduca d'Au-
stria ec. dal P. Don *Ambrogio Soldani*, Abate Ca-
maldolense. 4. Siena, p. 146. e. XXV. tavole in
rame.

Dissertacion sobre el Sen. de Espana, pruebase como
especificamente no es distinto del Alexandrino i
Oriental; y explicanse sus virtudes en la medicina,
su cultivo, etc. a que se annade la lamina de la
planta.

planta. Por Don *Salvador Soliva, M. D. 8.* Madrid, 1780.

Sopra la Pietra Turmalina altrimenti detta Attraccenere, scoperta nei Monti del Tirolo, e sue proprietà. Traduzione di un opusculo stato pubblicato in tedesco due anni sono ec. con annotazioni. 12. Firenze nella Stamperia Vanni e Tofani, 1780. p. 44. con due tavole in rame. (Aut. *Ios. Müller*; Traductor *Xav. Manetti*).

Histoire naturelle de la France méridionale. Par M. l'abbé *Giraud Soulavie.* Tome 3. à Paris, 781.

Histoire naturelle de la France méridionale, ou Recherches sur la minéralogie du Vivarais, du Viennois, du Valentinois, du Forez, de l'Auvergne, du Velay de l'Uzègeois, du comtat. Venaissin, de la Provence, des diocèses de Nîmes, Montpellier, Agde, etc. sur la physique de la mer méditerranée, sur les météores, les arbres, les animaux, l'homme et la femme de ces contrées; avec 5 planches doubles par volume, et une carte géographique des trois régnes: ouvrage dédié et présenté au roi, imprimé sous le privilége et avec l'approbation de l'académie royale des sciences. Par M. l'abbé *Giraud-Soulavie.* Tom. 1. à Paris, 1780.

Chronologie physique des éruptions des volcans éteints de la France méridionale depuis celles qui avoisinent la formation de la terre jusqu'à celles qui sont décrites dans l'histoire. Par M. l'abbé *Giraud-Soulavie.* 8. à Paris, chez Quillau, Mérigot et Belin, 1781.

Dissertazioni di fisica animale, e vegetabile, dell'abate *Spallanzani*, Aggiuntevi due lettere relative ad esse dissertazioni dal celebre Sig. *Bonnet* di Ginevra, scritto all'autore. Vol. 2. in 8. Modena,

780. p. 300. per ciascheduno, con tre tavole in rame.

Raccolta di opuscoli fisico-medici Volume XXII. al Sig. Abate Spallanzani, 12. Firenze nella Stamperia Allegrini alla Croce Rossa, 1780. p. 358.

Cases in medicine, interspersed with strictures, occasioned by local incidents. By William Stevenson, M. D. The second edition, with corrections and additions. 8. Newark, 781. p. 224.

Istruzione a prevenire ed a guarire i morbi de' cani rabbiosi del chiaro Sig. Dott. Ant. de Störck; tradotta in italiano dal Sig. Ab. Giulio Zante; in 8. Venezia, 781. (soldi 5.).

Tentamen inaug. de systematis nervosi officiis, eiusque conditionibus nonnullis. Auctore Car. Stuart. 8. Edinb. 781. p. 58.

Considérations sur les œuvres de Dieu dans le règne de la nature et de la providence, pour tous les jours de l'année, ouvrage traduit de l'allemand de M. C. C. Sturm. Seconde édition, soigneusement revue et corrigée. 3 Vol. in 8. à la Haye, 780. p. 1389.

Introduccion, etc. C'est - à - dire, introduction à l'art de faire le crystal, les émaux et les pierres précieuses; formant le n. 50. des mémoires instructifs, utiles et curieux, sur l'agriculture, le commerce, l'industrie, l'économie, la chymie, la botanique, l'histoire naturelle, etc., tirés des meilleurs ouvrages qu'ont publiés jusqu' ici différens auteurs étrangers, particulièrement les académies et les sociétés de France, d'Angleterre, d'Allemagne, de Prusse et de Suede; recueil très-important pour les sociétés du royaume et pour toutes sortes d'artisans jaloux de s'instruire. Par Don Mich. Jérôme Suarez, à Madrid, 1780.

Salivation exploded: or a practical essay on the venereal disease fully demonstrating the inefficacy of salivation, and recommending an approved succedaneum, by Charles Swift. 8. London, 1780.

Mémoires sur les observations météorologiques faites à Franecker en Frise, pendant l'année 1779. Par M. van Swinden, 8. Amsterd. 1780. p. 356.

Tabulae botanicae, in quibus classes, sectiones et genera plantarum, in institutionibus Tournefortianis traditae, synopticae exhibentur in usum praelectiōnum botanicarum. 8. Madriti, ap. Sancha, 1780. (Prix, 5 reales.).

Ant. Ios. Testa, de re medica et chirurgica epistolae VII. 8. Ferrariae. 1781. p. 376.

Della morte apparente degli annegati. Trattato di Ant. Gius. Testa. 8. Firenze, 1780. p. 200.

The new British dispensatory. 12. London, 1781. (3 sh.).

The Physician's Vade Mecum: or a concise system of the practice of physic. Extracted from the writings of the most eminent physicians. 8. London, 1781. p. 146. (2 f. 6 d.).

L'art de nager, avec des avis pour se baigner utilement, précédé d'une dissertation où l'on développe la science des anciens dans l'art de nager, l'importance de cet exercice et l'utilité du bain, soit en santé, soit en maladie, ouvrage utile à tout le monde, et destiné particulièrement à l'éducation des jeunes militaires du corps royal de la marine. Par M. Thévenot. Orné de 22 figures dessinées et gravées par Charl. Moette. Quatrième édition, revue, corrigée et considérablement augmentée, suivie d'une dissertation sur les bains orientaux, par M. P. D. L. C. A. A. P. à Paris, 1781.

Supplément à la quatrième édition de l'art de nager, avec des avis pour se baigner utilement, par Thévenot;

Suppl. I. Des. IV.

M

venot; contenant le plan d'une école publique de nation; la description de divers nouveaux scaphandres et de différents pantalons impénétrables à l'eau, tant pour passer une rivière sans mouiller ses habits, que pour sauver, même dans l'hiver, ceux qui seroient en danger de se noyer. Par M. *le Roux*, Broch. in 12. à Paris, 1781. av. 1. planche en taille-douce. p. 12. (Prix, en petit papier, 12 f. et en grand papier, 24 f.).

An essay on the gonorrhœa, with some observations on the use of opium in that disease, by *Will. Thomas*. 8. London, 780.

An enquiry into the nature, causes, and method of cure, of nervous disorders. In a letter to a friend. By *Alex. Thompson*, M. D. 8. London, 1781. p. 35. (1 sh.).

Mémoire chimique et médicinale sur la nature, les usages et les effets de l'air et des airs, des alimens et des médicamens, relativement à l'économie animale; Ouvrage qui a remporté le prix double, proposé par l'académie des sciences, inscriptions, et belles-lettres de Toulouse pour l'année 1778, par M. *Thouvenel*, 4. à Paris, 780. p. 60.

Oxalis, quam dissertatione botanica publice ventilandam exhibent Praef. *Car. P. Thunberg*, et Resp. *Herm. Rud. Hast.* 4. Ups. 781. plagg. 4. tabb. 2.

Diss. botanica de *protea*, quam publice ventilandam exhibent praef. *Car. P. Thunberg*, et resp. *Io. Er. Gevalin*. 4. Ups. 781. pl. 8. tabb. 5.

Diss. bot. de *Gardenia*, praef. *Car. P. Thunberg* resp. *Petr. Djupedius*. 4. Upsal. 780. pl. 3. 1/2 tabb. 2.

Expériences et observations sur le poids du pain au sortir du four, et sur le règlement par lequel les boulangers sont assujettis à donner aux pains qu'ils exposent en vente un poids fixe et déterminé; lu au

- au comité de boulangerie, le 6 Novembre 1781,
par M. *Tillet*, 8. à Paris, 1781. (Prix, 12 f.).
- Traité des nerfs et de leurs maladies.** Par M. *Tiffot*,
4 Vol. 8. à Paris, 1780.
- Della vera influenza degli astri sulle stagioni e mutazioni di tempo, saggio meteorologico di D. Giuseppe *Toaldo*. Nuova edizione di molto accresciuta, e migliorata. 4. Padova, 1781. p. 228.
- Pathologiens förste Grunde.** Ved *Joh. Clem. Tode* — Förste Deel. Nosologien. klein 8. Kopenhagen, 1781. plag. 11 ½.
- The antiquity and duration of the world. By G. H. *Toulmin*, M. D. 8. London, 1780. p. 200.
- Esperienze intorno alla rigenerazione delle ossa, al callo delle fratture, ed alla forza che la natura impiega in allungar le ossa mentre crescono. A cui sono state aggiunte due Memorie, cioè la prima sopra la rigenerazione medesima delle ossa: la seconda sopra la struttura singolare della tibia, e del cubito nelle Rane, e ne' Rospi, con alcune esperienze intorno alla rigenerazione della zampe intere negli stessi animali; di *Mich. Troja*, Napoli, 1779. con 8 tavole in rame. p. 288.
- Lezioni intorno alle malattie degli Occhi, ad uso della nuova università eretta dal Re N. S. nel regio spedale degl' incurabili, di *Mich. Troja*, 8. Napoli, 1781. con II. tavole in rame. p. 463.
- Della febbrifuga facoltà dell' ippocastano, lettera ed osservazioni di *Ant. Turra* dirette al nobile sign. Conte Antonio Maria Porto. 12. Vicenza, 1780. p. 59.
- Uranographie, ou contemplation du ciel, à la portée de tout le monde. Nouvelle édition. 8. à Paris, 1780.
- Verhandelingen van de natuur, en geneeskundig correspondentje in de vereenigde nederlanden,

opgericht in s'Hage. I. Band 1. Deel. 8. s'Hage,
1780.

Osservazioni sopra le Braccio agrario fiorentino, detto Braccio a terra, sua differenze del braccio mercantile a panno, e confronto della ganna agraria fiorentina con le antiche misure romane del P. Bernardino *Vestrini*, delle scuole Pie, acc. etr. pubblicate con la legge di S. A. R. che abolisce il Braccio a terra riducendo le misure agrarie con nuovo metodo al Braccio a panno, con la Regola generale per ridurre le misure vecchie alle nuove, indirizzate ai sigg accademici etruschi di Cortona.
4. Firenze, 1781. p. 20.

Plan de l'hospice destiné aux malades de la paroisse de St. Jacques du Haut - Bas; dédié aux paroissiens par M. C. F. *Viel*, Fol. à Paris, 1780.

Observations et remarques sur la complication des symptomes vénériens avec d'autres virus, et sur les moyens de les guérir, par M. *Vigarous*, 8. Montpellier, 1780.

Prodromo di un' opera, che contiene tutte le specie di Piante conosciute finora; colla loro descrizione e rettificazione delle definizioni date dal Cav. Linneo: esposto in una Lettera dal P. D. Fulgenzio *Vitman*, al Sign. Dott. *Valcamonata*, Medico astante dell' ospeda e Maggiore della stessa Città. S. l. et a. 8. (1780.).

Disp. med. inaug. de epilepsia. Autore *Joh. Waineman*. 8. Edinb. 1781. p. 25.

De l'origine du monde, et de la terre en particulier; ouvrage dans lequel l'auteur développe ses principes de chymie et de minéralogie, et donne, en quelque sorte, un abrégé de tous ses ouvrages par M. *Wallerius*, traduit par M. I. B. D **, 8. à Paris, 1780. (Prix, 3 liv., broché.).

Ph. Pitt Walsh, diss. de luis venereae stadio confirmato. 8. Edinb. 1780.

Remarks on the ophthalmia, psorophthalmia, and purulent eye. With methods of cure considerably different from those commonly used; and cases annexed, in proof of their utility. By *Iam. Ware*, 8. London, 1780. p. 133.

A new and easy method of applying a tube for the cure of the fistula lachrymalis. By *Ionath. Wathen*, 4. London, Cadell, 1781. p. 16. with a copper-plate, 1 f.

Chemical essays. By *Rich. Watson*, 12. Cambridge, 1781. Vol. I. p. 349. Vol. II. p. 368.

G. C. Wells, diss. de frigore. 8. Edinb. 1780.

Diss. de mercurii sublimati corrosivi in siphylide (sic) efficaci tutoque usu, auctore *Wenel. Wikiffaly*. 8. Viennae, 1780.

Phytographie économique de la Lorraine, ou recherches botaniques sur les plantes utiles dans les arts; ouvrage couronné dans la séance publique de l'académie royale des sciences, arts et belles-lettres de Nancy, le 8 May 1779. Par *M. Willemet*, 8. à Nancy, à Bouillon, et à Paris, 1780. p. 142.

Observations on the poisonous vegetables, which are either indigenous in Great Britain, or cultivated for ornament. By *B. Wilmer*, 8. London, 1780. p. 103. (2 sh.)

Tent. med. inaug. amplectens quaedam de vasis absorbentibus. Auctore *Joh. Winterbottom*. 8. Edinb. 1781. p. 49.

Rob. Wittan, diss. de jecinoris inflammatione. 8. Edinb. 1780.

Ristretto dell' osservazione dell' ecclissi solare del di 17. Ottobre dell' anno corrente 1781. fatta nella villa di S. E. il Sig. Conte Alberti in luogo detto Mezzomonte, dall' abate *Leon. Ximenes*, e ridotta al

al tempo vero del meridiano di detta villa. 4. Fi-
renze, 781. p. 16.

Nuove sperienze idrauliche, fatte ne' canali e ne' fiumi per verificare le principali leggi, e fenomeni delle acque correnti, dell' abate Leon. Ximenes, gr. 4. Siena. 780. p. 324.

Principios, etc. C'est-à-dire, Principes abrégés de médecine vétérinaire, d'après la théorie et la pratique des auteurs les plus estimés pour cette partie. Par D. Ios. Perez Zamora, à Madrid, 781.

Contenta in hac parte.

I. Nova acta acad. natur. curios. to. V. VI. VII.

p. 3.

II. *Der Naturforscher.* St. 11 — 22. p. 45.

III. Acta acad. Theod. Palat. to. IV — VI. p. 103.

IV. Index libror. in exteris regionibns ann.

1780 et 1781. editorum.

p. 139.

